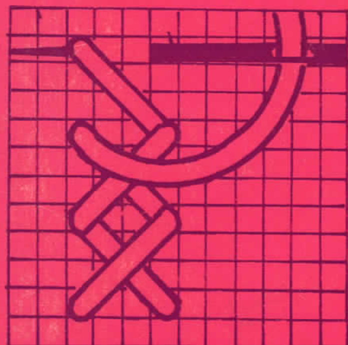
Priručnik

KROZ IGRU DO RADNIH NAVIKA

- Šivanje
- Vezenje
- Tkanje
- Macrame
- Pletenje

- Šibe
- Drvo
- Špage
- Karton

FRANJO ŠTIMAC

KROZ IGRU DO RADNIH NAVIKA

PRIRUČNIK ZA DJEVOJČICE I DJEČAKE

ZAGREB

Autor: Franjo Štimac, 41070 GRAČANI, Kvintička 32 (Zagreb).

VLASTITO IZDANJE

Tisak: ORBIS — GRAFOCOLOR, Zagreb

U užurbanosti svakodnevnog života smetnut ćemo s uma ono što inače dobro znamo: da je dijete ne samo stvaralac svjetova iz mašte nego i otkrivač, istraživač postojećeg svijeta.

Svijet djeteta, bogatiji značenjima, potpuniji radošću i bezbrižniji od svijeta odraslih, ispreplića se sa stvarnosti na način koji je samo djetetu dostupan i shvatljiv.

Iz svega što odrasli smatraju običnim dijete je kadro stvoriti čudo, ono je u svemu što bi odrasli mogli smatrati čudnim kadro vidjeti obično.

To nije iskrivljena, nego druga slika stvarnosti.

Iz svog malog a opet tako beskrajnog svijeta, u kome je sve bilo moguće i dohvatljivo, dijete će prijeći u veliki, a opet tako mali svijet odraslih u kome je gotovo sve određeno, a mnoge su želje posve nedohvatne. Taj prelaz nerijetko je oštar i bolan.

U prenaglo prekinutom djetinjstvu korijeni su mnogih trauma.

Olakšati djetetu što jednostavniji i sadržajniji prelaz iz djetinjstva prema dobu zrelosti jedan je od najvažnijih zadataka svakog roditelja.

Započeti s igrom i pretvarati je postupno i neprimjetno u zbilju i radnu naviku jedna je od najdjelotvornijih odgojnih metoda.

Problem je, dakako, u tome što to nije uvijek tako lako provesti kako je jednostavno reći. Problem je i u tome što su roditelji uglavnom zauzeti poslom, pa redovito nemaju za djecu toliko vremena koliko bi bilo potrebno za cjelovit i harmoničan odgoj.

Ova knjiga pruža im na izvjestan način mogućnost i olakšanje u njihovoj odgovornoj ulozi. Ona im se nudi kao dragocjena pomoć.

Zbirka vještina, koje su u njoj prikupljene i pomno obrađene, daje svakom roditelju mogućnost da u njoj pronađe nešto od onoga za što njegovo dijete pokazuje prirođene sklonosti.

Razvijati te sklonosti i osvajati nova područja znanja u igri i radosti stvaranja jedan je od načina kako da se dijete pravilno, usmjereno odgaja,a da pri tom ne osjeća prisilu i nametnuti čin.

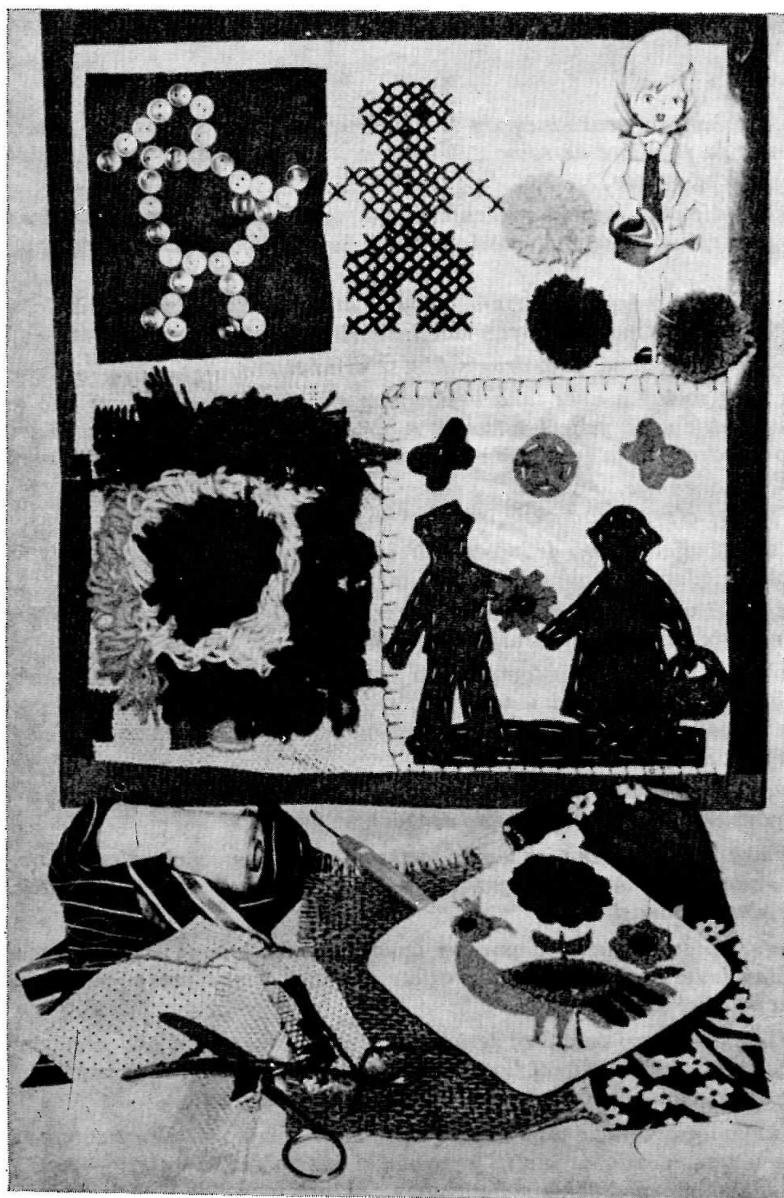
Dijete će u ovoj ozbiljnoj igri vježbati ne samo ruku i oko nego će, otkrivajući uvijek nešto novo i šireći horizont, ulažući energiju u svoj samoodgoj, maštu i kreativnost, razvijati svoju nadarenost i oštriti ukus i kriterije.

A kako upravo razvijanje kriterija predstavlja osnovni element rasta i odgoja, dijete će u igri, u koju će uložiti stvaralački i istraživački napor — naći ne samo sretan sadržaj svoga dječjeg svijeta nego i mirnu, pouzdanu ulicu, koja će ga polako, neprimjetno voditi svijetu odraslih.

Zaposlenom će pak roditelju ova knjiga dati mogućnost da i uz relativno manji ulog vlastitog kreativnog angažmana, postigne pozitivne odgojne rezultate.

Rezultat će djetetu i roditelju pričiniti zadovoljstvo, a krajnji i najplemenitiji rezultat bit će razvitak radnih navika, odgoj ruku, ukusa i kriterija — bit će im najljepša nagrada.

Darko Venturini

Šivanje, vezenje, rad s vunicom

Djevojčice

U želji da vam pomognemo kod učenja ručnog rada, pripremili smo za vas ovaj mali i praktičan priručnik: KROZ IGRU DO RADNIH NAVIKA. Iz ove knjige možete naučiti: šivati, sastavljati manje odjevne predmete, najprije lutki, a kasnije ćete neke predmete izraditi i sebi. Prikazujemo vam kako možete vezenjem i izrezivanjem motiva od tkanina ukrašavati odjeću.

Nadalje, vidjet ćete da se vunicom može plesti, vesti, kačkati, tkati i na drugi način izrađivati razne predmete, te zidne ukrase.

Opisali smo i slikovito prikazali posebnu vrstu ručnog rada — M a c r a m e. Od obične špage (uzice), pelgarna, vunice moći ćete izrađivati veoma lijepe mrežašte predmete, kao na primjer: pojas, ogrlicu, torbicu, zidni ukras i drugo.

Ako budete postepeno obrađivale pojedine vrste ručnog rada i u početku radile manje i jednostavnije predmete, vidjet ćete da su to sve jednostavne stvari. Pri tome vam napominjemo da rad ne smijete počinjati nekoliko minuta prije jela ili prije spavanja, kad nemate dovoljno vremena da proučite i izradite neki uzorak ili predmet. Za početak uzmite takve predmete koji će biti brzo gotovi.

Uvjereni smo da, ukoliko se u radu udruži nekoliko djevojčica, to će izgledati kao prava mala radionica.

Najprije treba uložiti malo novaca za materijal. Zamolite mamu i tatu, nešto ćete i od tete dobiti, tako da ćete moći nabaviti malo vunice, konca i tkanine. Samo kada pokrenete akciju, vidjet ćete da će ubrzo nastati čitavo brdo materijala za rad.

U stvari, smisao je ove knjige: učenje ručnog rada na taj način, da se u šali stvara nešto što će obradovati, poslužiti za igru i zabavu, a ujedno će možda jednom negdje dobro doći.

Na slici strana 4 prikazano je pile načinjeno iz dugmadi, zatim vez križićima, desno u uglu djevojčica drži ukrasne kuglice, ispod pileta izrada zidnih ukrasa iz vunice, desno: izrezivanje motiva iz tkanine, a dolje desno krpica za poslugu u kuhinji.

ŠIVANJE

Počet ćemo šivanjem. To je jedna od najjednostavnijih tehnika u ručnom radu. Potrebna je igla, konac i malo tkanine (krpica).

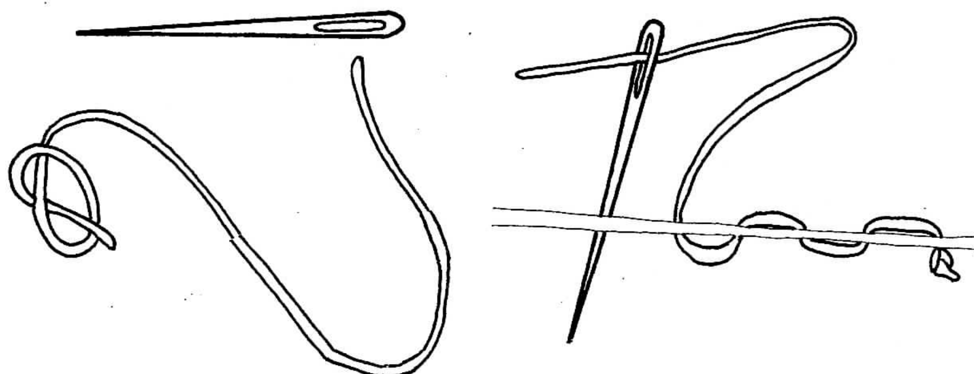
Uzmite iglu, konca i krpicu. Udjenite konac u ušicu igle. Načinite čvor na jednom kraju konca. Lijevom rukom prihvatite krpicu, desnom rukom iglu. Prvi ubod iglom u krpicu načinite odozdo prema gore, da bi uzao ostao na donjoj strani krpice. Pogledajte malo sliku.

Sada u razmaku od oko pola cm ubodite iglom u krpicu odozgo prema dolje, pa opet odozdo prema gore i tako nastavite u istim razmacima. Kad prošijete željenu dužinu, vraćajte se natrag tako, da ubod bude u iste rupice, a konac da pokrije prazan prostor, kao što je prikazano na slici. Eto to je obični bod za šivanje. Primjenjuje se prilikom spajanja skrojenih dijelova, radi pripreme za probu. Osim toga, taj bod služi i pri nabiranju tkanine.

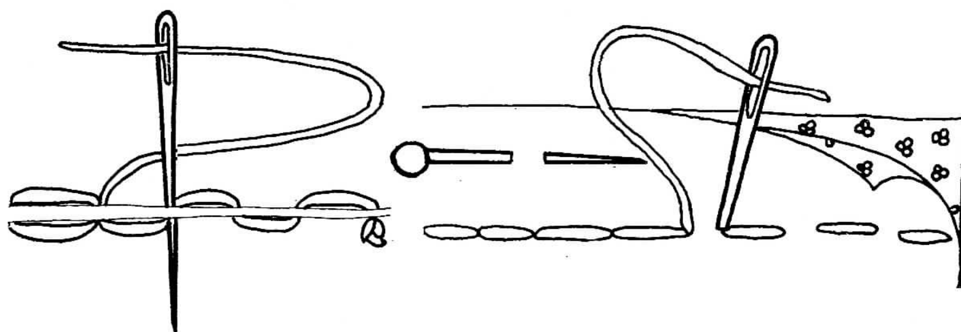
Kad malo uvježbate ovaj početni bod za šivanje, uzmite dvije krpice, stavite ih zajedno, mjestimično prihvatite bumbašnicama i primijeniti osnovni bod za šivanje, koji ste upravo naučile.

Ako ćete krpicu uokolo prošiti, prije završetka je malo napunite vatom, to može korisno poslužiti kao jastučić za igle. Kako vidite, već na samom početku gotovi proizvod i to kao u šali.

Uvježbajte malo rukovanje iglom i pravilno izvođenje osnovnog boda za šivanje. Izgled i oblik krpice kod toga nije važan.

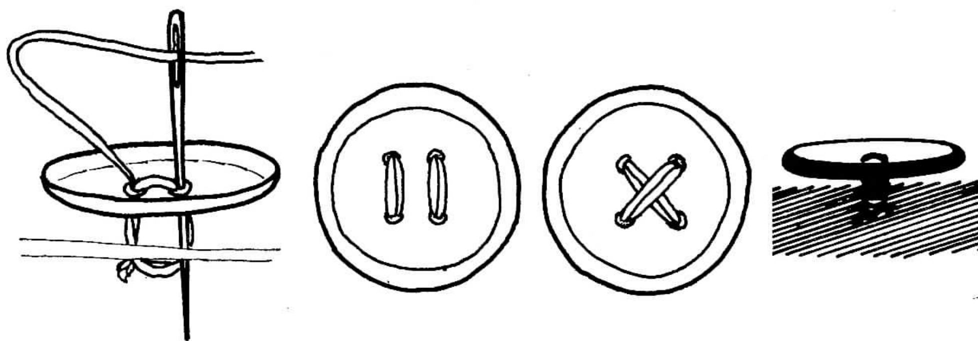

Igla i konac

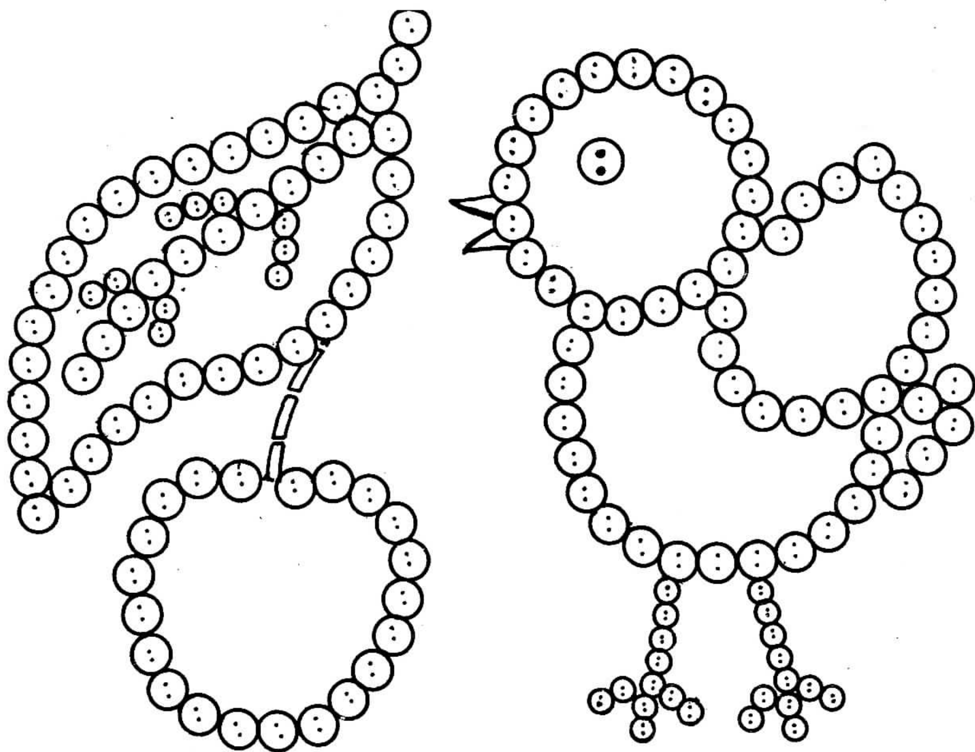

Osnovni bod za šivanje

PRIŠIVANJE DUGMADI

Često se pokaže potreba da se prišije dugme. Dugme možete prišiti na više načina. Za početak neka vam posluže ova dva najjednostavnija primjera. Na crtežu je slikovito prikazano kako se prišivaju dugmeta. Nakon višekratnog uboda iglom konac treba oviti oko proŝivenog konca ispod dugmeta. Zatim treba iglom proći na krivu stranu tkanine i načiniti čvor. Iglu treba uvijek okomito usmjeriti kroz rupice na dugmetu.

Motiv iz dugmadi

Upotrijebite malu dugmad različitih boja, recimo: bijele, plave, ljubičaste, žute... i našijte ih na jednobojnu tkaninu tako da od dugmadi for-

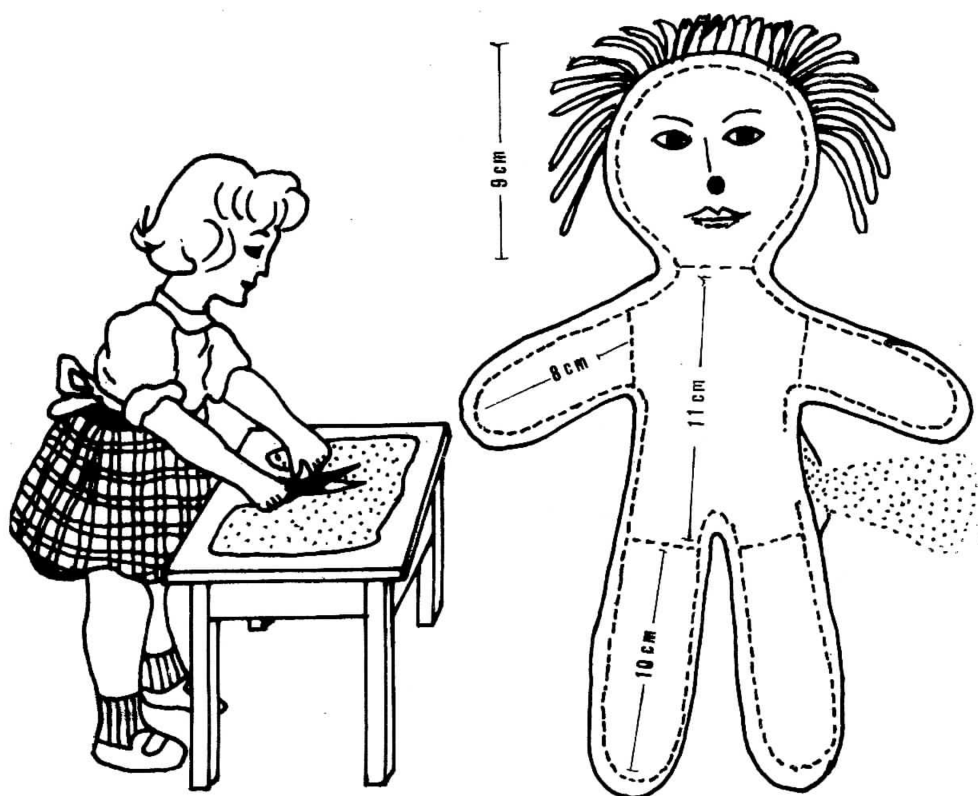
mirate neki motiv. Ovo neka bude vaš drugi proizvod, koji će poslužiti kao zidni ukras iznad ležaja u dječjoj sobi.

DJEVOJČICA KROJI ODJEĆU . . .

Poznato je da se djevojčice dok su malene mnogo trude da uljepšaju svoje lutke. Zamišljaju da su mame, kuhaju i spremaju same. Svoje lutke oblače i presvlače . . .

Radi toga smo uvrstili nekoliko primjera kako se može izraditi lutka (od tkanine, vunice . . .). Na crtežu označeni kroj za lutku uvećajte, prenesite na tkaninu, uokolo označite kredom i skrojite. Odmah nakon toga možete pristupiti šivanju.

Upotrijebite bijelu ili svjetlosmeđu tkaninu; uz to će bolje pristajati šarena haljinica. Ako trenutno nemate nove krpice, dobro će biti da sašijete od iznošenog odjevnog predmeta. Skrojite dva komada iste veličine (prednji i stražnji dio). Prilikom šivanja ostavite otvor ispod pazuha, kroz koji ćete nagurati vate ili spužve. Tada ćete moći tijelo pravilno formirati. Od krpice druge boje izrežite oblik očiju, usta i nosa i nalijepite na glavu. Pri tom pripazite na pravilan razmještaj očiju, usta, nosa. Kosu načinite od

Djevojčica kroji

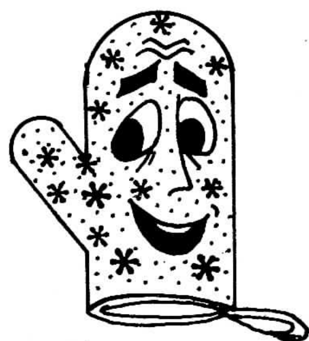
žute vunice i našijte na glavu, malo raščupajte, da bude unakrsno razmještena, imat ćete pravu malu raščupanku.

Razumljivo je da će izrada prve lutke zahtijevati nešto više truda i rada, ali ćete zato steći dragocjeno radno iskustvo, tako da ćete drugu i treću lutku načiniti veću i ljepšu. Upravo tako su mnoge djevojčice u igri s lutkama naučile šivati i ukrašavati odjeću.

Kad se malo združite s iglom, sašijte nešto za bracu i seku. Izradite ovakvu malu kecelju, imat ćete seku veselu. Tu je i primjer za košuljicu. Na osnovi kroja za suknju i bluzicu možete imati i haljinicu.

Moram braci pokrpiti hlačice

Posluživač u kuhinji

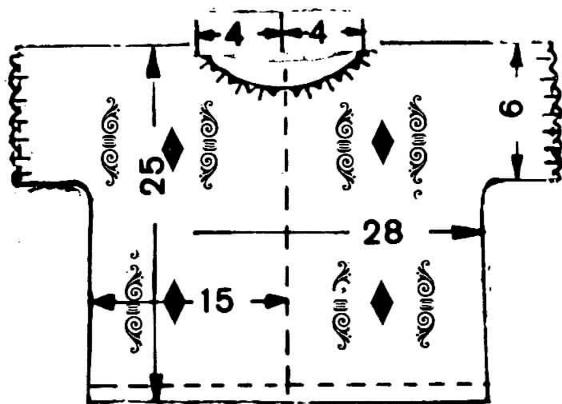

Podmetak za seku

MJERE ZA BLUZICU I SUKNJU
(Za djevojčicu od 8—10 god.)

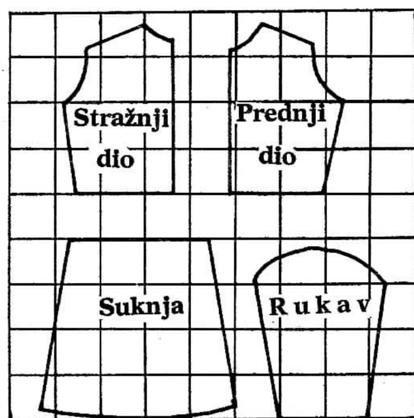
Uzimanje mjere

Košuljica za mališana

Dužina prednjice od vrata do struka = 32—34 cm, (za bluzicu se dodaje oko 10 cm, da se dobije dužina od struka do bokova). Obujam struka je 60—62 cm. Obujam grudi 68—70 cm, dužina suknje 42—46 cm, obujam bokova 80—84 cm. To je ujedno i širina donjeg dijela haljine ili suknje. Dužina rukava: kratki 12 cm, dugi 44—46 cm. Širina rukava, gore: 24—26 cm, dolje 20 cm.

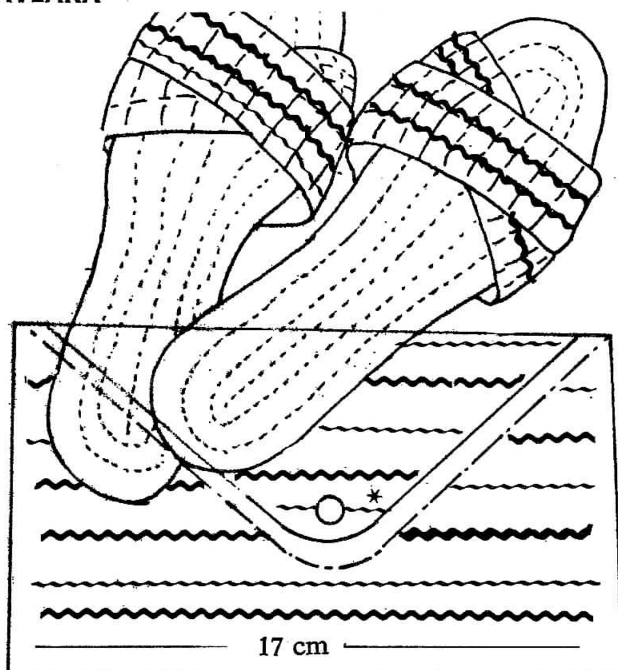

Kroj za bluzicu i suknju

Ove mjere neka vam posluže za orijentaciju, možete ih po potrebi mijenjati, za koji cm povećati ili smanjiti, prilagoditi svojoj veličini.

Nacrtajte kroj u potrebnoj veličini, prenesite na tkaninu, označite kredom, skrojite i rukom šivajte.

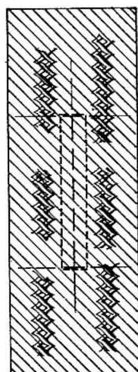
PAPUČE I NAVLAKA

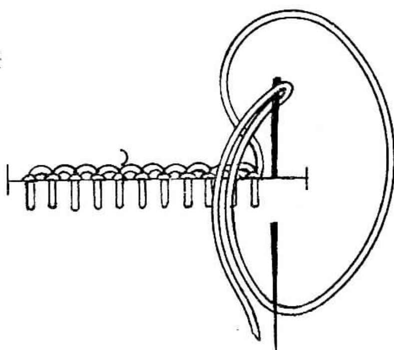

Papuče i navlaka

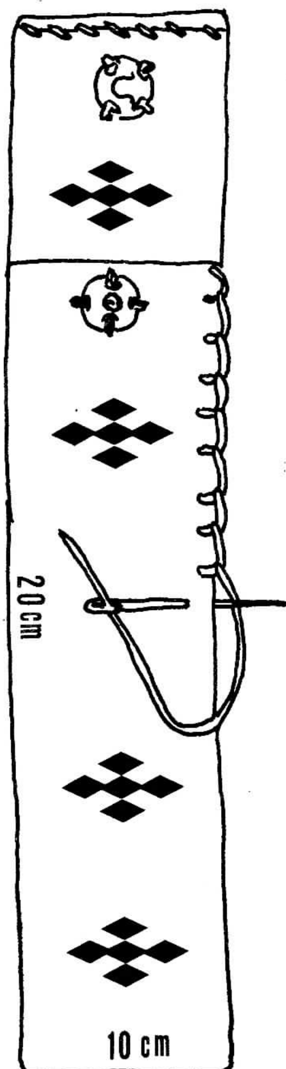
Djevojčice, kad se u šivanju malo oslobodite, bez teškoća ćete moći izraditi ovakve papuče i navlaku za njih. Takva garnitura može poslužiti kao poklon mami za Dan žena. Papuče su prikladne za putovanje, ne zauzimaju mnogo prostora u putnoj torbi. Nabavite 40 cm tkanine, koja se inače upotrebljava za presvlaku vrtnih stolica i ležaljki. Ako je moguće, izaberite tkaninu veselih boja; to može biti prugasta ili jednobojna. Uz to nabavite 1 par uložaka za cipele, koji su od filca. Filc stavite između tkanine i sašijte. Za gornji dio papuča treba načiniti dvije trake širine 10 cm, za svaku papuču. Navlaka za papuče se može izraditi u veličini 12 x 16 cm, iako su papuče duže, presavinut ćete ih prilikom stavljanja u navlaku. Za navlaku treba 2 kom tkanine u veličini oko 32 x 17 cm. Skrojite ih tako, da na jednoj strani imaju oblik trokuta za poklopac. Na tom dijelu izradite rupice i našijte dugme.

IZRADA RUPICA NA ODJEĆI

Izrada rupice

Kecelja za djevojčicu

Navlaka za češalj

Razumljivo je da ćete više puta trebati i da izradite rupicu. Kada naučite bod za porubljivanje, moći ćete izraditi i rupice. Taj bod treba nešto gušće izvoditi kod obrade rupice. Dakle, na tkanini kredom označite mjesto gdje želite rupicu, prorežite, a zatim opšite koncem.

POSLUŽIVAČ U KUHINJI (rukavica)

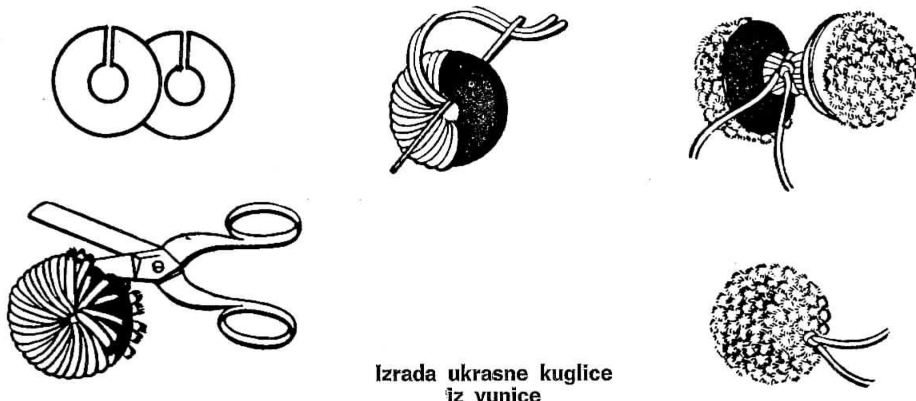
Od šarene tkanine izrežite oblik rukavice. Za veličinu se poslužite rukavicom roditelja. Izrežite dva istovjetna komada tkanine, a tako isto i spužve, te odgovarajuće podstave. Prije nego što rukavicu sastavljate vezenjem, izradite prikladan motiv. Tada vanjske strane stavite zajedno, prošijte, a zatim okrenite unutrašnji dio van i opšite gornji dio rukavice. Rukavica će dobro doći mami u kuhinji za prihvaćanje vrućeg suđa, a ujedno će poslužiti za zidni ukras.

NAVLAKA ZA ČEŠALJ

Za češalj, četku možete izraditi navlaku od komadića tkanine. To može poslužiti i za spremanje pribora za ručni rad. Veličina takve navlake može biti 20 x 10 cm. Rubni vez uokolo služit će kao ukras. Na gornjem dijelu postavite dugme i izradite rupicu. Na sredini navlake vezenjem izradite neki motiv.

OD VUNICE UKRASNE KUGLICE (pomponi)

Marljive djevojčice, ako ste naučile i praktično primijenile opisane primjere, evo još jedna veoma zanimljiva igra. Izradite kartonske kolutiće različitih veličina, promjera 3, 4, 5 i 5,5 cm, od svake veličine po 2 kom. Oblik kolutića malo pogledajte na slici.

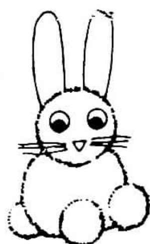
Izrada ukrasne kuglice iz vunice

Za izradu takvih ukrasnih kuglica mogu poslužiti ostaci vunice različitih boja. Način rada: Uzmite dva kolutića iste veličine i stavite ih zajedno. Između kolutića uokolo postavite čvršću nit, kojom ćete privezati namotanu vunicu. Udjenite vunicu u iglu, kartonske kolutiće prihvatite lijevom rukom, a desnom rukom iglu i vunicu. Sada vunicu omatajte uokolo; malo pogledajte na slici kako to izgleda. Kada je kolutić namotan, škaricama presijecite vunicu uokolo, kako je na slici prikazano. Istovremeno onu vunicu koja je stavljena između kolutića čvrsto stegnite i privežite. Kolu-

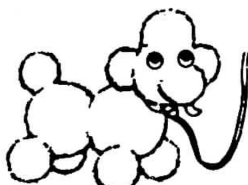
tiće možete otkloniti, vrške vunice malo obrezati, zaokružiti i formirati u pravilan oblik kuglice.

Za probni rad načinite dvije ukrasne kuglice, koje ćete staviti lutki na kapicu. Nešto manje kuglice u drugoj boji privežite lutki ispod vrata.

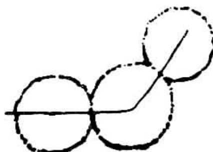
Gusjenica iz vunice

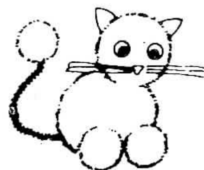

Zeko

Pas

Maca

Kad malo više uvježbate, neće vam biti teško izraditi: medu, macu, zeku, gusjenicu i drugo. Izradite 5 takvih kuglica od vunice, tako da je svaka druge boje (zelena, bijela, crvena, plava, žuta). U razmacima ih pričvrstite na konac i imat ćete lijepu ogrlicu »velike perle«. Malog psa ćete raditi tako, da tri kuglice spojite tankom žicom, kao što je na slici prikazano. Ostale dijelove treba našiti. Za snješka treba malo crnog papira kod izrade

šešira, a od crvenog papira načinite nos, savinite u oblik lijevka.

Pri izradi ukrasnih kuglica kombinirajte različite boje vunice; imat ćete više uspjeha. Na primjer: tijelo za medu neka bude od smeđe vunice, glava i noge narančaste, uši i nos smeđe, a za izradu očiju upotrijebite malu dugmad.

LUTKA I LUTAK OD VUNICE

Vunica ne služi samo za pletenje i kačkanje. Od vunice se može stvarno mnogo toga načiniti. Ukrasne kuglice smo upravo opisali, to su praktični i lijepi predmeti. Osim toga, od vunice možete izraditi lutku i lutka. Za izradu lutke uzmite dvadesetak niti vunice, duge 40 cm. Taj mali svežanj vunice presavinite i privežite tako da dobijete glavu. Ispod toga malo vunice odvojite za ruke, zatim privežite i u struku. Sada od vunice

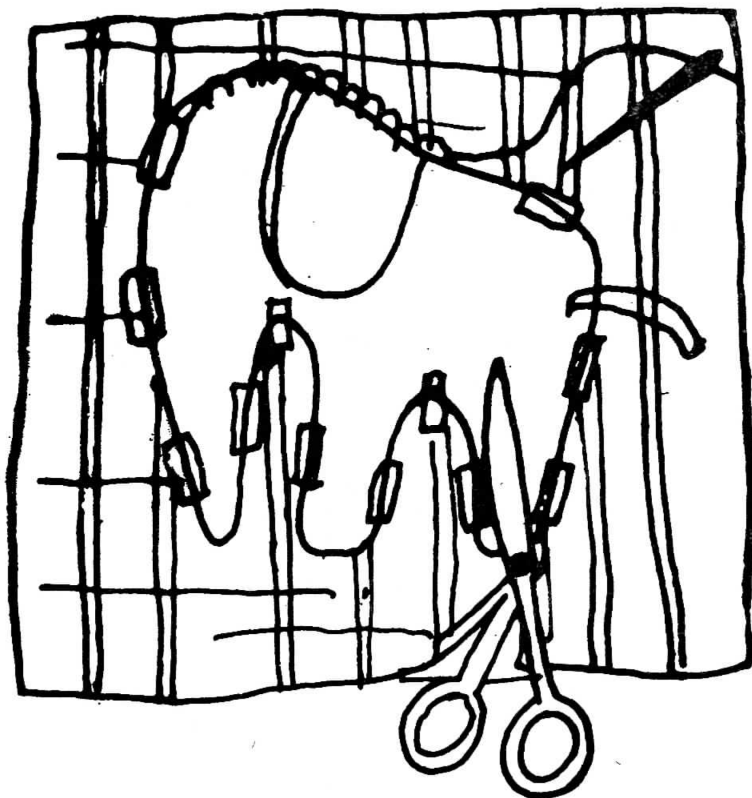
druge boje načinite kosu, oči, usta... Po istom se postupku radi i lutak, time da treba za noge isplesti pletenice i dolje ih privezati.
Slika na strani 14. Lutak i lutka načinjeni iz vunice, motiv; dvije žene na tržnici, vezom ukrašena torbica za djevojčicu, tkanje s vunicom.

UKRAŠAVANJE TKANINE

Tkaninu možete ukrašavati na više načina. Uvrstili smo jedan od jednostavnih načina. Izrezivanje motiva od tkanine i našivanjem na druge predmete, koji se razlikuju po boji, mogu se postići veoma efektne slike.

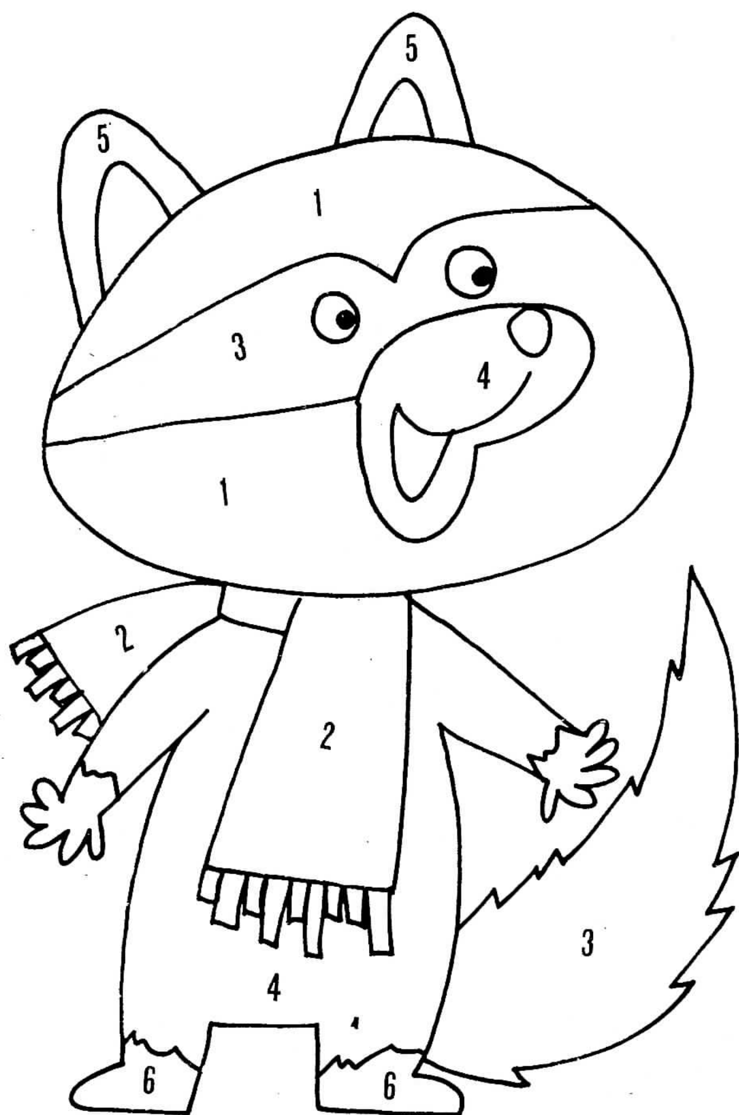
Potreban materijal: malo papira u boji za izradu probnih motiva. Uz to će trebati olovku i papir za crtanje, ljepila, škarice, konac i malo krpica različitih boja. S malo truda i umješnosti možete načiniti velike stvari. Na čistom papiru nacrtajte motiv, izrežite i prenesite na papir svjetloplave boje. Izrežite i nalijepite na podlogu crvenog papira.

SLONIĆ OD TKANINE

Motiv za ukrašavanje

Sada neka za materijal posluži tkanina. Najbolji bi bio dekorativni filc, debljine 2—3 mm. Postupak je isti kao kod rada s papirom (crtanje, izrezivanje) s tim da treba osnovnim bodom za šivanje našiti motiv. Za motiv slonića upotrijebite tkaninu narančaste boje, uši crvene, podlogu plave boje.

Motiv za ukrašavanje

KUĆA NA SELU

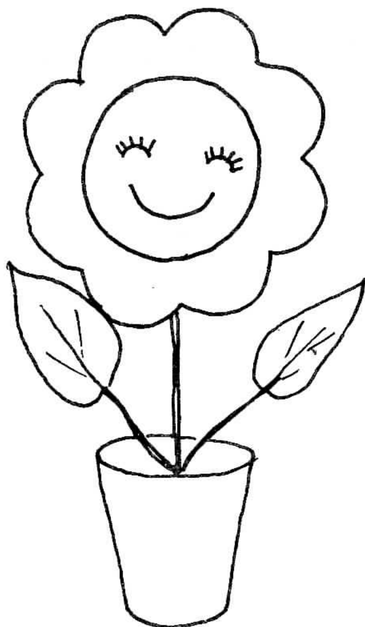
Upotrijebite komadić tkanine veličine 20 x 20 cm. Na papiru nacrtajte kućicu, uz kućicu 2—3 pačeta ili pileta, kokoš, psa i neko krošnjato stablo. Sada od tkanine izrežite takve predmete, ali pazite da bude svaki druge boje. Da biste mogli prikazati stablo s krošnjama, dovoljno je da na donjem dijelu bude uska traka, što će predstavljati stablo, a gornji dio proširen u krošnje, malo zaobljen. Grane ne treba izrezivati, jer to je i nemoguće. Izrezane predmete postavite na krpicu, razmjestite ih i nalijepite ljepilom ili prošijte osnovnim bodom za šivanje. Prozore, vrata, crijep na kući možete dočarati odgovarajućim načinom vezenja. Ako pravilno odaberete boje, slika će poslužiti za zidni ukras u vašem radnom kutiću.

OMOT ZA KNJIGU

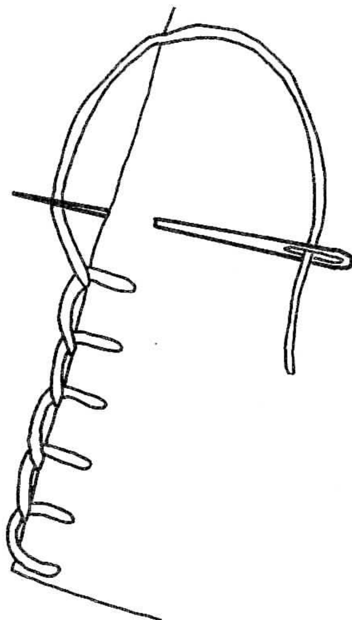
Od malo filca ili neke druge tkanine izradite omot za knjigu. S unutrašnje strane omot treba imati džepove, kao što imaju plastične presvlake za bilježnice, tako da ga možete po potrebi skinuti. Od tkanine druge boje izrežite oblik cvijeća s posudom, latice žute, sredina od crvene tkanine. Vezenjem popunite ostale linije. Listovi treba da budu zeleni, posuda s cvijećem crvena ili smeđa. Time će školska knjiga postati zanimljivija i ljepša.

LIK ŽENE

Po istom postupku možete izraditi lik žene. Nacrtajte ženu bez preciznog označavanja pojedinih detalja. Za suknju upotrijebite šarenu krpicu, bluzica neka bude na točkice, svjetlija, rukavi od ostataka čipkaste trake, čarape žute, cipele smeđe, lice sivo, oči plave, usta crvena, kosa od žute vunice. Sve te krpice (i vunicu za kosu) razmjestite i našijte elastičnim bodom za šivanje. Za podlogu upotrijebite krpicu svjetloplave boje. Ovakvi će radovi vašu sobu učiniti veselijom, a roditeljima će pružiti zadovoljstvo.

Motiv za izrezivanje

Rubni vez

SUŠENJE RUBLJA

Uzmite plavu krpicu veličine džepne maramice. Na krpicu postavite komadić bijele vunice, mjestimično prihvatite tankim koncem. Neka to bude konopac za sušenje rublja. Zatim izrežite oblik majice, prugastu bluzicu, kariranu kuhinjsku krpu. Sve te predmete poredajte na konopac i malo koncem prihvatite. Imat ćete malo umjetničko djelo: Sušenje rublja.

Motiv na str. 16 može poslužiti za crtanje, našivanje izrezivanjem tkanina, te za bojadisanje. Da bi slika bila ljepša i više upadljiva, izradite i postavite pojedine detalje (na motive koji prikazuju živa bića): uši od tkanine upadljive boje, rep od vunice, oči od dugmadi. Predlažemo vam da pri-

mjenite boje prema brojevima na crtežu, i to: 1 — zelena, 2 — bijela, 3 — smeđa, 4 — crvena, 5 — plava i 6 — crna.

BUKET CVIJEĆA

Od izrezaka tkanine u obliku rezanaca različitih boja i od vunice možete načiniti pravi buket cvijeća. Takve »rezance« izmiješajte, malo razmjestite na krpicu, prihvatite vunicom i stvorit ćete lijep ukrasni detalj.

SUKNJICA OD KRPICA

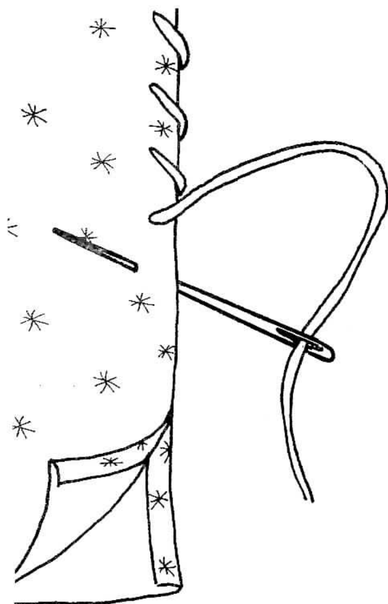
Upravo postaje moderno da se od kvadratnih krpica različitih boja i desena, veličine otprilike 12 x 12 cm izrađuju odjevni predmeti. Krpice treba šivanjem međusobno spojiti. Na takav način djevojke od krpica sastavljaju suknje, hlače, kaputiće . . .

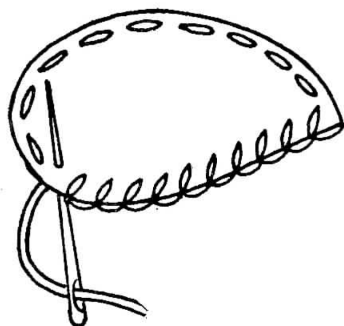
Za početak izradite jastučić od krpica različitih boja i desena.

U kući se često nađu ostaci krpica od krojenja odjevnih i drugih predmeta. Ima i djelomično iznošene odjeće, koja se također može na ovaj način iskoristiti.

PODLOŽAK U OBLIKU KOLUTA

Ukoliko se neki dijelovi tkanine ne mogu upotrijebiti za međusobno spajanje, (kao krpice) izrežite ih u trake široke 1,5 do 2 cm. Vezanjem trake spojite — produžite. Ispletite pletenicu i umotajte u krug. Kolutove mjestimično spojite iglom i koncem (pogledajte način pletenja košara od slame i rafije). Šarenilo različitih krpica čini podložak veselijim. Na taj način stvorit ćete mali podložak, koji može poslužiti i za poklon.

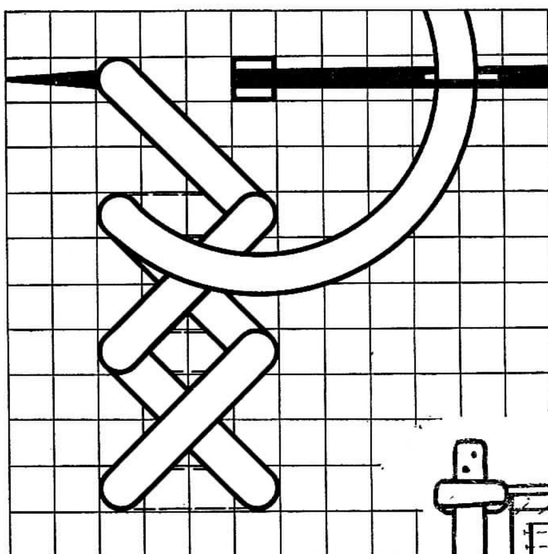
Rubni vez

VEZENJE

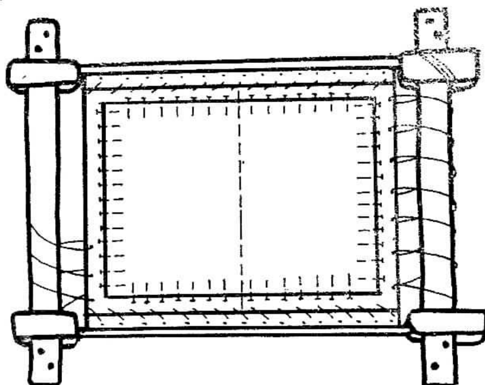
Vezenje je jednostavan i zanimljiv rad za djevojčice. Izvodi se pomoću različitih vrsta veza. Za vezenje je potrebna igla, konac, tkanina, škarice, olovka i papir za crtanje, te okvir na koji se pričvršćuje tkanina za vezenje.

Djevojčica veze

Vez križići

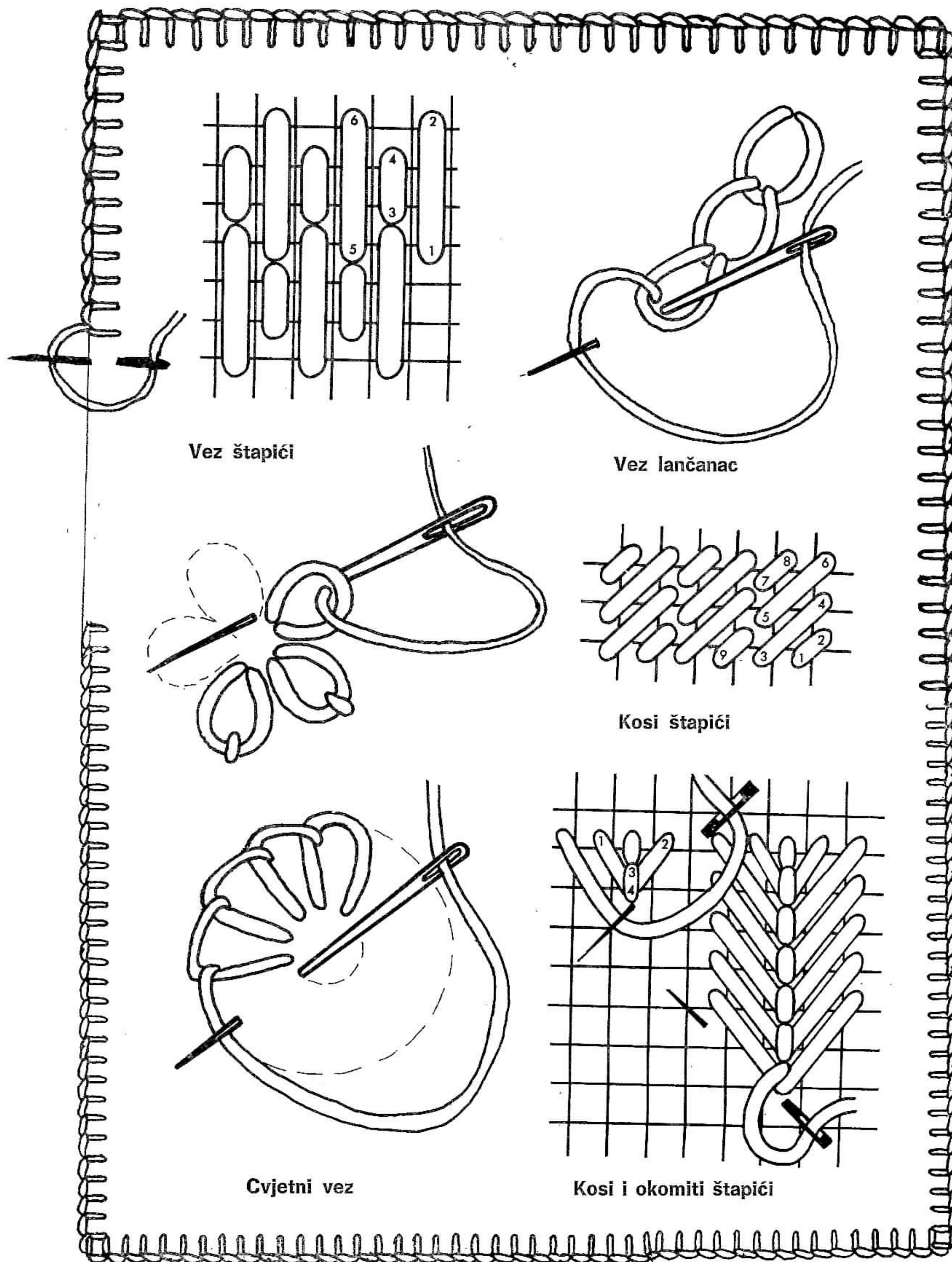
Okvir za vezenje

Mnoge djevojčice uz pomoć veza tzv. križići izrađuju veoma lijepe predmete: vezu podloške, ukrašavaju maramice i odjeću za lutke.

Vez križići izvodi se od lijeva na desno, cijeli red, pomoću kosih štapića, a u povratku također kosi štapići, ali u obrnutom smjeru, tako da nastaju KRIŽIĆI.

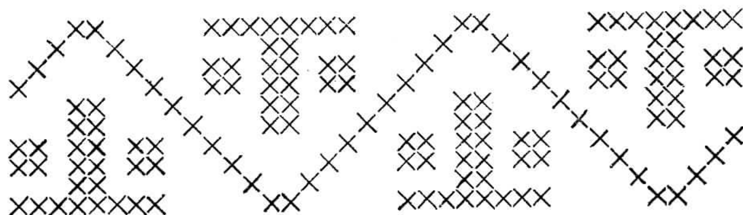
VRSTE VEZA

Za početnike je najbolje da prve svoje radove u vezenju izvode pomoću veza križići. Odabrani motiv treba raditi na maloj krpici, po mogućnoti s rijetkim tkanjem zbog lakšeg odbrojavanja kvadratića na tknini.

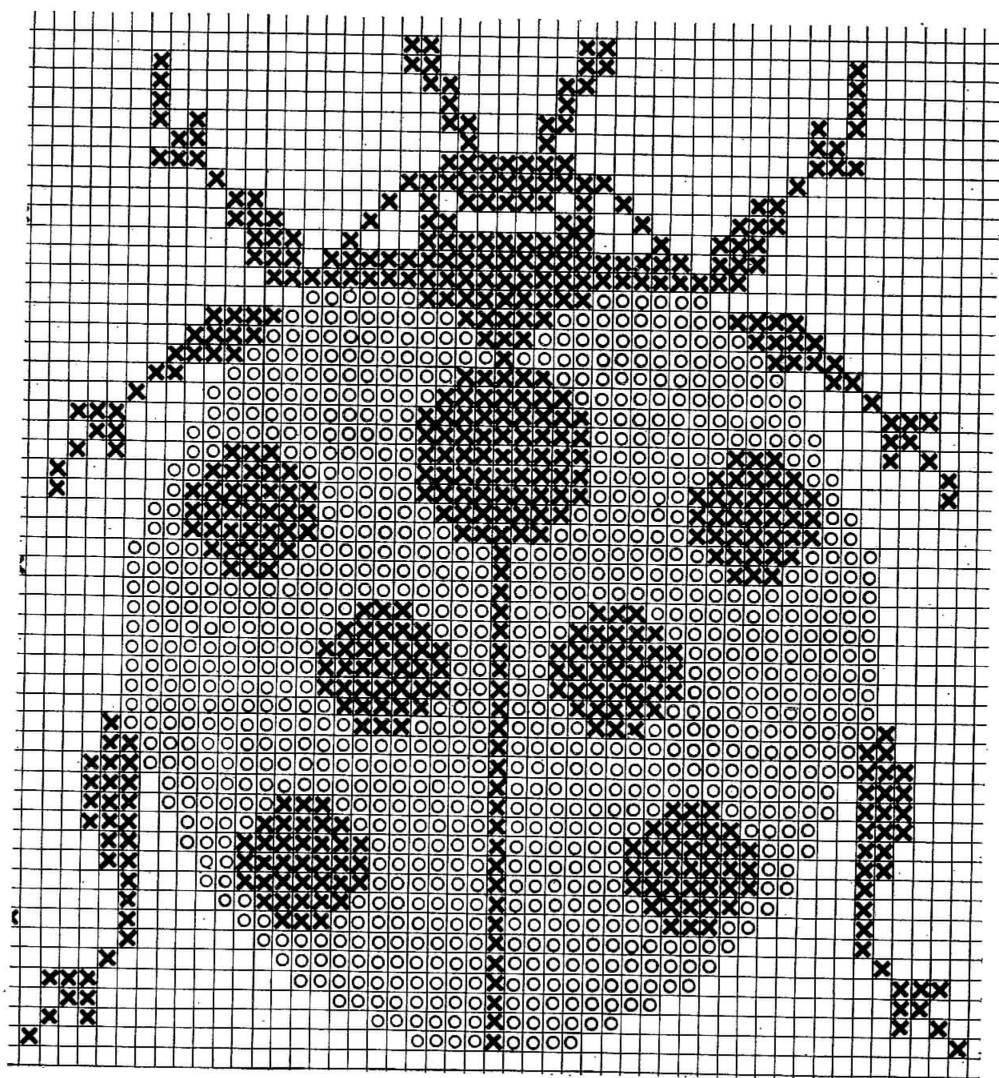
MOTIV ZA VEZENJE POMOĆU KRIŽIĆA

Ovaj jednostavan motiv s odjeljcima koji prikazuje slovo »T« možete primijeniti u različitim primjerima za vezenje. Izradite mali stolnjak ili podložak. Upotrijebite bijelo platno. Odredite veličinu podloška. Uokolo izvezite prikazani motiv, tako da slovo »T« izradite crvenim koncem, a četiri križića pokraj slova i cik-cak liniju plavim koncem. Osim toga, uokolo na

Motiv za vezenje

činite male rese. Nekoliko poprečnih niti izvucite, a uzdužne neka ostanu za rese. Ovaj motiv lijepo djeluje na prednjici bijele bluzice. Po dužini treba izraditi dva usporedna motiva dužine desetak cm a na njima po 2 — 3 slova »T«.

Primjer za vezenje

MOTIV ZA VEZENJE

Motiv na strani 25 izradite bez slova izvezite na bijeloj tkanini, imat ćete lijepi zidni ukras.

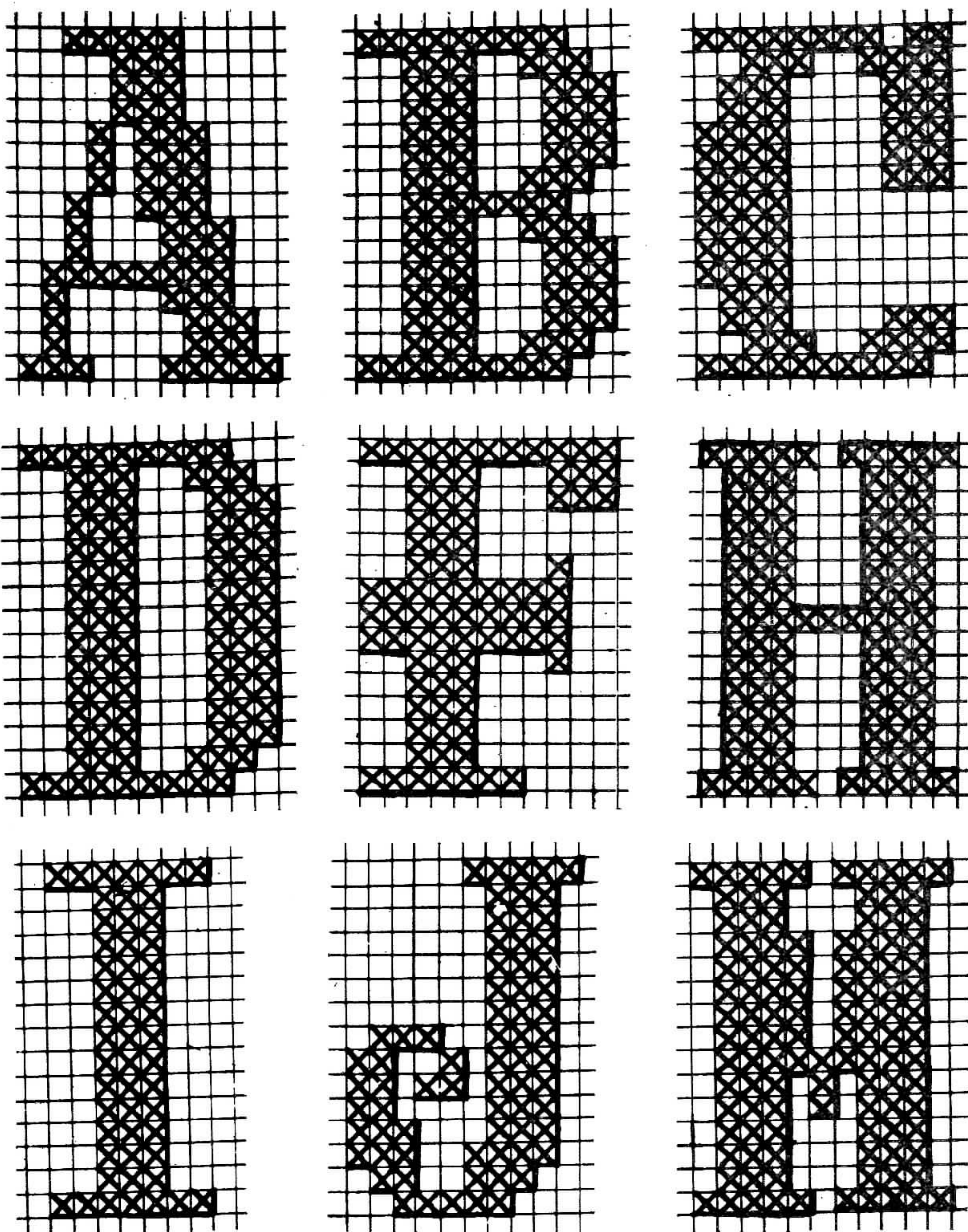
MONOGRAMI POMOĆU VEZA KRIŽIĆA

Pomoću veza križići izradite na bluzici, haljini svoje inicijale, početno slovo od prezimena i imena. Osim toga takva slova možete postaviti na omotu za knjigu, koji ćete izraditi od tkanine.

Ako na slova C, S, Z stavite kvačicu od 3 križića u trokut, imat ćete i slova Č, Š, Ž.

VEZ »IVANČICA«

To je također jednostavan vez. Služi za izradu cvjetića prilikom ukrašavanja tkanine.

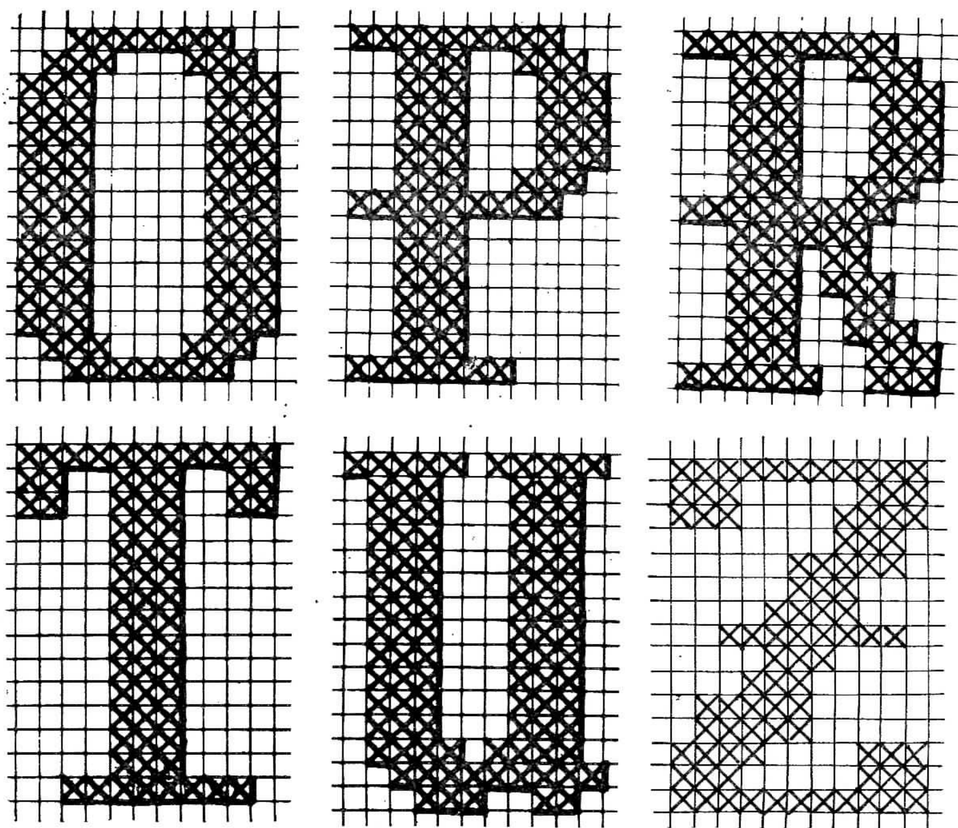

Primjeri za vezenje

KUTIĆ ZA UČENJE I IGRU

Gradska djeca najviše borave u stanu. Zbog toga se tu više negoli na selu osjeća potreba za posebnom sobom ili bar kutićem za igru, učenje i rad. U tom slučaju djevojčica ili dječak može po svojoj želji raspoređivati svoje stvari, spremati igračke. Međutim u mnogo slučajeva stambene prilike to ne dozvoljavaju. Zato mnogi roditelji dio sobe za odrasle odvajaju paravanom, tako da najmlađi imaju svoje stvari na okupu. Takav kutak je najpogodniji u blizini prozora ili mjesta za spavanje. Raznim sitnicama, na-

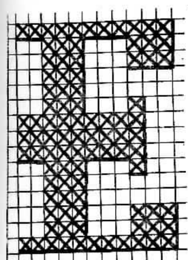
činjenim kod kuće i jednostavnim namještajem može se taj kutak uljepšati. Kod toga može doći do izražaja umijeće starijeg brata. Ako u dječjem kutiću ima malo prostora za stolić, može se izraditi daska koja se pomoću okova pričvrsti za prozor, a poslužit će kao stol. Okovi omogućuju da se daska spušta ili podiže. Na donjem dijelu pomoću okova treba pričvrstiti letvicu, koja će služiti kao noga za stolić. Visina takvog stolića može biti 55—60 cm, promjera 50 x 60 cm, daska 2 cm debljine.

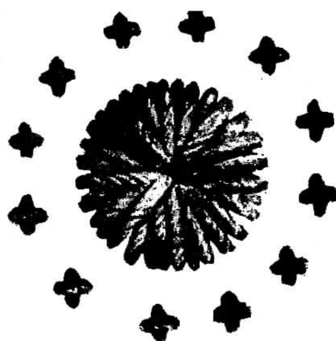

Monogrami

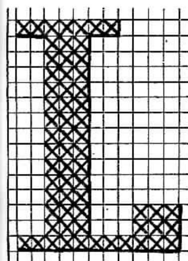
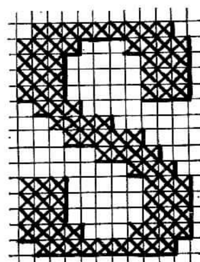
U tako stvorenim uvjetima dječaci i djevojčice se mogu sastajati i uz knjige i igračke slobodnije razgovarati. Djevojčice šiju, vezu, pletu i razgovaraju, a dječaci se zanimaju oko igračaka i na svoj način komentiraju...

U društvenoj igri i radu mladi su marljivi i uporni, dobrovoljno prihvaćaju potrebne discipline i na taj način razvijaju osjećaj zadovoljstva i radosti. Ako se uz to uvede i izvjestan redoslijed, vrijeme ustajanja, doručka, odlaska u školu, igra itd. tada učenje i rad postaju zanimljivi, postepeno se prihvaćaju radne discipline i stvaraju radne navike.

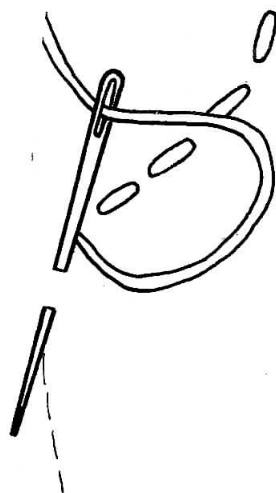

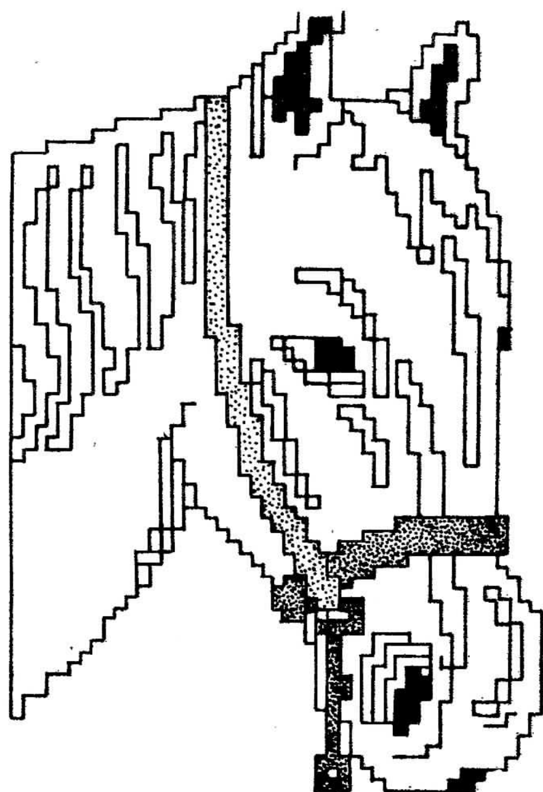
Motiv za vezenje

ZA BRACU I SEKU!

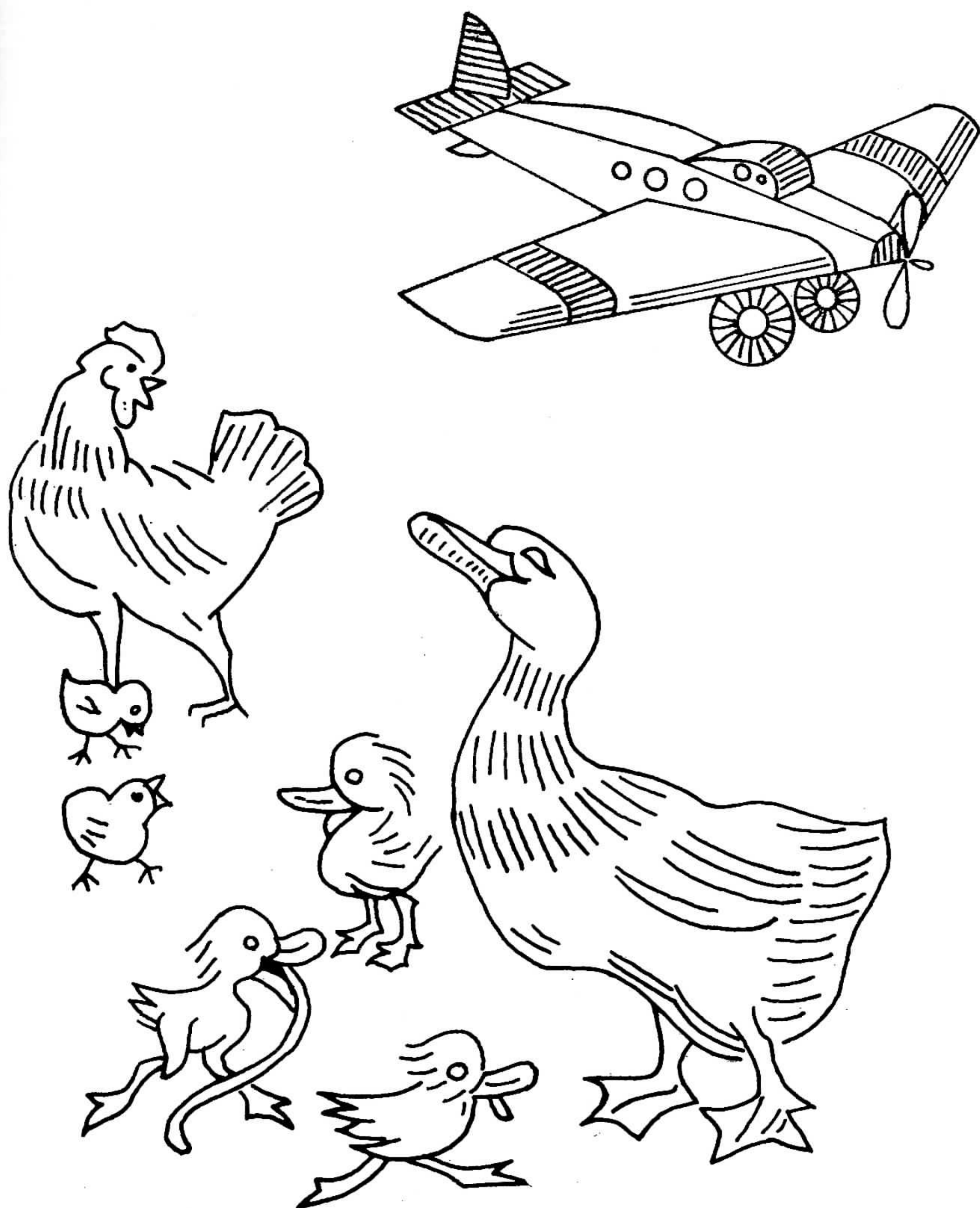
Kućica za ptičicu, primjer za vezenje. Ako upotrijebite crvenu, zelenu ili plavu boju konca na bijeloj tkanini, slika će veoma lijepo djelovati na nekom školskom predmetu. Taj motiv možete izraditi i na torbici od jutene tkanine.

Primjer za vezenje

Motiv za vezenje

PRIMJER ZA IZRADU

Avion koji prikazujemo na slici trebalo bi za jedan puta uvećati i vezenjem izraditi na komadiću tkanine, vel. 30 x 30 cm. Ispod aviona izvezite koku, piliće, patku i pačiće, pa ćete imati lijep predmet.

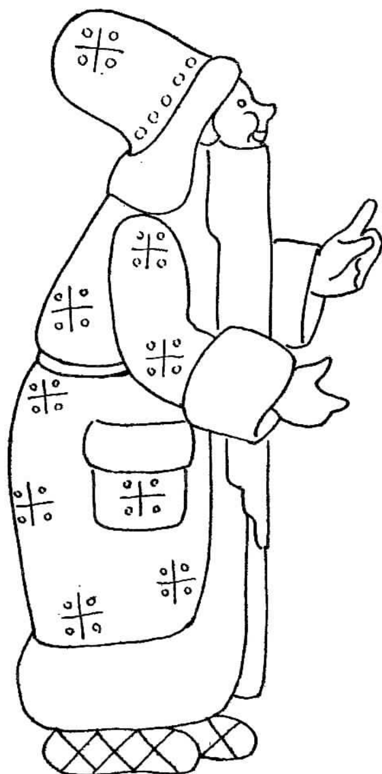
CRTEŽI U DJEČJOJ SOBI

U dječjoj sobi ili kutiću za igru i učenje na zidovima je najljepši ukras dječji crtež. To mogu biti motivi iz dječjih priča. I ovih nekoliko primjera na str. 25—27 možete iskoristi tako da ih precrtate na papir, bojicama malo osvježite i eto slike.

Na zid se može postaviti i šperploča ili lesonit na koju će maleni lijepiti svoje radove.

DAROVI ZA DAN DJEČJE RADOSTI

Kad je već riječ o vama mladima, neka se nađe neki primjer kako ćete izraditi predmete koji se mogu darovati za Dan dječje radosti.

Djed Mraz

U poduzećima, ustanovama i drugim radnim organizacijama, za Dan dječje radosti se dijele darovi. Roditelji također posebno daruju svoje najmlađe. Evo nekoliko jednostavnih primjera koji će vam dobro doći kao ideje. Na slici je prikazana košarica za pribor ručnog rada. Na košarici je figura Djeda Mraza. Uz to je i mala torbica, koja će djevojčice posebno obradovati, više negoli neka druga, možda i vrijednija stvar.

Kućne cipelice također će biti veselje za malene. Djeda Mraza smo prikazali i u crtežu, koji će vam poslužiti kao motiv za vezenje na torbici ili na nekom drugom predmetu.

KUTIJA ZA ŠIVAĆI PRIBOR

Evo kako ćete je izraditi. Uzmite malo čvršću kartonsku kutiju, formirajte je u obliku četverokuta ili peterokuta. Veličinu kutije odredite sami.

Poklopac odvojeno presvucite odgovarajućom tkaninom ili svilom. Ako budete upotrijebili tkaninu, neka bude jednobojna, da na njoj možete vezenjem izraditi neki motiv. Stranice kutije također odvojeno ukrasite i to tako da likom, rafijom ili vunicom omotate po visini, kao što je to i na slici vidljivo. Nakon toga mjestimično spojite dno kutije sa stranicama. Posebno ispletite pletenicu koju ćete pričvrstiti na rub kutije. Poklopac pričvrstite samo na jednom mjestu. Ako upotrijebiti liko, treba da ga prethodno umotate u vlažnu krpu i neka tako odstoji desetak minuta, bit će lakše raditi. Djeda Mraza možete načiniti tako da savinete karton u oblik cijevi promjera 4—5 cm, dužine 10 cm. Taj zavijutak napunite vatom. Za izradu glave po-

služite se lopticom za ping-pong. Nacrtajte oči i obrve, prihvatite koncem sa strane možda će se negdje naći komadić girlande (ukras za bor). Takav Djed Mraz će u kući korisno poslužiti kao jastučić za igle. Igle se ubadaju u dio gdje je punjeno vatom.

RUČNA TORBICA ZA DJEVOJČICU

Mala ručna torbica koju vidite na slici bit će velik dar za djevojčicu. Treba samo malo tkanine izrezati u obliku džepa, dužine 12—15 cm uokolo opšiti debljom vunicom tako da primjenite rubni vez. Pri obrubljivanju jednom prođete vunicom crvene boje, načinite mali razmak, a zatim bijelom vunicom. Pri kraju dodajte po još jednu nit vunice i ispletite tri različite niti zajedno u pletenicu. To će služiti kao remen. Kod ovakvog rada treba upotrijebiti deblju i bolje upredenu vunicu, da bude čvršće. Na torbici možete vezenjem izraditi Djeda Mraza sa štapom u jednoj i metlom u drugoj ruci.

KUĆNE CIPELICE

Upotrijebite čvršću tkaninu na kojoj se može vesti; to može biti i deblja juta. Skrojite gornji i donji dio — cipelice, spojite ih, a na gornjem dijelu izvezite svezak grančica, u skladu s namjenom. Grančice se mogu vesti vunicom narančaste boje, a ostala površina oko toga bijelom vunicom.

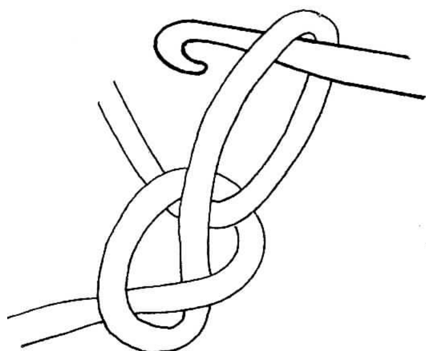
Darovi za Dan dječje radosti

PLETENJE

Iako pletenje nije neko veliko umijeće, obično se ne uzima za učenje kao prvi ručni rad. Najveća teškoća je u tome da se nanižu očice na dvije igle.

Za pletenje su potrebne dvije igle, vunice i igla za kačkanje. Iglom za kakčanje može se lakše izraditi prvi red.

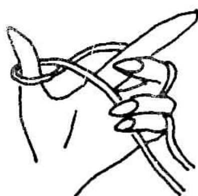
Početak pletenja: Na vunici načinite čvor. U desnu ruku uzmite iglu za kačkanje. Zahvatite očicu kako je naslici prikazano, time ćete stvoriti PRVU OČICU. Tako očicu do očice i izradit ćete i PRVI RED.

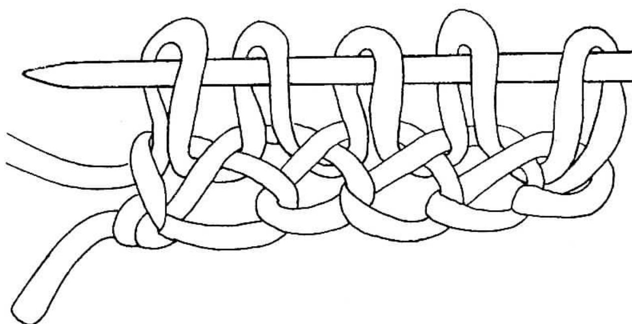

Prva očica

Djevojčica isplela prvi red

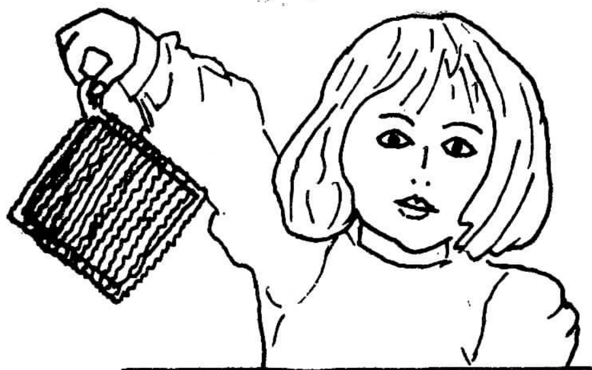
Ispleten drugi red

Ako pronađete mirni kutak za rad, brzo ćete se sporazumjeti s dvije igle.

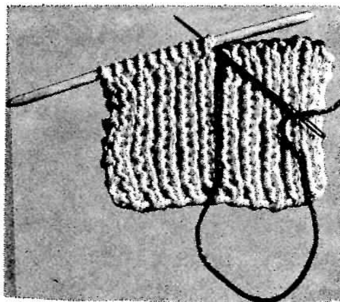
Napomena: Broj očica i redova koje smo u pojedinim primjerima spomenuli odnosi se na rad sa debelom vunicom za brzo ručno pletenje. To znači kod tanje vunice trebat će više očica i redova isplesti za dotične predmete. Prema tome, broj očica i redova ovisan je o debljini vunice s kojom se radi.

Prilikom pletenja vunica prolazi od kažiprsta između srednjaka i malog prsta prema klupku. Kad nanižete očice na iglu toliko koliko je potrebno za prvi red, uzmite iglu sa nanizanim očicama u lijevu ruku i pridržavajte prstima. Sada ćete očice na igli zahvaćati i stvarati drugi red. Nastavite li tako plesti red po red, nastat će krpica. Nakon toga ćete izrađivati i manje

odjevne predmete: kapicu, suknjicu za lutku, cipelice, kasnije i pulover za sebe. Vunicu treba kažiprstom držati umjereno zategnuto, ne previše zatezati. Za izradu malih krpica dobro je da očice malo istežete; tako ćete imati ljepše — rahlo pletivo.

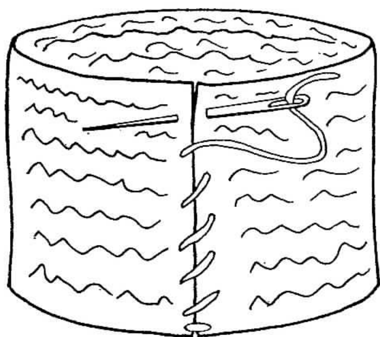
Djevojčica isplela krpicu

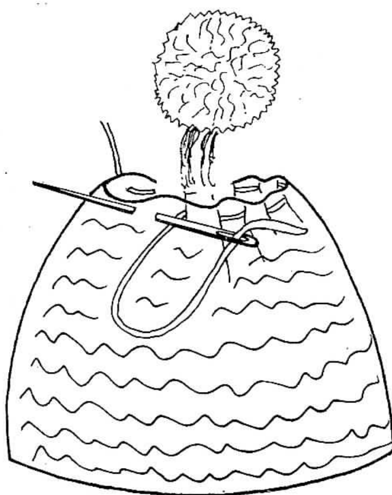

Završavanje pletiva

Ispletite krpicu koja će imati 16 očica i 20 redova; time ćete stvoriti mali podložak. Kad završite i posljednji red, pletivo treba na neki način završiti, jer bi se inače očice osipale (nestajale bi). Za početak poslužite se ovim jednostavnim načinom završavanja, koji je prikazan gore na slici. Iglom za šivanje i vunicom prihvaćajte očicu po očicu sve do poslednje.

PLETENJE KAPICE LUTKI

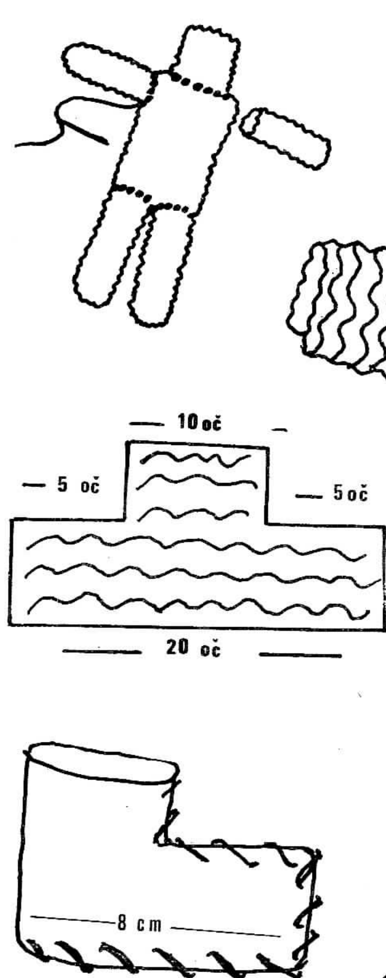

Pletenje kapice

Prvi malo veći rad u pletenju neka bude kapica. Navedite 10 očica i ispletite 20 redova. Od toga 6 redova ispletite vunicom ružičaste boje, a 14 redova crvenom. Kad ispletete ovu malo izduljenu krpicu, sastavite je, kako je na slici prikazano. Zatim u gornjem dijelu uokolo prošijte vunicom,

malo prorijeđenim bodom, stegnite tako da gornji dio malo suzite u obliku kapice. Izradite ukrasnu kuglicu i pričvrstite je na vrhu kapice. Ukrasnu kuglicu možete izraditi od ostataka vunice različitih boja.

CIPELICE

Ispletena cipelica

Odijelo za lutka

Sada ćete već moći isplesti i cipelice. Navedite 20 očica, ispletite 8 redova vunicom crvene boje. Pet očica završite, slijedećih 10 pletite a preostalih pet očica također završite, ako ne drugačije, provucite vunicu druge boje. Na igli je ostalo još 10 očica. Ispleite još 4 reda vunicom neke druge boje.

PLETENO ODIJELO ZA LUTKA

U daljnjem radu moći ćete osim kapice, cipelica i drugih manjih i većih predmeta isplesti i odijelo za malog lutka, koje je na slici prikazano.

Kapica se sastoji iz male izduljene krpice, rukavići iz kvadratnih krpica (svaki rukav jedna krpica), prednjica i leđa ispleteni su u jednom komadu. Treba uzeti širinu, tj. obujam struka, a polovica od toga bit će za širinu takve krpice. Ispletite dužinu od struka do vrata i još jednom toliko (leđa i prednjica). Izmjerite da vidite koliko je to u centimetrima. Nogavice treba raditi slično kao i rukave, ali nešto veće krpice. Kad ispletete svih 6 dijelova, spojite ručnim bodom za šivanje. Za hladnijih dana ovo će odijelo dobro doći malome lutku.

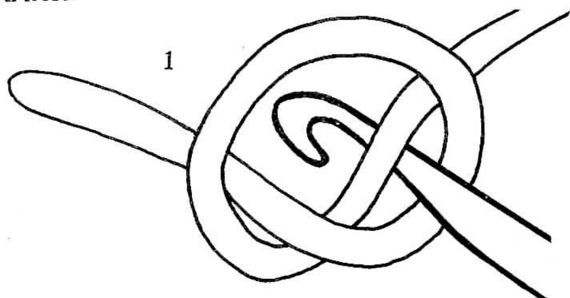

Dva lutka razgovaraju

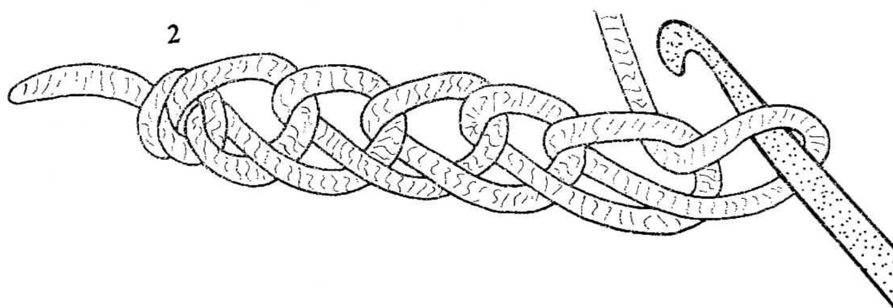
Miki! Kada si dobio tako lijepo odijelo?
— Seka mi je isplela!
Zar tvoja seka zna plesti?
— Zna. Ona mi je isplela i sašila ovo odijelo.

Oh, a što da ja radim? Moja seka je malena i još nezna plesti niti šivati. Moram i dalje nositi ovakvo potrgano odijelo, a kad moja seka naraste uvjeren sam da će izraditi sebi haljinu i meni odijelo.

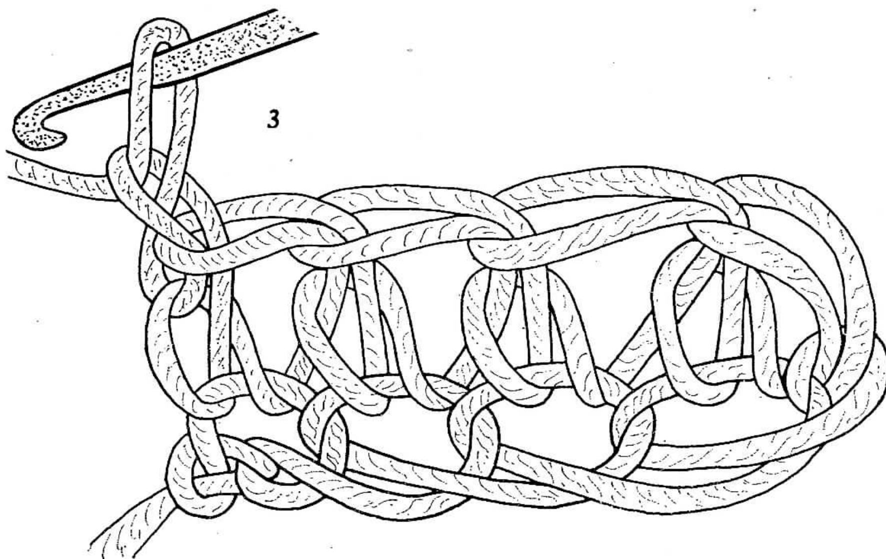
KAČKANJE

Omča (očica)

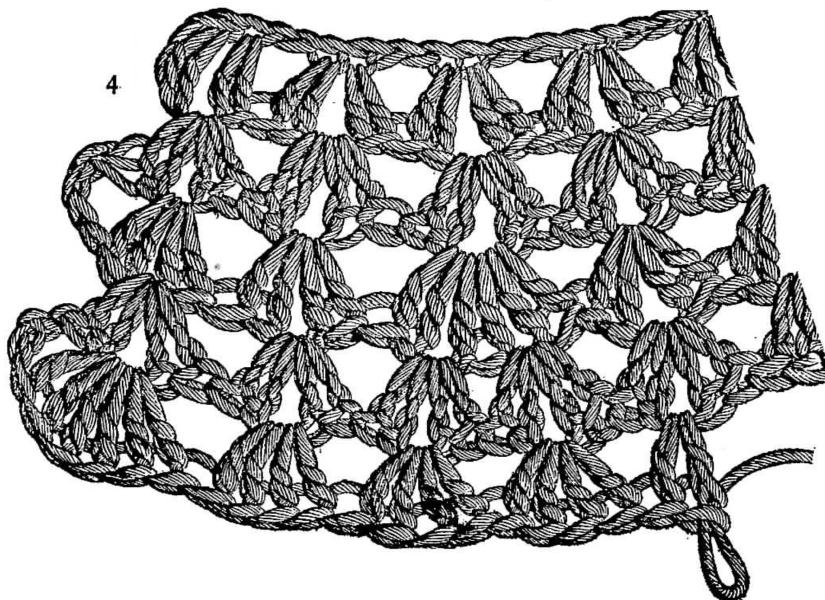
Lančić

Kačkanje stupića

Kačkanje (kukičanje) također je jednostavan način ručnog rada, gdje se iglom zahvaća vunica ili konac, povlači, zateže i tako stvara omča (očica), lančić, stupić, krpica, a nakon toga i kapica, cipelice, torbica, mali stolnjak, itd.

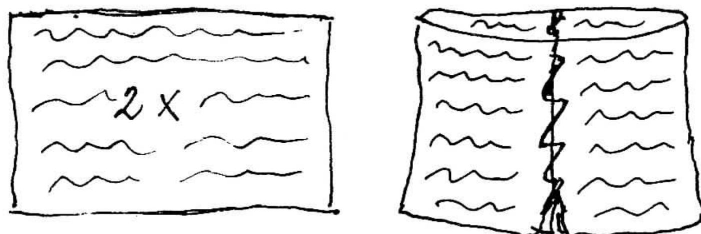
Kačkanje možete naučiti veoma brzo. Postoji samo nekoliko osnovnih radnji koje treba svladati (očice, lančići, stupići), kasnije te osnovne elemente treba samo međusobno spajati i kombinirati boje i uzorke.

Krpica iskačkana

Pošto ste rukom izradile omču, protaknite iglu kroz omču, zahvatite vunicu, provucite tako i dalje nastavite. Ako pri tom nit (vunicu) malo više povlačite, nastat će malo izduljene očice, te ćete tako stvarati stupiće. Ovdje na slici je prikazana omča, lančić i na trećoj slici niz stupića.

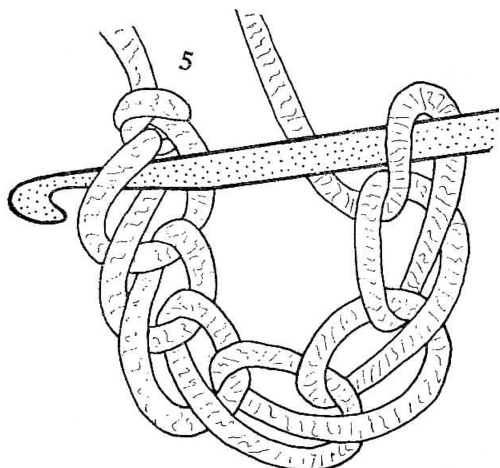
Za ovakve hlačice treba iskačkati dvije krpice i sastaviti, kao što je prikazano na slici.

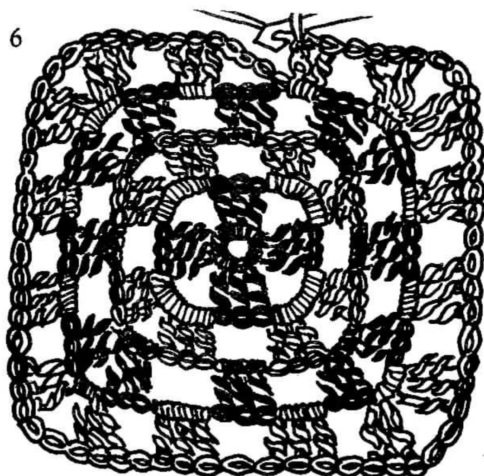
Kačkanje hlačica

Kačkanjem u krug izrađuju se podlošci, kapice i slično. Na taj način možete izraditi nekoliko malih kapica različitih boja, i to tako da kačkate

2—3 reda žutom, zatim 2—3 reda crvenom vunicom itd. Takvih nekoliko kapica postavite na loptice za igranje ping-pong-a, izbušite ih, provucite

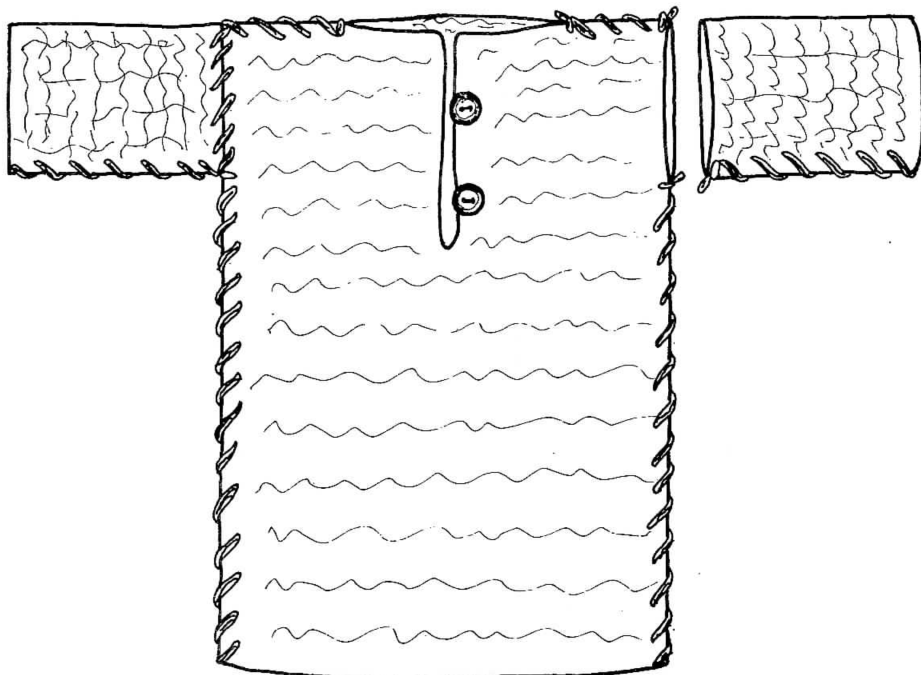

Kačkanje u krug

Podložak iskačkan

konac i objesite, tako da budu razmaknute 10—15 cm i po visini da su različito razmještene. Na lopticama naslikajte oči, usta, nos ... Braco može u križ spojiti dvije letvice, u središtu pričvrstiti konac i objesiti negdje na strop. Na te unakrsno postavljene letvice objesite loptice s kapicama.

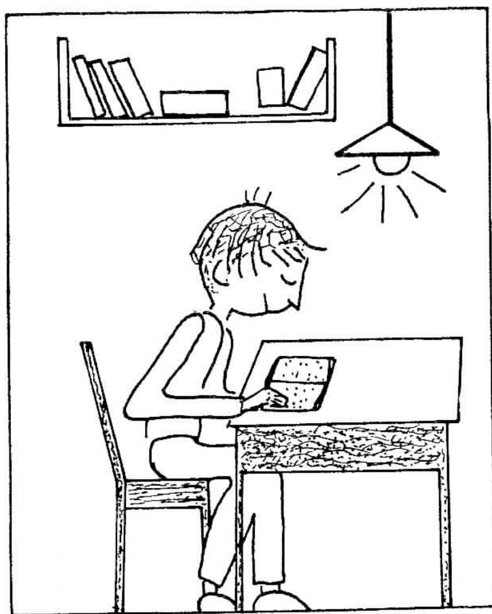

Kačkanje košulje braci

Dječaci

Na narednim stranicama su primjeri za rad namijenjeni prvenstveno vama. To je izrada predmeta iz kartona, špage, šiba, furnira, šperploča, daščica, drvaca itd. Osim toga, tu je i pojednostavljen način tkanja i izrada zidnih ukrasa iz vunice. Mrežaste uzorke iz špage izrađuju i djevojčice i dječaci. Na tim poslovima ćete se najvjerojatnije udružiti sa djevojčicama.

Uz malo truda i volje u slobodno vrijeme možete izraditi mnoge stvari. Od pribora je dovoljno da imate olovku, papir, škare, nož, rezbarsku pilicu, čekić, rašpu za drvo ... Razumljivo je da će vas najviše zanimati izrada predmeta koji će poslužiti za igru i zabavu. Bez obzira na to kojim smo redoslijedom predmete svrstali u ovoj knjizi, odaberite ono što vam se za sada najviše dopada. To može biti padobranac, leptir iz papira ili kolica od drvaca ... Kasnije, kad se malo uključite u rad kroz igru, naći ćete u knjizi i takve predmete koji vas u početku nisu zanimali. Sa zadovoljstvom ćete ih izraditi i korisno upotrijebiti. Obradovat ćete sebe i roditelje. Vlastitim radom i umijećem izmislit ćete i izraditi nešto i za poklon, a neki predmet će se razmijeniti s dinarom! Na prvi pogled su to sitnice, ali vidjet ćete kad naučite raditi male stvari, sami ćete kreirati znatno veće. Ujedno, taj mali rad kasnije u životu će vam dobro doći.

Dječak uči

U ovom smo priručniku prikazali od svega po nešto što bi se moglo rukom izraditi. Na osnovi primjera moći ćete izrađivati i druge predmete slične po obliku, ali će biti za drugu namjenu. Eto, na primjer, ovdje su prikazana mala kolica za igru, možete izraditi veća, koja će služiti za prijevoz različitih materijala, pogotovo na selu. Na crtežima prikazan je oblik predmeta sa mjerama i kraćim uputama. I iz kartona se može još mnogo toga izraditi, ali zbog tehničkih razloga nismo mogli prikazati više primjera.

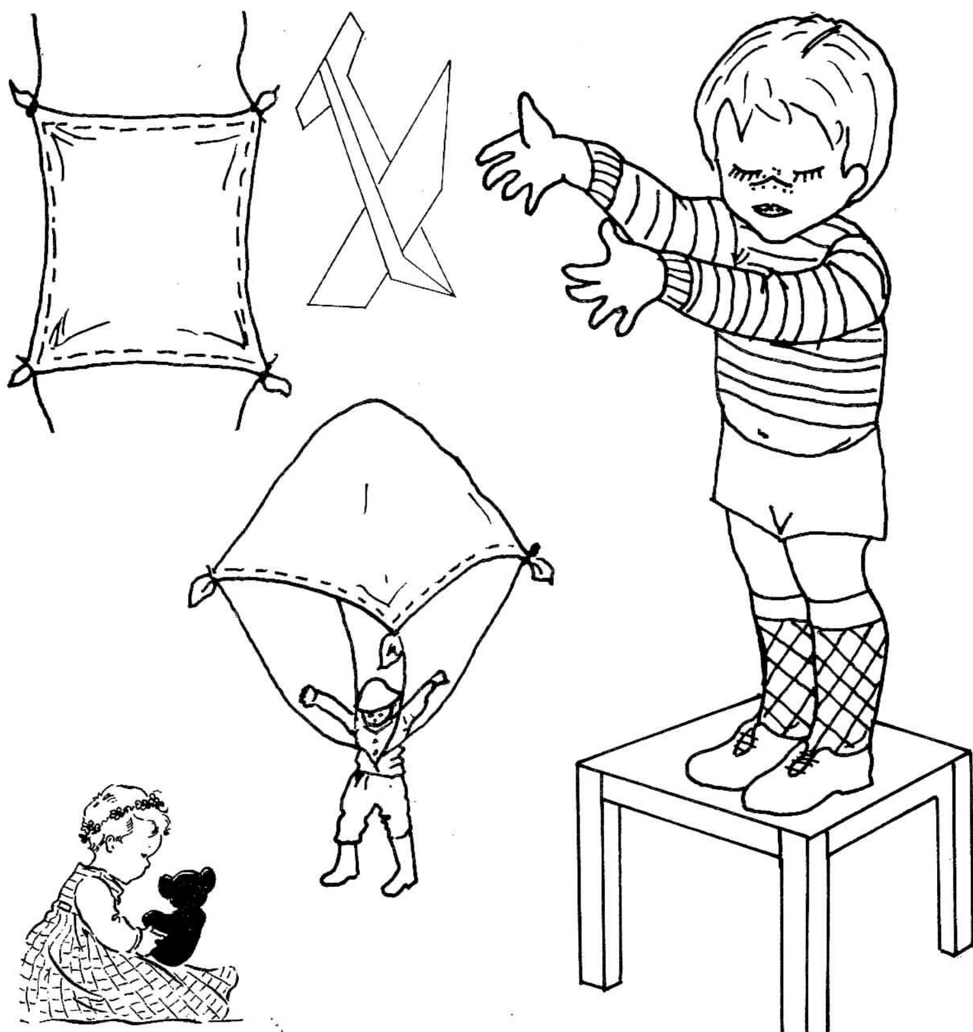
Nadalje, kad naučite nekoliko osnovnih načina vezivanja i preplitanja špagom, novi uzorci i predmeti će se redati jedan za drugim.

Uvjereni smo da vam neće biti teško iz žice načiniti osnovne konture žirafe, a zatim vatom obložiti i rafijom ili vunicom omotati i načiniti odgovarajuće šare ...

Međutim, izrada predmeta od drvaca, letvica, daščica, šper-ploča, pruža vam najveću mogućnost za stvaranje, maštanje i oblikovanje različitih predmeta.

Odabrani primjeri su zanimljivi i jednostavni za rad, a ako se k tome udružite nekoliko dječaka i djevojčica, nastat će prava mala tvornica. Danas ste pioniri, sutra omladinci, tehničari, umjetnici ... I upravo u izradi tih različitih predmeta, koji će prvenstveno poslužiti za igru i zabavu, postupno, bez napora stičete radne navike. Mnogi će dječaci i djevojčice uz pomoć ove knjige steći prva radna iskustva.

PADOBRANAC

Spuštanje padobranca

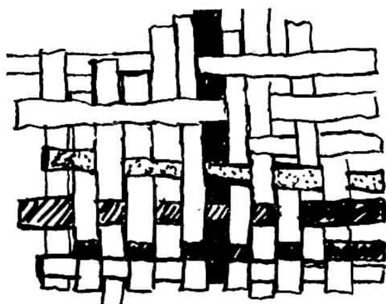
Gledaoci

S pojedinim igračkama može igra biti zanimljiva i uzbudljiva, naročito ako ste ih sami izradili, ili u zajednici s djevojčicama. Evo, na primjer, od obične maramice možete načiniti padobran, s malo konca privezati nekog lutka ispod ruku, zatim za uglove maramice. Dječak se uspne na stolicu i spušta padobranca, a okolo gledaoci dječaci i djevojčice. Padobranca može seka izraditi od krpa ili nekog drugog materijala.

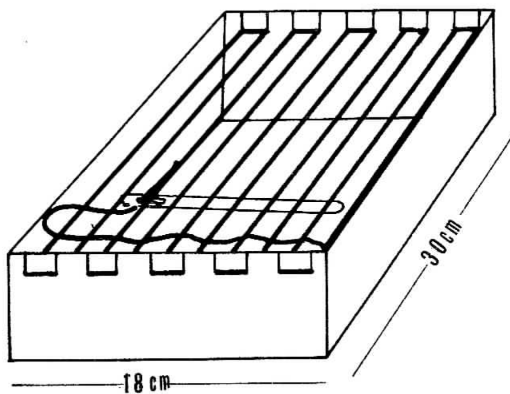
Na strani 65 je prikazan vježbač koji je izrađen iz malih kartončića, koje treba međusobno spojiti. Najprikladnije su za to spojnice koje upotrebljavaju remenari i postolari, a ako ih nemate, komadić tanje žice presavinite, protaknite i krajeve savinite.

TKANJE

Tkati se može i na veoma jednostavan način, čak na kartonskoj kutiji od cipela ili na starom okviru od slika. Za početak poslužite se još jednostavnijim načinom tkanja — pomoću papira u boji. Narežite desetak traka papira plave boje širokih 1 — 1,5 cm i isto tako desetak traka iz crvenog

Tkanje papirom

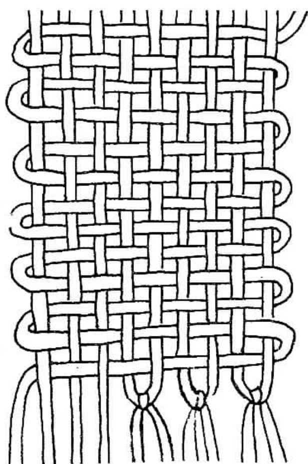
Tkanje na kartonskoj kutiji

papira. Plave trake postavite na jedan karton, poredajte jednu pored druge, na krajevima ih malo zalijepite selotejp-trakom. Crvene trake upotrijebite za poprečno preplitanje. Nastat će unakrsno prepletena i bojama kombinirana površina. Možda će vam biti lakše, ako upotrijebite kartonske ili iz plastičnih folija trake.

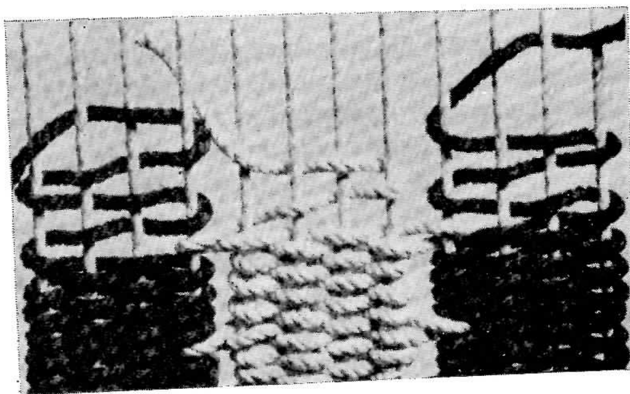
TKANJE S VUNICOM

Od ostataka vunice možete istkati manje predmete, kao što su torbica, podložak, mali zidnjak . . . Za početak bi bilo najbolje da upotrijebite

debelu vunicu, koja služi za ručno brzo pletenje. Rafija u boji je također prikladna.

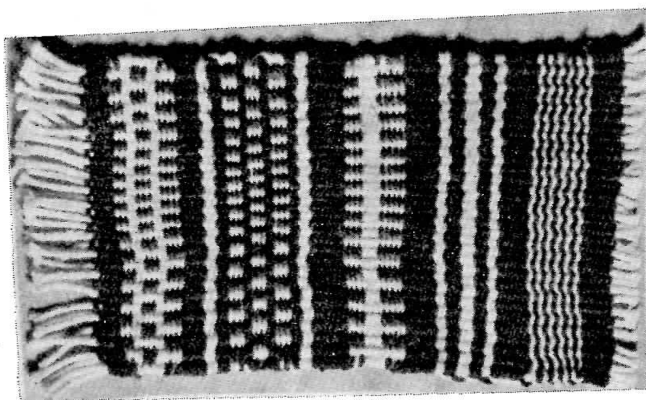

Tkanje vunicom

Tkanje s dvije boje

Kartonska kutija od cipela neka posluži kao postolje za tkanje, kao što je na slici prikazano. Na užim stranicama kutije načinite proreze u razmaku od 1 cm, dubina tih proreza neka bude 1,5 do 2 cm. Uvedite vunicu, time da na početku načinite čvor. Ove niti koje ćete postaviti po dužini, služit će kao OSNOVA za tkanje. Zatim, u iglu uvedite vunicu druge boje i provlačite između niti, postavljenih po dužini. Nit koja je uvedena u iglu

Prostirač istkan

zove se POTKA. To znači, vunica koja je postavljena po dužini označava se sa riječi OSNOVA, a vunica koja služi za poprečno preplitanje — POTKA. Ovo je pojednostavljen način tkanja.

Kad istkate 5—6 redova s vunicom, recimo plave boje, upotrijebite drugu boju, recimo crvenu. Ako nastavite tako raditi i svakih 5—6 redova mijenjate boju, (jednom crvenu, drugi puta plavu) stvorit ćete mali podložak.

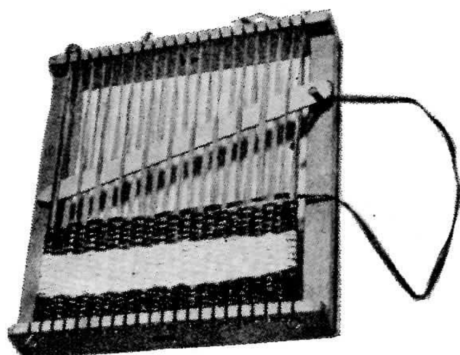
U slijedećem primjeru postavite u osnovi 5 niti crvene, 5 niti bijele, zatim opet 5 niti crvene vunice i tako dalje nastavite s formiranjem osnove. U potki (poprečne niti) također naizmjence mijenjajte: 5 redova plave, 5 redova bijele, opet plave ili neke druge boje i tako nastavite tkati. Na taj način načinit ćete deseniran uzorak tkanine.

Nadalje, ako želite da vam tkanina po dužini bude jednim dijelom plava, dijelom bijela, pa opet plava ili crvena, radite na način kako smo prikazali na slici rad s dvije boje. U tom primjeru osnovu načinite od bijele vunice, a potku izvodite samo na četiri niti osnove najprije s plavom, zatim preko četiri niti s bijelom vunicom, pa opet plavom. Pri tom treba mjestimično spajati krajnje trake sa srednjom kao što se to vidi na slici.

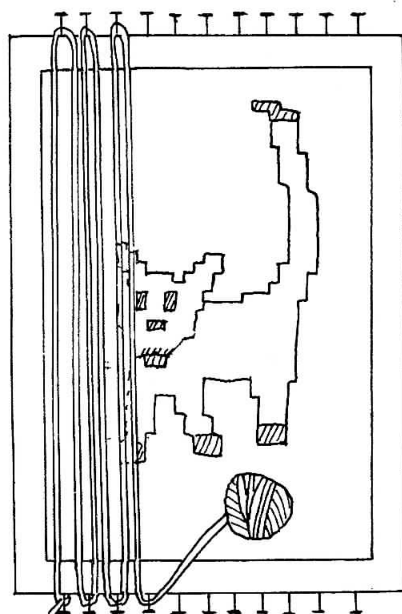
Rese koje vidite na ovom prostiraču nastale su od neiskorištenih krajeva osnove. Dakle, vidite, sve se može iskoristiti.

TKANJE MOTIVA

Kad malo bolje uvježbate tkati jednobojne i karirane tkanine, uzmite stari okvir od slike. Na gornjem i donjem dijelu postavite čavliće. Oko čavlića ovite osnovu, ispod osnove postavite nacrtani motiv, recimo macu. U

Tkanje s rafijom

Tkanje motiva

ovom slučaju neka podloga uokolo mace bude iz bijele vunice, a maca iz sive, oči plave, nos i capice iz crne vunice.

Primijenite ovu posljednju tehniku tkanja tako da dio po dio tkate svaku boju posebno, ali po redu svaki dio postupno pounjavajte. Imat ćete lijep predmet za ukras na zidu. Malo pogledajte sliku na strani 14. Vunicom smo tkali jedan dio kombinirane boje — desenirano, a na gornjem dijelu se vidi ptica.

Tkanje je takva vrsta rada da ga mogu obavljati i djevojčice i dječaci Evo jedan prijedlog koji je u vezi s tkanjem. Ostatke različitih tkanina, kao i iznošenu odjeću izrađenu iz tkanine (ne pletenu), izrežite u trake i neka to posluži za potku. Za osnovu upotrijebite bijelu vunicu. Istkajte i imat ćete mali podložak, koji će vam uljepšati sobu.

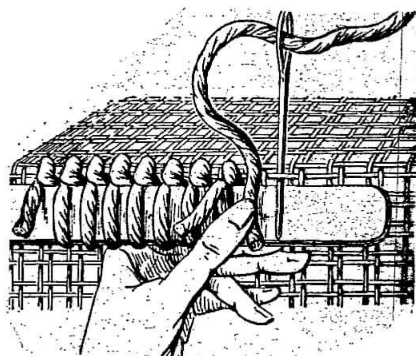
Kao što vidite, materijal za tkanje nije skup. Mogu se koristiti ostaci različitih materijala: vunice, špage, rafije, krpice, iznošeni odjevni predmeti. . .

Kad nacrtate motiv za tkanje, nastojte ga načiniti što jednostavnijim, neka ima što više kvadratnih oblika, jer će vam biti lakše tkati. Tako možete iz ostataka vunice različitih boja stvoriti predmet umjetničke vrijednosti. Svaki vaš rad na pronalaženju novih uzoraka — motiva, i oblikovanje predmeta je kreativan, te je početak za vašu budućnost.

Ako vas tkanje bude zanimalo više od ovih jednostavnih i početnih primjera za rad, postoji mogućnost da vam roditelji uz pristupačnu cijenu nabave pravi mali tkalački stan — drveni. To može biti u obliku okvira, kao što je na slici — tkanje s rafijom, a ima i većih s tzv. brdom za tkanje i na postolju. To su uglavnom drvene naprave na kojima se mogu izrađivati mali praktični predmeti, na nekim malo većim takvim napravama za tkanje može se tkati veoma lijepe zidnjake, od umjetničke vrijednosti. Takve tkalačke stanove, različitih veličina, proizvodi: Firma TRAUB S. D-7065 Manolzweiler Post Winterbach, Z. Njemačka.

Istkana torbica

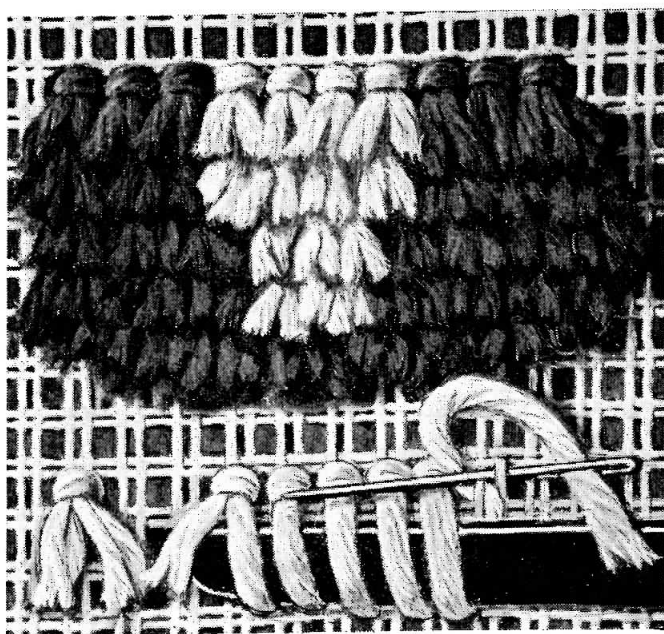
Izrada zidnjaka iz vunice

ZIDNJAK IZ VUNICE

Sve više su moderne zidne slike izrađene s vunicom na juti ili na nekoj drugoj tkanini. Za izradu takvih manjih predmeta također nije potrebno mnogo materijala. Treba malo jute, ostaci vunice različitih boja i uz po-

moć šivaće igle i daščice široke 3 cm možete u veoma kratkom roku imati lijep zidnjak.

Nabavite malo jute, odrežite komad veličine 25 x 20 cm. Počnite rad od lijeva na desno, kao što je na slici prikazano. Iglom zahvatite nit, provucite, zatim zahvatite drugu nit pokraj prethodne već zahvaćene niti i ovite oko daščice. Time je nastala omča, koja je ujedno i učvršćena, da se ne izvuče. Tako stalno ponavljajte.

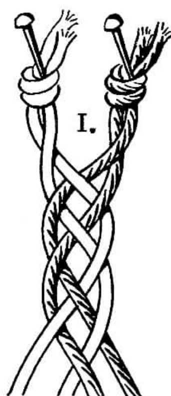

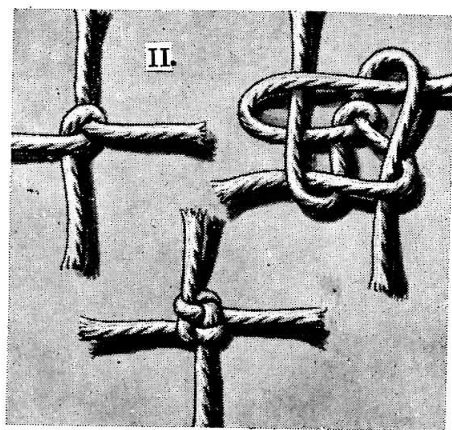
Rad s vunicom

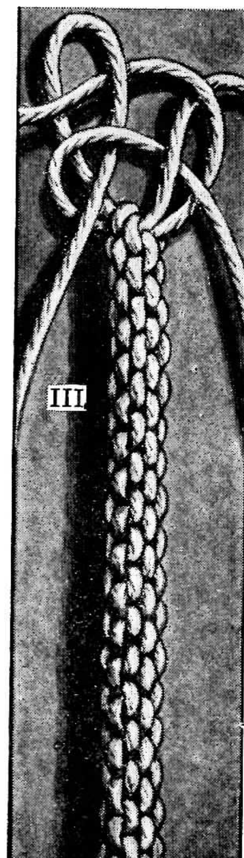
Kad izradite jedan red daščicu izvadite, omče presjecite, nastat će rese. Ako želite kombinirati boje vunicom, izrađivati motive, prethodno nacrtajte željeni motiv na papiru u normalnoj veličini i prenesite taj motiv na jutu. To se može učiniti kistom i običnom vodenom bojom. Dovoljno je da su boje malo nanešene na jutu kako bi znali kada upotrijebiti koju boju. To je jedan od najjednostavnijih načina izrade jastučića, podložaka, malih sagova, ukrasnih predmeta za zid (tapiserije).

PLETENJE KONOPCA

U igri i radu često su potrebni različiti rekviziti. Na primjer, želite izraditi njihaljku. U dvorištu ili u bašči postoji krošnjato stablo s prikladnom granom na koju bi se mogla postaviti njihaljka. Potrebna je još daska i ko-

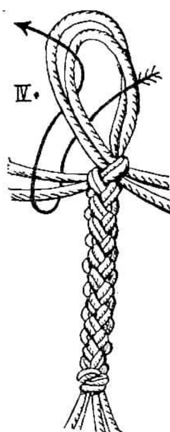

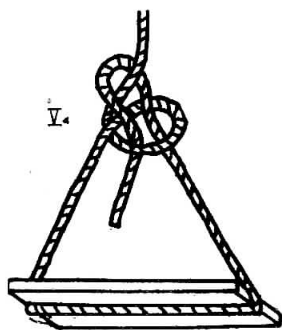

Pletenje konopca

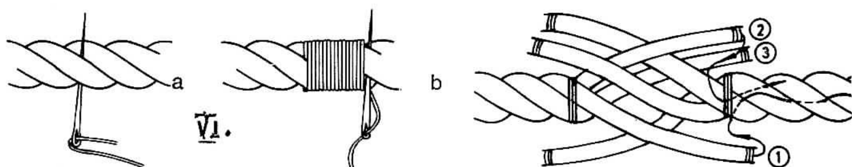
nopac. Komad daske duge 50 cm, široke 20 cm, također će se naći negdje na tavanu ili u podrumu. Preostaje još da se riješi pitanje konopca. Ako nemate konopac odgovarajuće debljine možete ga isplesti od malo deblje

i jače špage, po mogućnosti od najlon špage. Pogledajte prikaz na slici II i III strana 44.

Njihaljka

Spajanje užeta

Predlažemo vam ovaj jednostavan način izrade konopca, jer malo deblji konopac — uže, izrađuju za to specijalizirani majstori — užari. Za tu svrhu oni imaju i odgovarajuće naprave pomoću kojih upredaju tanje konopce — uzice, a zatim 3—4 uzice spajaju, te na taj način izrađe uže.

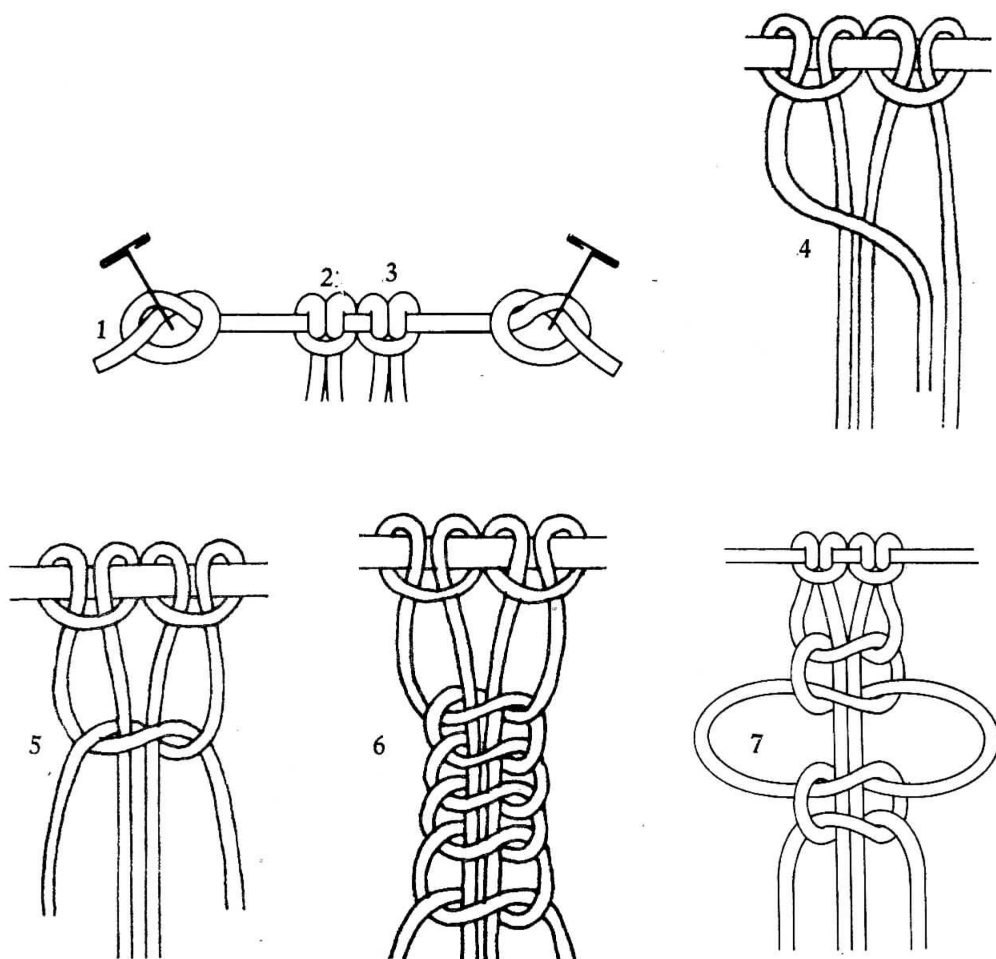
Pod točkom I prikazan je način pletenja pamučne i druge vrsti špage u boji. Zanimljivo će biti ako izradite pletenicu primjenom 2—3 boje. I ovaj primjer će negdje dobro doći.

Osim toga, ako vam bude potrebno da spojite prekinuti konopac — uže, poslužite se ovim prikazom na slici VI. Na isti način možete produžiti prekratko uže.

MACRAME — izrada mrežastih predmeta od špage

Macrame je jedna vrsta umjetnosti u ručnom radu koja je nastala između 14. i 16. stoljeća u arapskim zemljama. U posledne vrijeme sve se više primjenjuje u mnogim zemljama svijeta kao moderna tehnika ručnog rada. Na prvi pogled čini se da je komplicirano za rad. Međutim, to je jedan od veoma jednostavnih ručnih radova. Izrada mrežastih predmeta iz

špage u stvari je zajednička igra očiju i ruku. Kad naučite nekoliko osnovnih radnih operacija (preplitanja i izrade čvovora), nastaje: što oči vide, ruke izrade.

Materijal za ovaj rad nije skup. Potrebna je prije svega daska od mekanog drveta ili komad stiropora. Uz to treba desetak debljih bumbašnica ili igala, koje upotrebljavaju tapetari i tekstilci.

Macrame se može raditi od obične jutene špage, sisal ili najlon špage, pelgarna, kao i od čvršće (bolje upredene) i deblje vunice.

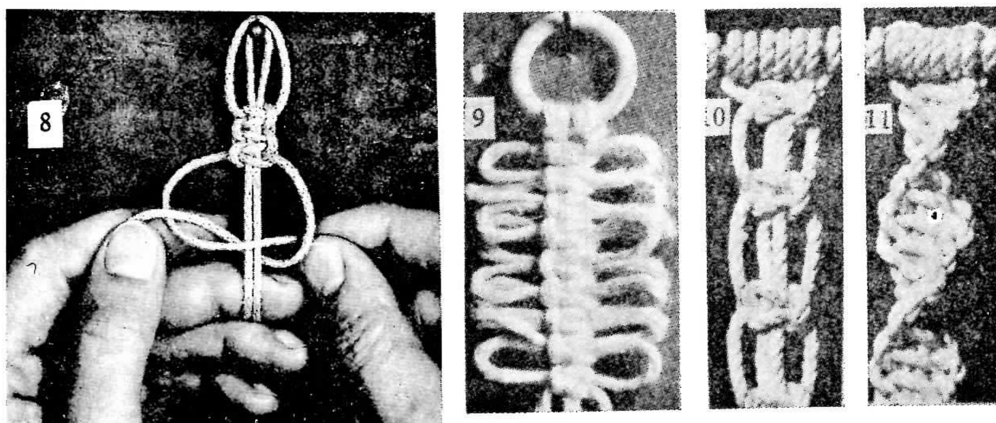
Za početak uzmite malo obične špage koja služi za pakovanje i izradite nekoliko osnovnih čvorova. Vidjet ćete da je to posve jednostavna tehnika rada.

Važna napomena: Uzorke i predmete koje budete radili po metodi macrame treba stalno iglom učvršćivati, svaki novi red, odnosno nakon izrađenih nekoliko čvorova. S prvoga tj., osnovnog reda ne smiju se skidati igle sve dok se uzorak ne dovrši. U protivnom slučaju se uzorak deformira.

Ostale igle kojima ste učvrstili uzorak možete postupno skidati, time da moraju biti stalno učvršćena najmanje 2—3 reda ispred mjesta gdje vežete čvorove.

I GRUPA ČVOROVANJA

Odrežite špagu u dužini od 25 cm. To će biti TEMELJNA (osnovna) ŠPAGA, stavlja se popreko, a na slici je označena brojem 1. Načinite dva obična čvora, kao što ih vidite na slici. Na čvorovima su pribodene igle. Upravo tako treba da pričvrstite špagu na dasku ili na stiropor. Kad ste izvršili tu prvu radnu operaciju, odrežite još dva komada špage od po 1 m dužine. Presavinite je — udvostručite i položite preko temeljne špage, onako kako je prikazano na slici(2. i 3.) To je RADNA ŠPAGA. Od te špage ćete raditi čvorove. Gornji dio radne špage podvinite ispod temeljne, zatim kroz nastalu omču provucite krajeve i zategnite tako da nastane čvor. To je prvi ČVOR za izradu mrežastih uzoraka i predmeta, označen brojem 2. Takav ćete čvor najčešće susretati u izradi macrame uzoraka. Na isti način izradite i drugi čvor, koji je označen brojem 3. Po istom postupku možete nanizati koliko želite čvorova.

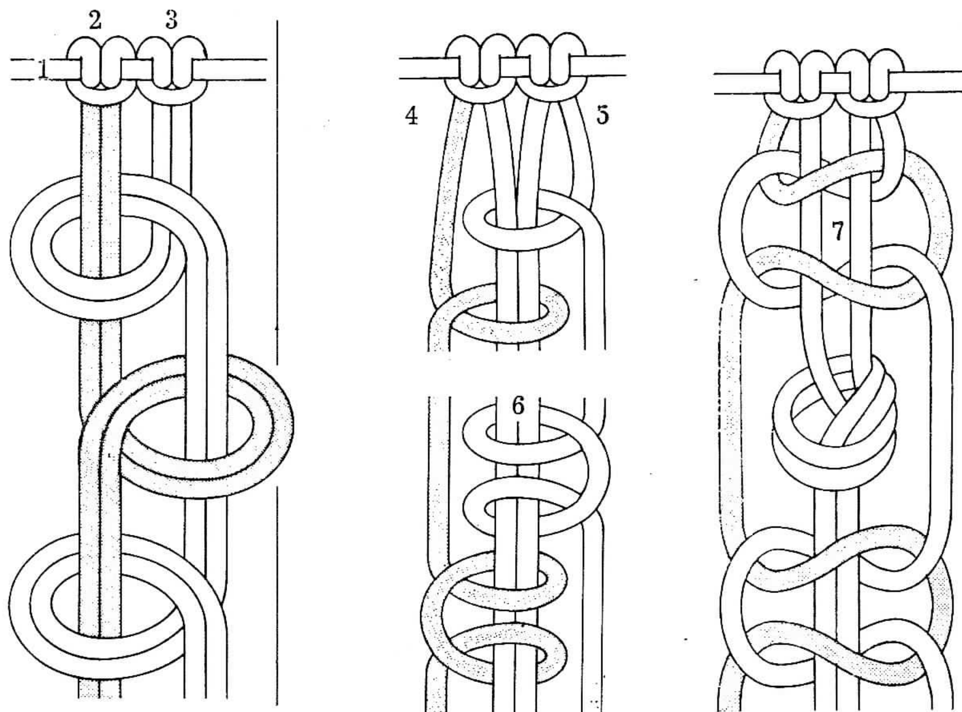
Dalje ćete raditi tako, da desnom rukom pridržavate špagu, lijevom rukom omatate, provlačite i preplićete špagu, kako je na slici označeno. Prilikom vezivanja čvorova osnovnu špagu treba čvrsto pridržavati da se ne presavine. Spomenuli smo početak od lijeva na desno; tada temeljnu špagu pridržavate desnom rukom, a kada radite od desna na lijevo, temeljnu špagu ćete pridržavati lijevom rukom. To je slučaj kod izrade uzoraka u III grupi čvorovanja.

IZRADA PREDMETA IZ MACRAMEA

Na slikama broj I/6-11 možete vidjeti kako već na samom početku rada nastaju gotovi proizvodi. Pogledajte sliku broj 4, krajnje lijeva špaga prebačena je preko dvije srednje. Sada treba krajnju desnu staviti na lijevu, istovremeno podvući ispod dvije špage postavljene po sredini, ali treba da

tu radnu špagu sada provučete kroz nastalu omču između prve i druge špage s lijeve strane, krajeve špage malo zategnite. Time je započeto okomito čvorovanje. Slijedeći čvor, a tako i sve ostale čvorove te vrste, radite po istom postupku kako je započeto pod brojem 4. i 5. Da malo ponovimo: Pogledajte crtež označen brojem 5: lijevi kraj špage prebacite preko dvije srednje, a desni kraj najprije preko lijevog kraja, ali odmah ispod oba srednja, tako da izađe kroz nastalu omču na gornju stranu. Takvim načinom rada dobivate predmete od upotrebne vrijednosti koji su prikazani na slikama 9. 10. i 11.

II GRUPA ČVOROVANJA

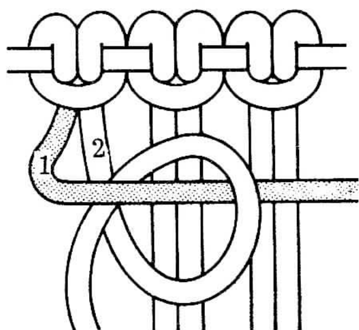

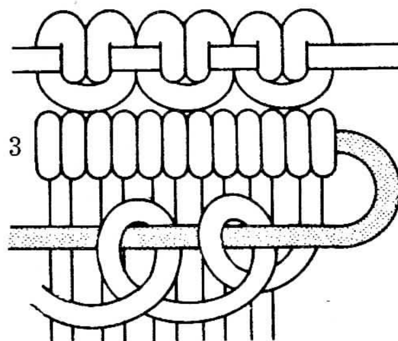
Kao što vidite na slici, postavljena je temeljna špaga (kao pod brojem I/1), zatim su dvije radne špage, označene brojem 2. i 3. Jednom treba omotati oko špage broj 2. jednom oko špage broj 3. i tako naizmjence nastaviti.

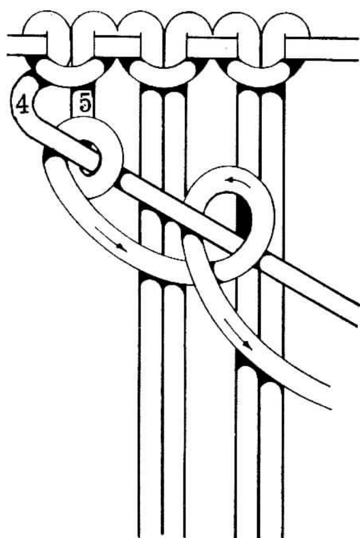
U drugom primjeru označene su dvije radne špage (broj 4. i 5.). Omatanje se vrši jednom s lijevom, drugi puta desnom oko dvije špage po sredini. Na trećem primjeru takvog sistema čvorovanja (označen brojem 6.) nastaje čvor sličan čvoru prikazanom pod brojem I/2. Pod brojem 4. i 5. ove grupe nije još nastao pravi čvor. Trebalo bi još jednom oviti špagu 4. ili 5. tada bi nastao čvor. Međutim, pošto se u ovom slučaju vrši daljnje preplitanje ne postoji mogućnost da se i takav nepotpuni čvor razveže. Slijedeći

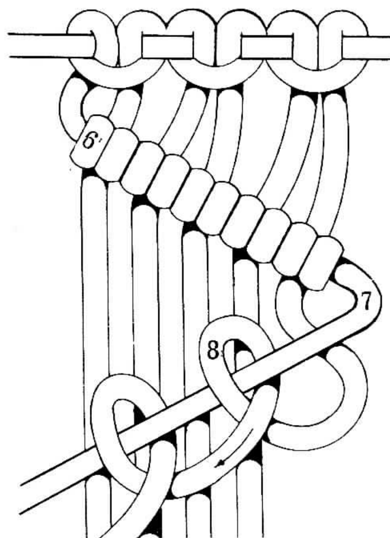
primjer, slika 7, temelji se na već upoznatom načinu čvorovanja, prikazanom na slici I/7. Međutim, ovdje je još načinjen jedan uobičajeni čvor. To je takav uzorak koji ćete već kasnije negdje primijeniti, recimo za izradu pojasa. (Oznaka I/1 ili II/5 znači da se odnosi na prvu, odnosno drugu grupu čvorovanja označenog broja).

III GRUPA ČVOROVANJA

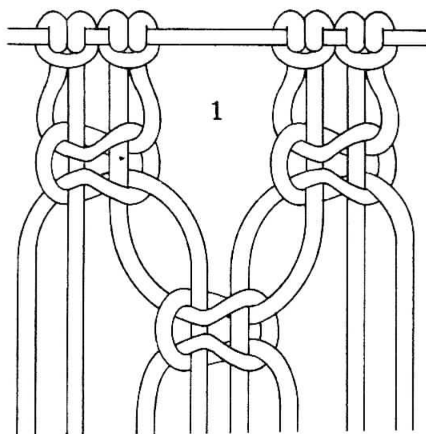
Ovaj sistem čvorovanja najviše se primjenjuje, za izradu ogrlica i zidnih dekorativnih predmeta. Na temeljnoj špagi treba izraditi jedan niz čvorova. To može biti vodoravno, koso ili okomito. Ako malo

proučite crteže, vidjet ćete kako treba raditi. Špagu označenu brojem 1. treba povinuti i vodoravno položiti preko ostalih. U tom slučaju je ta špaga postala temeljna, oko nje treba omatati radnu špagu i načiniti čvorove. Odmah do nje je špaga broj 2. To je radna špaga. Nju treba prebaciti preko temeljne i provući kroz nastalu omču. Međutim, time još nije nastao čvor koji možete zategnuti, učvrstiti. Prema tome, postupak prikazan pod brojem 2. treba ponoviti još jedan puta i tada špagu pritegnuti. Ujedno desnom rukom pridržavajte temeljnu špagu, da se ne presavine, a lijevom izvršite potrebnu radnu operaciju, tj. radnu špagu (2) ovite i pritegnite. Odmah nakon toga u novostvoreni čvor ubodite iglu, pričvrstite uzorak. Ako tako i dalje nastavite nizati čvor do čvora, načinit ćete vodoravni niz čvorova, (slika broj 3).

Na isti način možete izrađivati i kosi niz čvorova. U tom ćete slučaju temeljnu špagu usmjeriti malo u koso. Nakon izrađena 2—3 čvora, iglom pričvrstite uzorak, da bi ostao neizmijenjen do završetka rada.

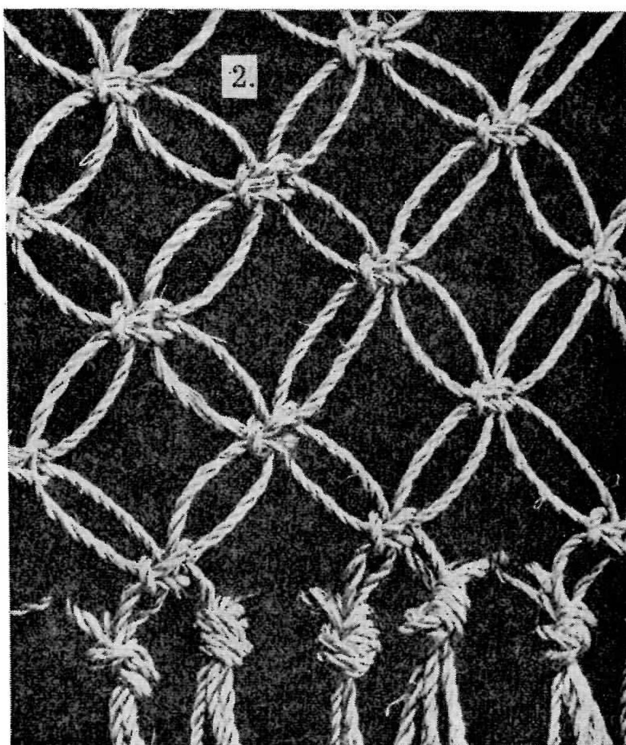
Okomiti niz čvorova radi se tako, da jedna okomita špaga bude temeljna, a špaga koja je odmah do nje je radna.

IV IZRADA MREŽICA

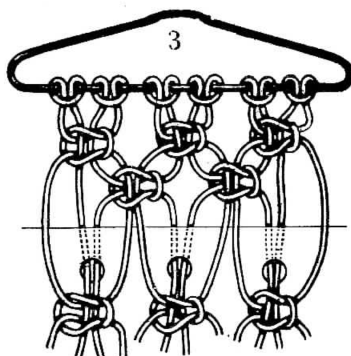

Na slici IV/1-3 možete uočiti kako nastaje mrežica. To je u stvari uzorak, koji smo razradili u grupi čvorovanja I/5. i 7. Izradom niza takvih čvorova (I/6), dobiva se remenčić za ključeve ili za privjesak.

Međutim, ako na temeljnu špagu postavite četiri (dvostruke), kao što je prikazano na slici u IV grupi čvorovanja (pod 1) i načinite po jedan

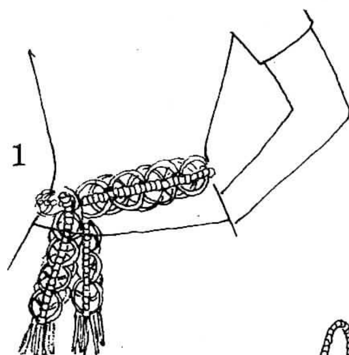
čvor na svake četiri špage, a slijedeći čvor načinite od dvije s jedne i dvije s druge strane, dobit ćete temeljni uzorak za mrežicu. Proširenje možete

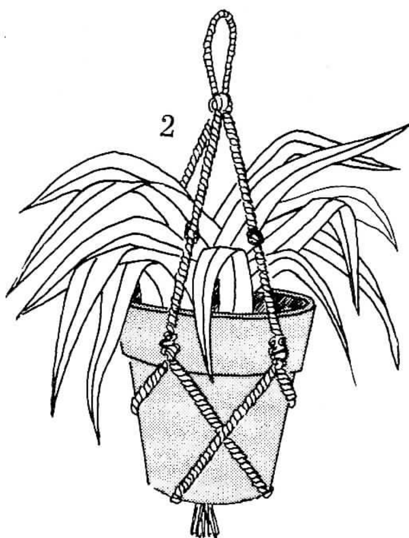

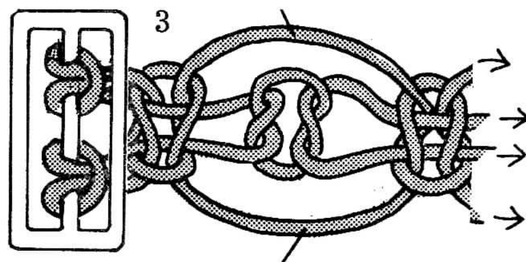
vršiti u lijevo i u desno i stvarati nove čvorove. Treba samo nabavati sisal špage, koja je prikadna za izradu mrežica.

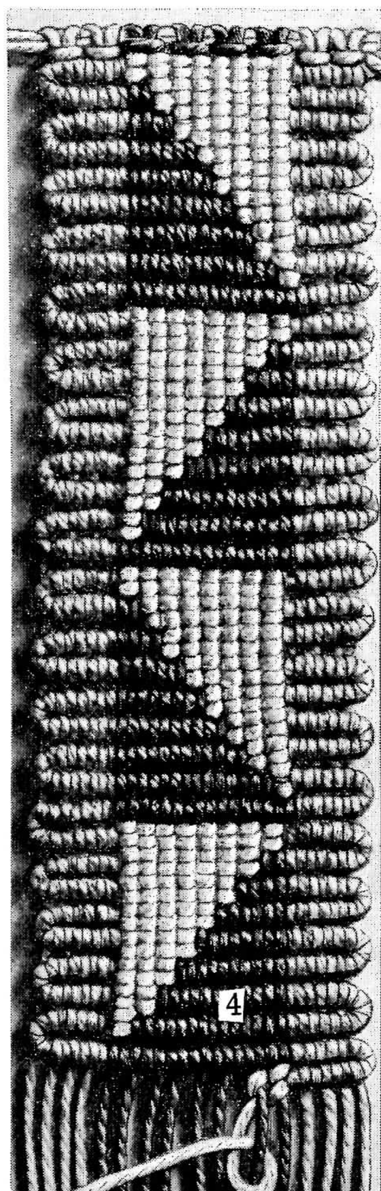
V IZRADA PREDMETA IZ ŠPAGE

Ako ste do sada pažljivo pratili opis ove posebne tehnike ručnog rada, uvjereni smo da ćete moći izrađivati i ovakve predmete. Na slici broj 1. i 3. prikazan je pojas od macramea, a na slici broj 2. je držač za posudu s cvijećem (uzorak I/6). Na slici broj 4. je uzorak, koji je izrađen na način prikazan u grupi III čvorovanja, pod brojem 1., 2. i 3. Tu je i okomiti niz čvorova. Osim toga, ovdje su upotrijebljene tri boje vunice, koja je dobro upredena. Uzorak broj V/4. 5. i 6. mogu vam poslužiti za izradu ogrlice ili zidnih dekorativnih predmeta. Na slici broj 7. je remenčić za ručni sat, a na slici broj 8. remenčić za ključeve. Dakle, kako vidite nakon kratkog tečaja možete izrađivati lijepe i korisne predmete.

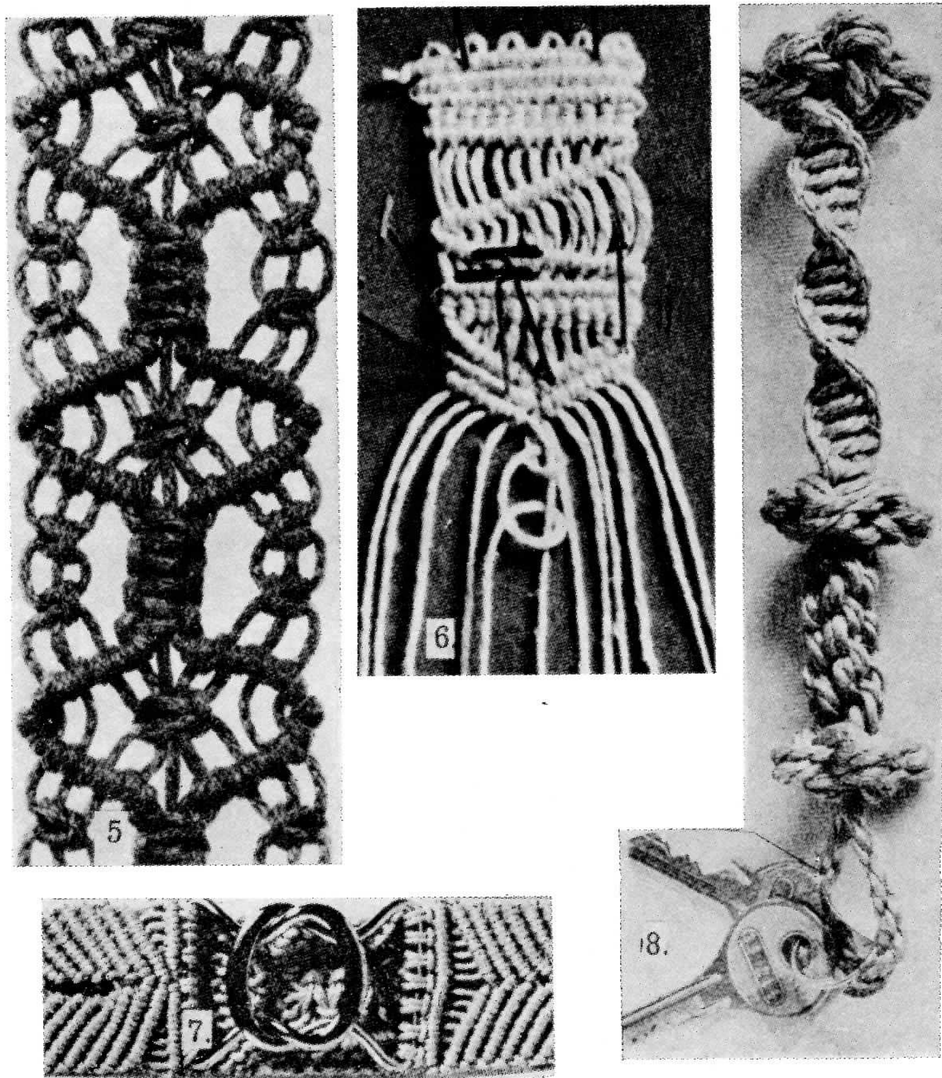

Na slici, strana 54 (lijevo) u zbirci različitih predmeta od macramea i drugih stvari za rad je i sjenilo u obliku lopte. Promjer sjenila je 16x12 cm. Na žičanu mrežu, (izrađena je isto kao za pletenje sa šibama, strana 57) izveden je macrame uzorak III/4-8. Potrebno je 99 kom špage po 1,5 m dužine, i to za 9 polja (između žice) po 10 kom = 90 i za prekrivanje 9 okomitih žica = 9 špaga. U ovom slučaju žica služi kao temeljna špaga. Kose temeljne špage treba svaki puta kada dođete do žice oviti oko žice.

Predmeti iz špage — macrame uzorak

Posebno lijepu dekoraciju činit će zidni ukras od macramea, ako ga budete postavili na pravo mjesto — u sunčani kut kod prozora.

Uzorke u boji možete raditi iz rafije i pelgarna. Pelgarn »Mirjana« broj 5. čini uzorak ljepši i kompaktniji, ako se tri niti zajedno končaju. Poje-

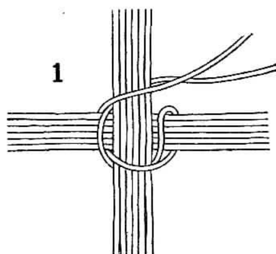
dini užari su voljni končati manje količine, koje su dovoljne za izradu takvih malih predmeta. Osim toga i mnoge bake to znaju načiniti prednjem končaju.

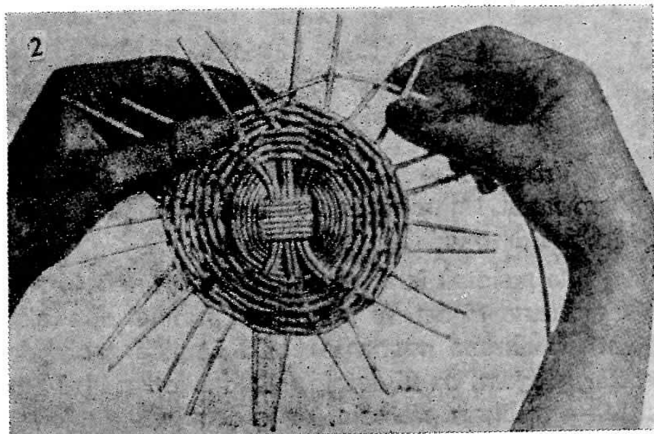

Na slici je prikazano zidno sjenilo izrađeno iz furnira, zidni ukrasi, macrame uzorci, lutak i lutka sa košaricom, ručke za torbicu iz šperploče, te motiv iz tkanine našiven na omot knjige.

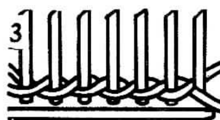
PLETENJE KOŠARICA IZ ŠIBA

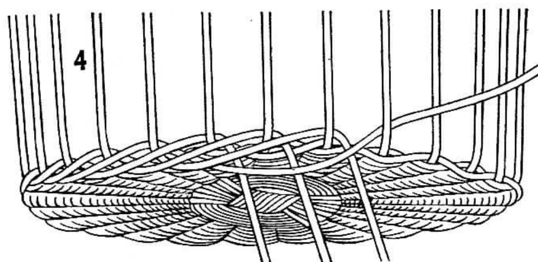
Pletenje košarica i drugih korisnih predmeta od vrbovih šiba je zanimljiv i zabavan posao za dječake. Proučite malo ove osnovne upute, uzmite nekoliko šiba unakrsno ih postavite, pokušajte izraditi malo dno za košaricu, ispletite uokolo vidjet ćete da ni to nisu komplicirane stvari za rad. Treba malo hrabrosti, volje i snalažljivosti. Kasnije će ići kao po vrpci. Izrađivat ćete počevši od malih košarica za voće, djevojčici za cvijeće do velike košare, koja uvijek dobro dođe u kući. Ne će vam biti teško izraditi sjenilo u obliku lopte, poslužavnik sa ručkom itd. I takav rad će vam donijeti novih saznanja, doživljaja i radnog iskustva.

Pletenje dna košare

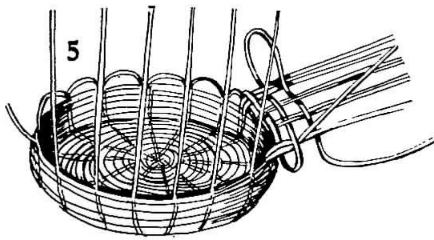
Pletenje košarica iz šiba

U nekim zemljama za pletenje košara izrađuju šibe koje su po čitavoj svojoj dužini jednake debljine. Budući da kod nas u trgovinama ne možemo nabaviti takve šibe, prilagodit ćemo se našim prilikama — poslužit ćemo se vrbovim šibama.

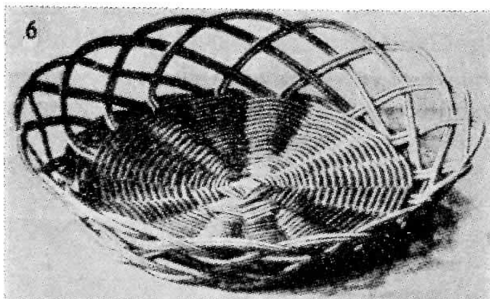
Vrbovih šiba može se naći naročito u dolinama i uz potoke. Kad odlazite na izlet, donesite svežanj šiba, već drugi dan poslije podne košarica može biti gotova.

Osim vrbovih ima i drugih vrsta šiba, koje se mogu koristiti za pletenje košarica.

Košara za rad u domaćinstvu može se isplesti od šiba onakvih kakve narežete kojima nije skinuta kožica. Međutim, za izradu malih ukrasnih košarica treba šibe oljuštiti (skinuti kožicu). To se radi na taj način da šibe stavite u neku veću posudu malo prokuhati. Tada ćete moći bez teškoća skinuti kožicu, a šibe će biti elastičnije i prikladnije za rad.

Poslužavnik

Košarica za kruh, voće

Vrbove šibe nisu prikladne za pletenje u proljeće kad je drvo u najvećem rastu. Najpogodnije vrijeme je potkraj ljeta, na jesen ili rano u proljeće, dok drvo još miruje (ne lista).

Za početak izradite dno. Odrežite nekoliko vrbovih štapića, promjera 1 cm, dužine 15 cm. To je u stvari promjer dna (okrugle) košarice koju ćete plesti. Unakrsno postavite četiri štapića preko druga četiri. Malo ih privežite špagom, da bi ostali podjednako razmješteni dok ih šibama ne učvrstite — prilikom pletenja. To je osnova na kojoj se zasniva pletenje koša-

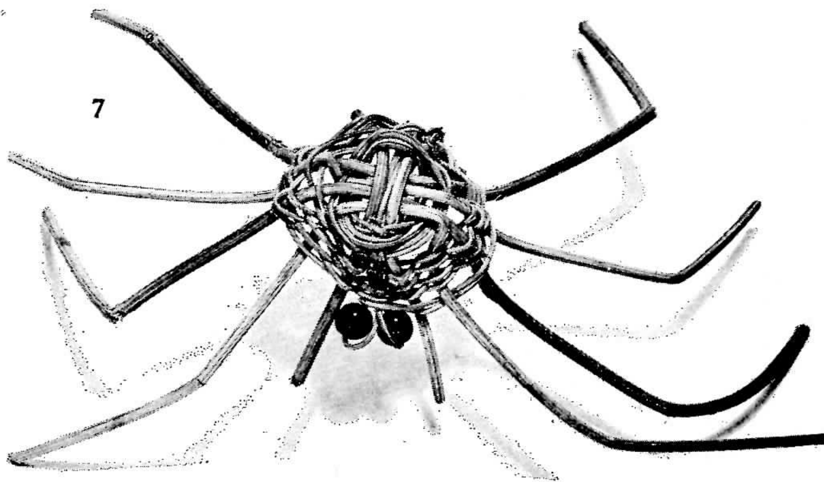
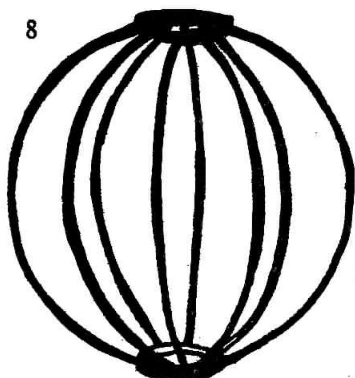

Figura za ukras

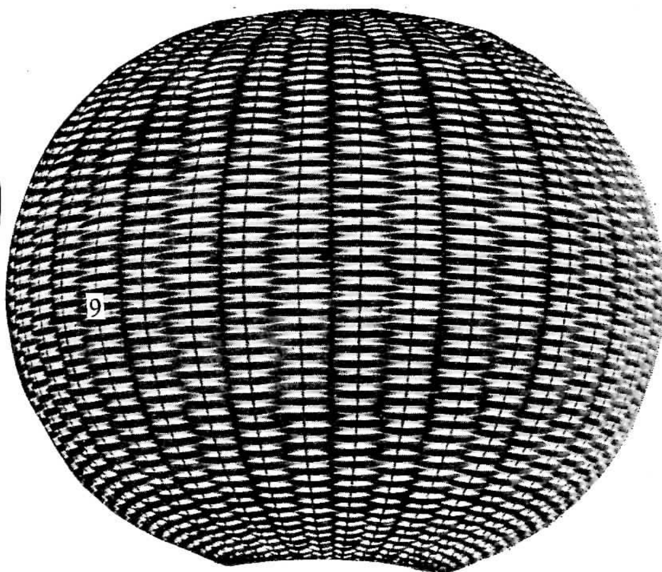
rice. Kada ispletete dno, pokraj štapića utaknite šibe i presavinite ih prema gore. Na gornjem dijelu malo ih pričvrstite tako da prepletete s dvije šibe ili špagom, da ih zadržite u tom položaju dok ne ispletete nekoliko redova, koji će te osnovne šibe pritegnuti. Deblji kraj radne šibe treba uvijek s vanjske strane ubadati u pletivo kako bi oštri krajevi šibe ostali s unutraš-

Pletivo se može završiti tako, da temeljne šibe postupno, jednu po jednu presavinete i sa svakom malo pletete, a ostatke s unutrašnje strane obrežete.

8

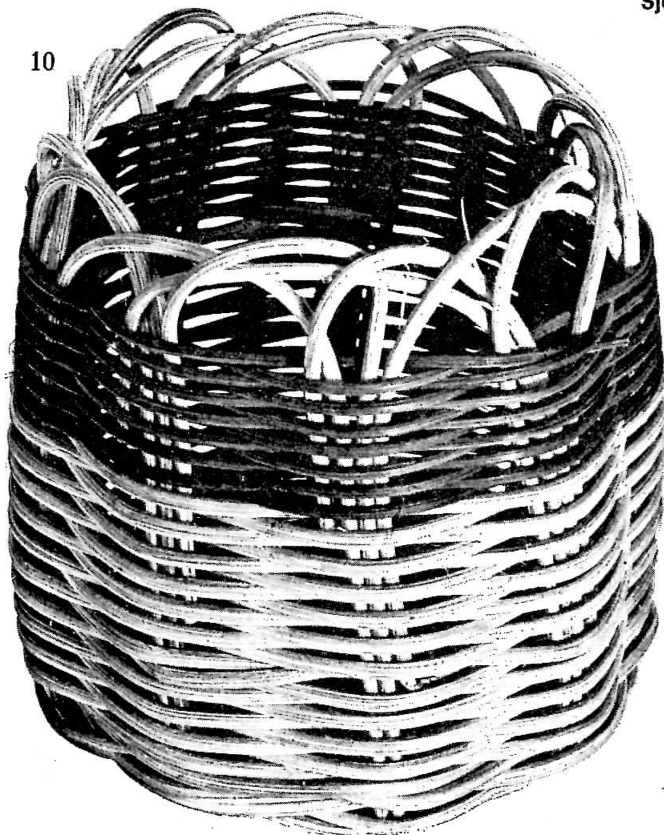

Mreža za sjenilo

Sjenilo pleteno iz šiba

10

Košara pletena

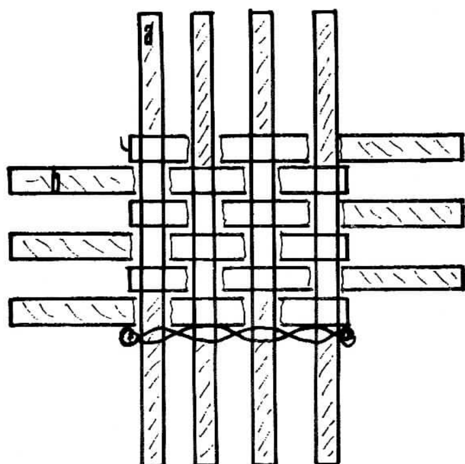
nje strane. Pošto ste s jednom šibom izvršili pletenje do kraja, slijedeću šibu utaknite odmah iza slijedeće temeljne šibe, misli se slijedeća od one gdje ste prethodnu šibu utaknuli. Pletivo, radne šibe treba povremeno malo potisnuti prema dolje, da ne ostane previše rijetko. To možete činiti na taj način da između temeljnih šiba postavite štapić i po njemu udarite nekoliko puta nekim malo jačim drvetom.

Na slici broj 1. je početak: unakrsno postavljeni štapići. Na slici broj 2. vidite pletenje dna košarice, na slici broj 3. je način preplitanja šiba, na slici broj 4. su presavinute šibe i početak pletenja uokolo — stranice košarice. Na slici broj 5. je prikazano pletenje poslužavnika s ručkom. Na slici broj 6. ispletena košarica za voće, na slici 7. je pauk, koji može poslužiti kao ukrasna figura na polici uz knjige. Na slici broj 8. je mreža izrađena iz žice (osnovne konture) za pletenje sjenila u obliku lopte. Na slici broj 9. je ispleteno sjenilo. Na slici broj 10. prikazujemo košaru koja često puta dobro dođe u domaćinstvu.

Kad malo uvježbate rad sa šibama, izradite zidni ukras od šiba, otprilike kao okruglo dno za košaru, ali znatno prorijeđeno, tek toliko da je malo isprepleteno. Ima još sitnica koje možete izraditi, sjetit ćete se tokom rada. Na primjer male košarice za čajne čaše.

KOŠARA ZA UNOŠENJE DRVA, UGLJENA...

Postoji još jedna vrsta košare koja se u nekim krajevima naše zemlje koristi za unošenje drva, ugljena, kao i za rad u poljoprivredi — spremanje kukuruza, krumpira itd.

Košara iz tankih daščica i šiba

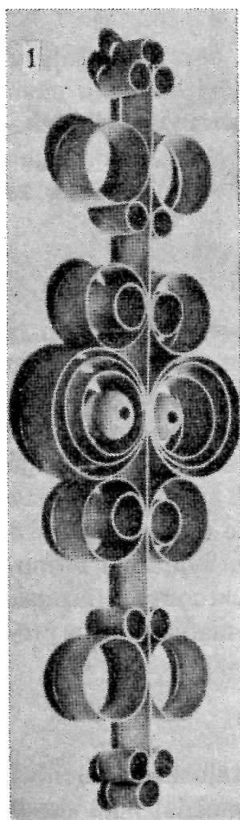
Takvu košaru također možete izraditi bez teškoća. Dno košare i osnov za pletenje stranica košare (uokolo) treba izraditi od tankih daščica izrađenih iz jasenovog drveta. Drvo treba biti sirovo, tek odsječeno u šumi, da se može bez teškoća usitniti na tanke daščice po izgledu na furnir. U šumi nađite dva štapa, otprilike debela kao držak za sjekiru. Dužinu ćete odrediti kad odlučite kako veliku košaru namjeravate plesti.

Za početak izradite malu košaricu kod koje će dno biti veličine, recimo 20x20 cm. U tom slučaju temeljne daščice, koje ćete staviti po dužini treba da su duge oko 40 cm (20 cm za dno, a 10 cm za stranice s jedne, 10 cm s druge strane). Poprečne daščice treba da su nešto kraće, oko 30 cm (20 cm za dno i 10 cm za stranicu). Na crtežu možete vidjeti kako izgleda pletenje dna, a) su temeljne, b) radne (poprečne) daščice. Drvo za takve daščice treba biti ravno, bez kvrga, po mogućnosti starije, to se vidi na kori drveta.

Drvo odrežite na odgovarajuću dužinu, nožem i čekićem rascijepite po sredini. Nožem započnite, a zatim rukama vucite i ujedno usmjeravajte tako da bude do kraja rascijepljeno po sredini. Na isti način dobivene polovice rascijepite i tako dalje usitnjavajte dok ne dobijete tanke daščice od 2—3 mm.

Za ručku treba naći vrbov štap debljine 1,5 do 2 cm. Štap savinite u polukrug, otprilike onako kako se radi luk i strijela. Privežite ga lozom, ali tako da su dvije loze upletene zajedno. Između loze u određenim razmacima utaknite 4 ili 6 dužih (osnovnih) daščica, a popreko ispletite sa kraćim — radnim daščicama, pogledajte malo kako to na slici izgleda. I u ovom radu je dobro da zajednički radite nekoliko dječaka, svaki će nešto zapaziti i predložiti kako treba da se radi.

PREDMETI IZ FURNIRA, PAPIRA I SLAME

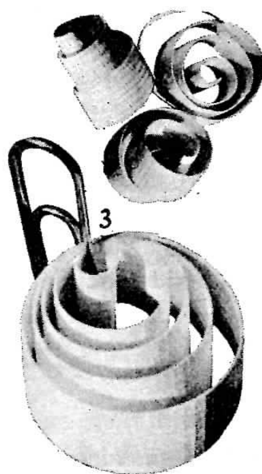
Zidni ukras

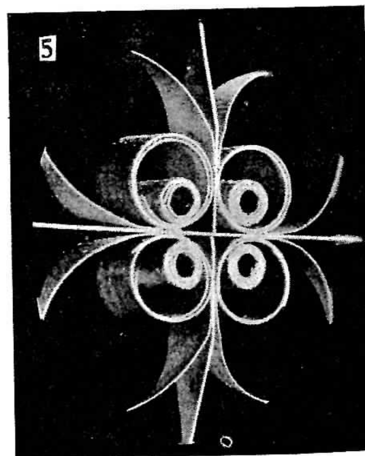

Sjenilo iz furnira

Zidni ukras iz furnira

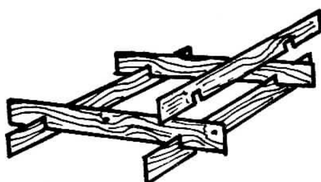
Primjeri za rad (iz furnira)

ZIDNI UKRAS OD FURNIRA

Od furnira i sitnih spiralnih otpadaka, koji nastaju prilikom obrade (struganja) drveta, možete izraditi lijepe i praktične stvari. Na slici (1) prikazan zidni ukras, izrađen iz uskih traka furnira, dijelom i od otpadaka. Prethodno skicirajte, (nacrtajte) na papiru motiv kakav želite izraditi, zatim formirajte veće i manje kolutiće, iste spojite onako kako je na slici (3) prikazano. Potom ih nalijepite na šper-ploču ili na karton. Vidjet ćete da su i to jednostavne stvari za rad, a načinit ćete po izgledu posebno lijep predmet.

SJENILO IZ FURNIRA

Na slici je prikazan način (kvadratnog oblika) izrade sjenila iz furnira a može biti i iz tankih daščica kojima je širina oko 3,5 cm. Izradite 5—6 takvih okvira različite veličine. Okvir kojeg ćete prvoga sastaviti neka

Sjenilo iz furnira

ima stranice (daščice) dužine 28 cm, drugi okvir, kojeg ćete montirati na prvi neka ima daščice dužine 24 cm, treći 20, četvrti 16 i najmanji okvir od daščice dužine 12 cm. Taj će biti na vrhu te male piramide. Na označenim mjestima zarežite daščice i zalijepite. Ispod gornjeg, najmanjeg okvira nalijepite komadić šper-ploče, na njoj prethodno načinite otvor za grlo svjetiljke.

ZIDNO SJENILO

U sredini slike na strani 54 prikazano je zidno sjenilo izrađeno iz furnira na komadiću šper-ploče. Od šper-ploče izrezbarite malu plohu tako da širina donjeg dijela bude 22 cm, širine gornjeg dijela 18 cm i visina 18 cm. Zamišljamo odmah kako će izgledati kada se postavi na zid. Od furnira odrežite tri različite trake. Prva je dužine 32 cm, širine 7 cm, druga 28 x 5,5 cm i treća 24 x 4 cm. Na izrezbarenoj šper-ploči načinite proreze 1,5 cm od kraja u koje ćete utaknuti i zalijepiti presavinute u polukrug trake iz furnira. Trake treba razmjestiti tako da ne propuštaju svjetlo u širinu, već prema dolje, a djelomično između načinjenih polukrugova. Razmak između veće i manje trake je oko 1—1,5 cm, a isto tako manja ulazi u prostor kojeg zauzima veća traka.

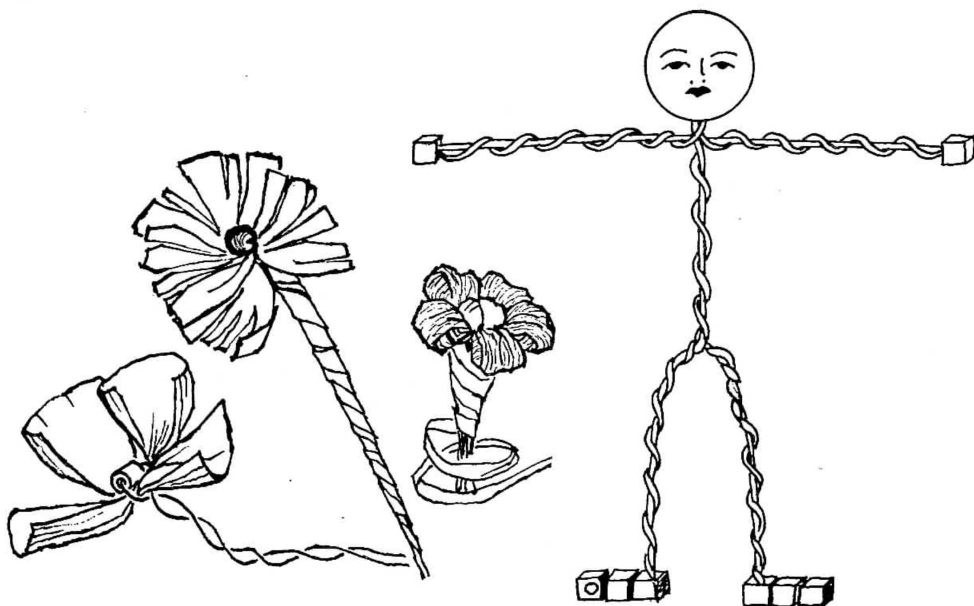
FIGURA PILETA

Izrađena od drveta i furnira ili otpadaka koju prikazujemo na slici (4) neka vam posluži kao ideja da na ovaj način izradite možda neki drugi sličan predmet. Na slici broj 5 je mali zidni ukras izrađen od malih spira-

linih otpadaka. Ovo su samo osnovne upute i primjeri, koje možete primijeniti u različitim prilikama.

IZRADA CVIJEĆA

Predlažemo vam još jednu vrstu ručnog rada za zabavu i igru. Od krep-papira ili rafije u boji možete izraditi cvijeće. Potrebno vam je malo žice i papira, odnosno rafije. Eto, na primjer, za početak izradite cvijet maka. Zelenim krep-papirom omotajte komadić tanke žice u dužini od 10—12 cm. To će biti stabljika. Zatim od crnog papira načinite sredinu cvijeta, a oko toga omotajte crveni krep-papir i cvijet je gotov. Ako pravilno odaberete boju, kroz igru će vam nastati »pravo« cvijeće.

Cvijeće iz žice i papira

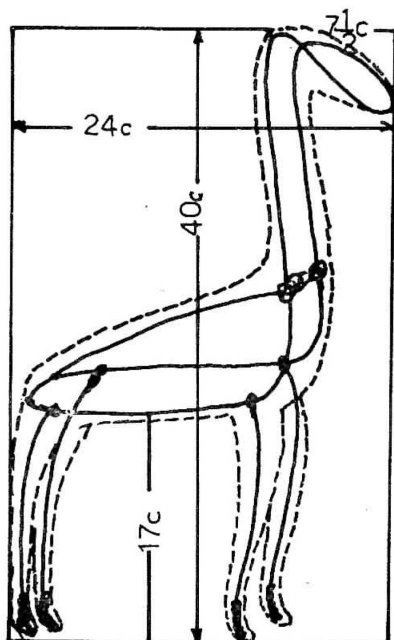
Lutak iz žice i vunice

LUTKA OD ŽICE I VUNICE

Lutku ili lutka možete izraditi na taj način da od žice načinite osnovne konture, koje ćete malo obložiti vatom, a preko toga omotati vunicom. Pri tom kombiniratje boje: kapica neka bude crvena, odjeća plava, cipele crvene.

ŽIRAFA IZ ŽICE I RAFIJE (vunice)

Osnovne konture žirafe izradite od žice prema crtežu, obložite vatom i omotajte bijelom rafijom ili vunicom. Grivu, pjege i oči izradite naknadno šivanjem, crnom rafijom ili vunicom.

Žirafa iz žice i rafije

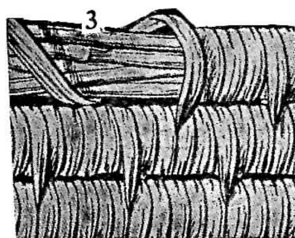
Medo iz ukrasnih kuglica

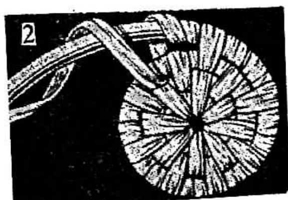
Košarica iz šiba

KOŠARICA IZ SLAME I RAFIJE

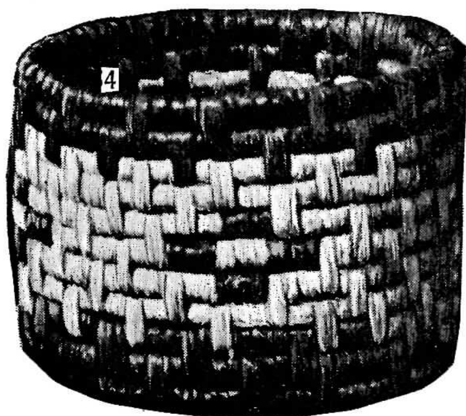
Ako imate prilike nabaviti malo slame, a uz to i nešto rafije ili lika, tokom jednog poslijepodneva nastat će košarica, koja će dobro doći seki za igru, a možda ćete time i mamu obradovati. Slamu treba malo ovlažiti da bude savitljiva, manje lomljiva. Uzmite nekoliko slamki u ruku i počnite omatati rafiju oko slame, kao što je na slici (1) prikazano. Budući da će košarica biti okrugla, načinite najprije dno tako, da omotate slamu u krug, kao na slici broj 2. Kad vidite da će biti dovoljno za dno, postepeno taj mali svežanj usmjeravajte prema gore da bi nakon izrađenih još nekoliko redova nastale stranice košarice. Još malo i treba završiti. Kako? Postepeno pramen slame smanjivati, oduzimati po nekoliko slamki, a kad ostane malo, jednostavno ih odrežite.

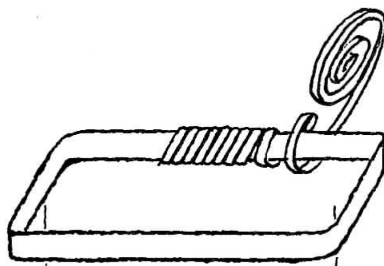

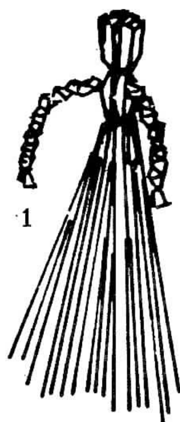

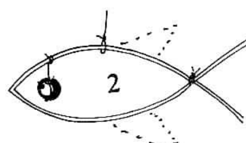
Košarica iz slame i rafije

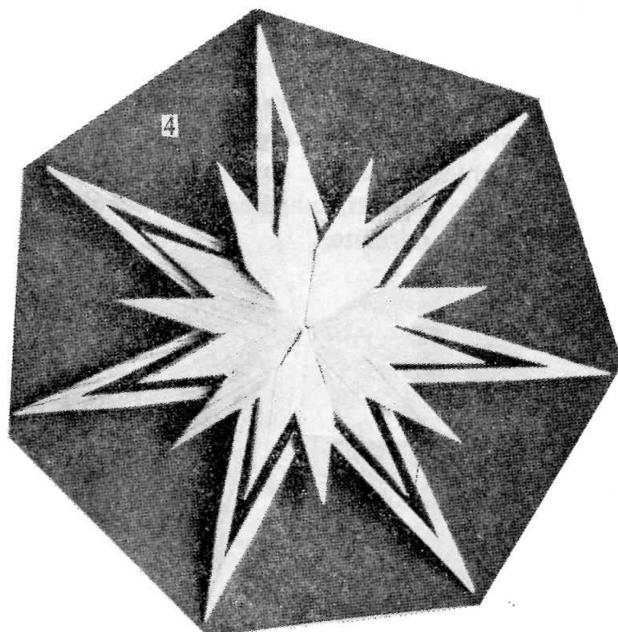
LUTKA I ZVIJEZDE IZRAĐENE OD SLAME

Djevojčice, lutku kao što je ova na slici (1) možete izraditi od slame u nekoliko trenutaka. Nadamo se da je slika dovoljno objašnjenje.

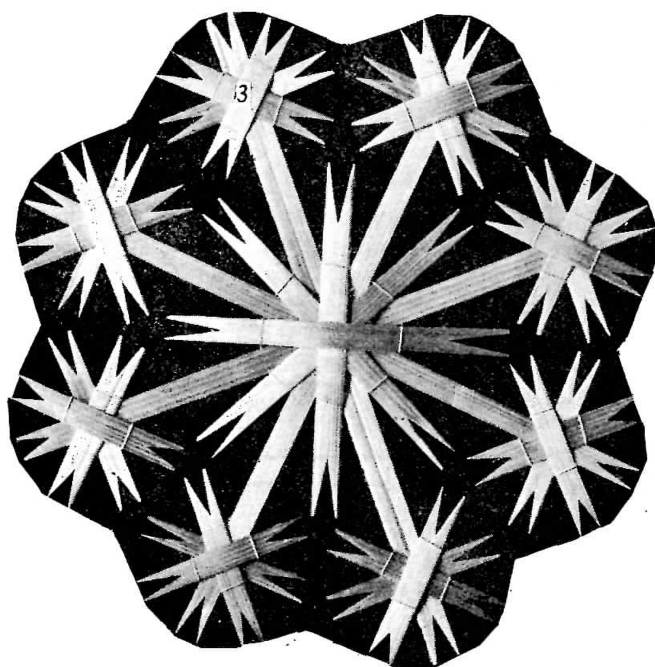

Lutka iz slame

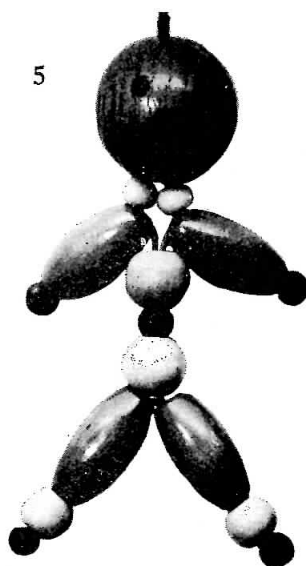

Zidni ukras iz slame

Ukrasne zvijezde

Lutak iz drvenih perli

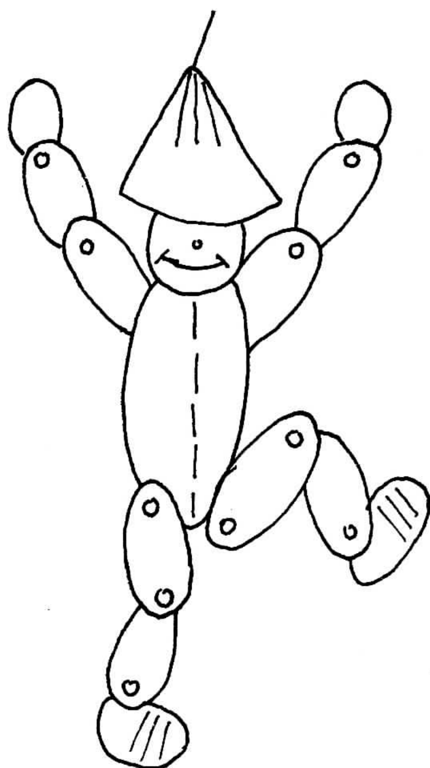
Ukrasne zvijezde također možete izrađivati od slame, koje će dobro doći za novogodišnje praznike, kao ukras na bor ili negdje drugdje u sobi. Jednostavno je za rad. Ovlaženu slamu treba izrezati u prikazane oblike i lijepiti Oho ljepilom. Izradite različite zvijezde i nalijepite na tanku šperploču ili na karton i imat ćete pravi suvenir.

MALI LUTAK

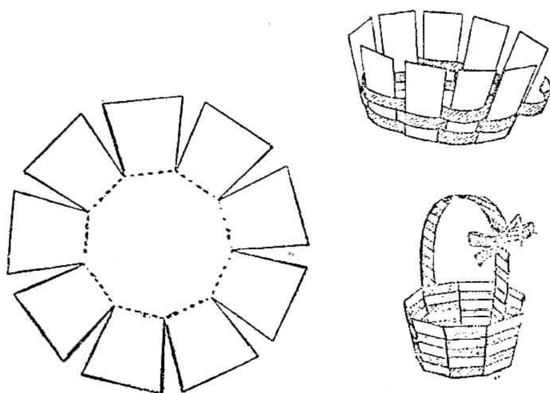
Ovaj mali lutak prikazan na slici broj 5. izrađen je od perli (plastičnih i drvenih) različitih veličina i oblika. Jednostavno, za rad, a praktično za vješanje na zid.

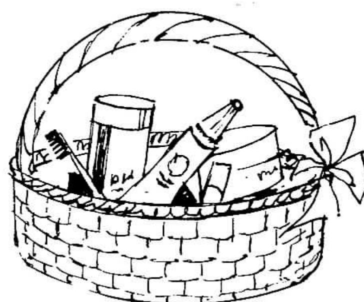
PREDMETI IZ PAPIRA I KARTONA

Od papira i kartona može se mnogo toga načiniti. Predlažemo vam ovih nekoliko primjera, koji će također dobro doći za igru i zabavu, a neki puta će vam i otkloniti dosadu.

Lutak iz kartona

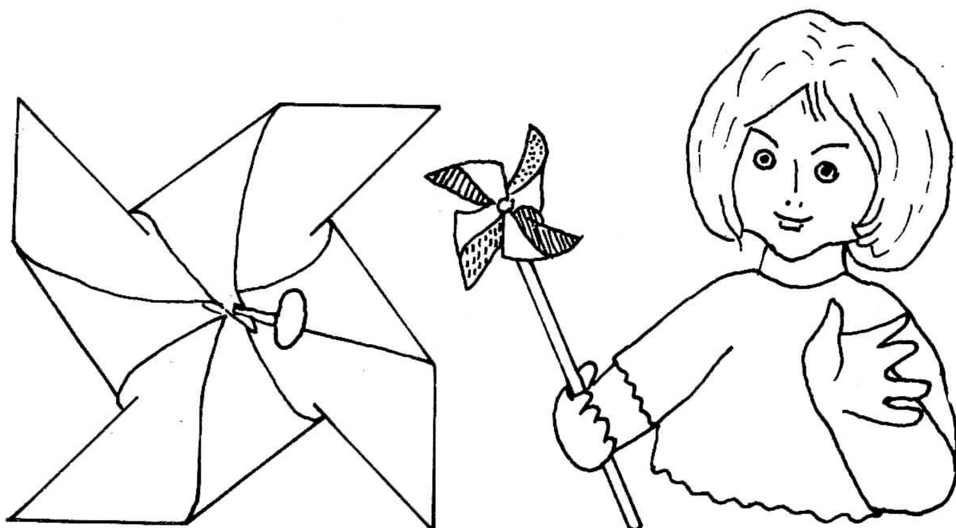
Košarica iz kartona

Pojedine predmete treba prethodno nacrtati da bi se dobila predodžba o njihovom obliku i veličini. Na primjer, za košaricu od kartona treba šestarom nacrtati krug na kartonu, zatim razdijeliti na devet jednakih dijelova, nacrtati kako je na slici prikazano, izrezati, savinuti i uokolo isplesti trakama od papira u boji, koje ćete narezati na određenu širinu. Mjesti-

mično malo zalijepite trake na karton, da bi košarica bila čvršća. Boje kombinirajte po vlastitoj želji i ukusu.

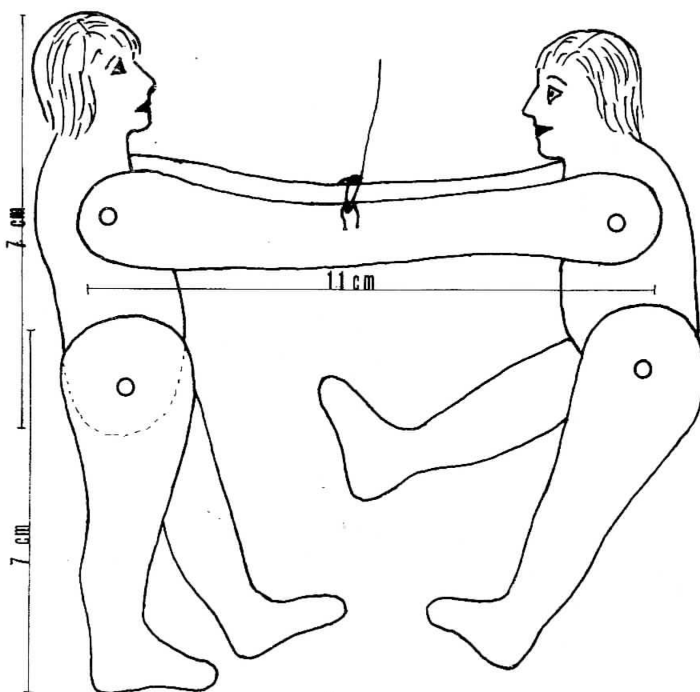
LEPTIR IZ PAPIRA

Od malo čvršćeg papira u boji izrežite kvadrat 12 x 12 cm. Od svakog ugla prema sredini prorežite u dužini od oko 3 cm. Krajeve presavinite, čavlićem pričvrstite na štapić i eto leptira, veselja za malu seku ili za bracu.

Leptir iz papira

FISKULTURNICI IZ KARTONA

Fiskulturnici iz kartona

Dječaci, za oblikovanje ovih akrobata se poslužite slikom, precrtajte na karton debljine 1,5 do 2 mm i izrežite svaki dio tijela posebno, spojite spojnicama koje upotrebljavaju remenari za spajanje kože. Spojnice se ne smije previše pritegnuti, u stvari to treba biti labavo, lako gibljivo. U tom će slučaju fiskulturnici lakše i bolje izvoditi akrobacije. Na sredini ruku protaknite tanku žicu, a na nju privežite tanki konac. Taj komadić žice također olakšava kod izvođenja vježbe, lakše su pokretljivi fiskulturnici.

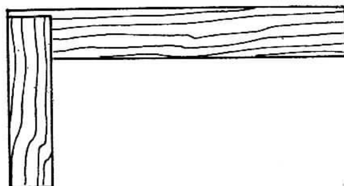
IZRADA PREDMETA IZ DRVETA

Ostatke (otpatke) daske i okruglog drveta te šper-ploče dječaci će korisno upotrijebiti prilikom izrade pojedinih predmeta.

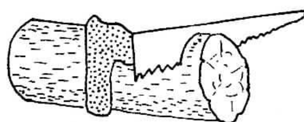
Uvrstili smo neke jednostavnije primjere, koje ćete moći izraditi bez naročitih teškoća, a neki će vam poslužiti kao ideja da izradite druge predmete slične po obliku, ali za drugu namjenu.

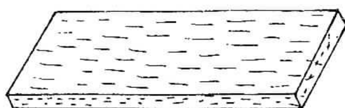
Dječak donosi materijal za rad

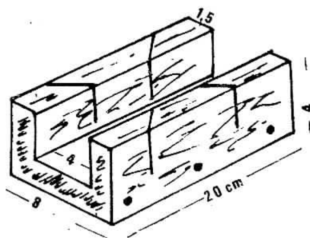
Drveni kutnik

Pilenje okruglice

Daščica za rad

Pomoćnik za pilenje

Za početak narežite malih blokova raznih oblika i veličina, u radu će dobro doći. Alata nešto imate, neki predmet ćete dokupiti. Osim toga, neka pomagala za rad možete načiniti i sami. Na primjer, malu napravu za rezanje u koso (letvice i trupce). Za izradu takve naprave potrebne su tri

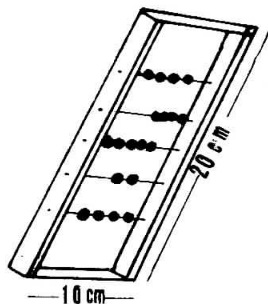
daščice duge 20 cm, široke 4—5 cm i debele 2 cm. Čavlima spojite, kako je na crtežu označeno i unakrsno prorežite. U otvor stavite trupac, a u prorez pilu. Letvicu ili trupac ćete bez teškoća ispiliti u kosu, pod kutem od 45°.

RAČUNALO ZA SEKU, BRACU

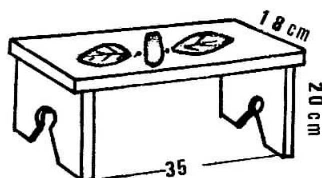
Marljivi dječak će ove primjere i ideje brzo u praksi primijeniti. Uz malo volje, truda i snalažljivosti, od ostataka daščica ili letvica načinit će

Dječak radi predmete iz drveta

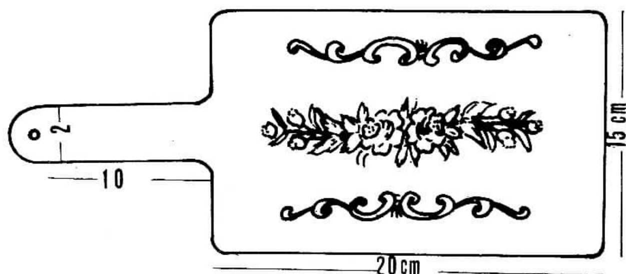
Računalo

Klupčica

seki ili braci malo računalo. Za izradu takvog malog pomoćnika u učenju potrebnu su dvije duže i dvije kraće letvice, malo žice i dvadesetak perli ili nekih drugih okruglih predmeta, koje ćete nanizati na žicu.

DASKA SA SJEČENJE MESA

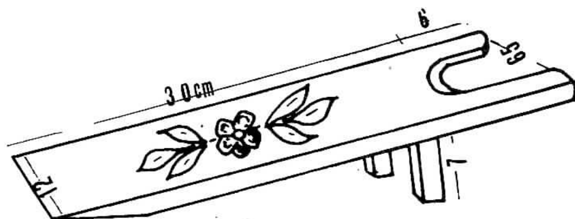
Daska za sječenje mesa

Kada je mami imendan ili rođendan, često razmišljate, što bi kupili za poklon. Dasku za sječenje mesa neće biti teško rezbarskom pilicom

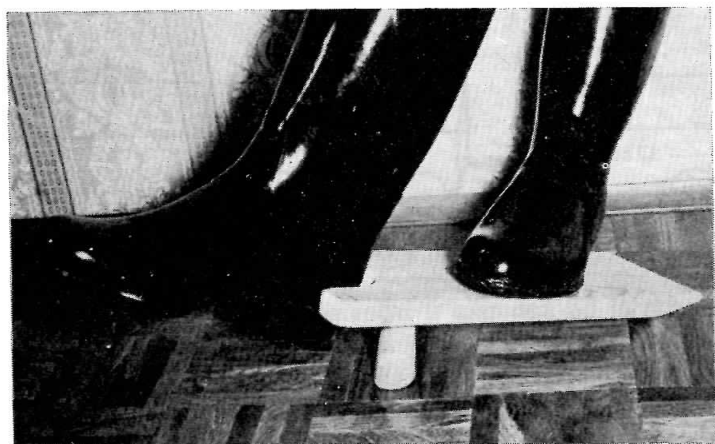
izrezati i malo izglačati brusnim papirom. Osim toga odaberite prikladan motiv kojeg na jednoj strani daske nacrtajte i primijenite svoje slikarsko umjeće. Polikolor boje će dasku uljepšati, bit će mami drag poklon. Jedna strana daske služi za sječenje mesa, a na drugoj je motiv. Tako će daska služiti za rad i ukras u kuhinji.

POMOĆNIK ZA IZUVANJE ČIZAMA

U zimskim danima će svima u kući dobro doći pomoćnik za izuvanje čizama. Rezbarskom pilicom izrežite polukrug — otvor gdje se stavi čizma, drugom nogom se staje na dasku. I na takvoj daski će lijepo djelovati neki motiv obojen polikolor bojama. Izradite takvog pomoćnika za izuvanje i postavite uz ormarić za obuću, obradovat ćete roditelje.

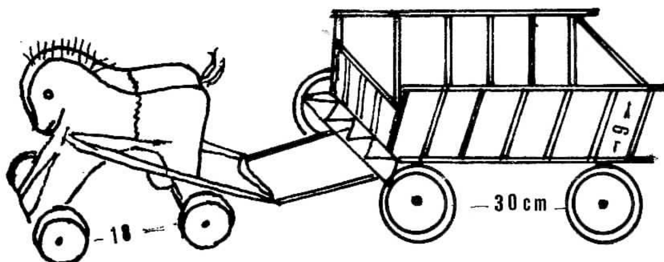

Pomoćnik za izuvanje čizama

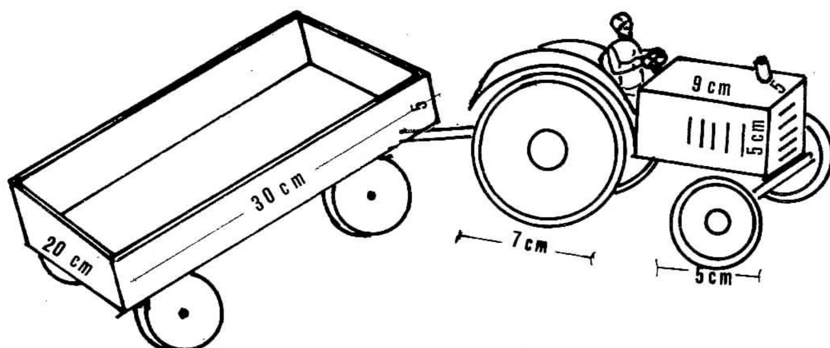

Skidanje čizama

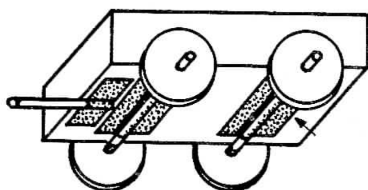
KOLICA, TRAKTOR, VLAK

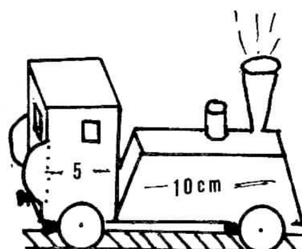
Konjić i kolica

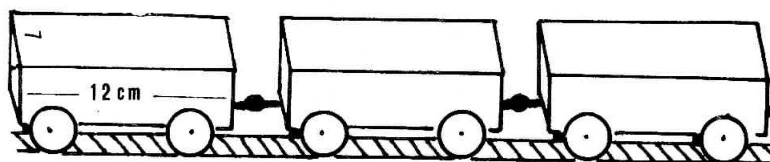
Traktor s prikolicom

Donji dio kolica

Lokomotiva

Vagoni

Malo daske od sanduka u trgovini neće biti teško nabaviti, (ako ne drugačije naći će se u odbačenoj ambalaži). Daščice duge 30 cm, debele 1 cm, bit će dovoljno čvrste za izradu kolica. Za pod treba daščice veličine 30 x 9 cm. Za stranice treba 4 kom okruglih drvaca, duga 30 cm, promjera 1,5 do 2 cm. Uz to narežite još 12 tanjih letvica, dugih 7 cm. Na debljim okruglim drvcima izradite rupe za letvice. Utaknite i malo zalijepite ljepilom za drvo. Stranice spojite napred i otrag s dvije daščice, da se stranice ne razdvajaju. Osovine izradite od dvije letvice, duge po 18 cm, kvadratnog oblika, 2x2 cm, od tvrdog drveta. Četiri kotačića debljine 1—1,5 cm odrežite od oblog drveta promjera 7—8 cm. Na kotačima izbušite rupe i pričvrstite ih čavlima na osovine.

Konje izrezbarite od šper-ploče (koje ćete prethodno nacrtati), a ako želite kola za vući, postavite rudo.

Ovo je primjer kako se izrađuju mala kolica za igru. Po istom postupku možete izraditi i veća kolica.

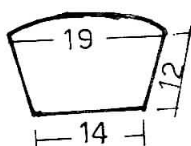
Snalažljivi dječaci mogu izraditi i traktor s prikolicom. Sve je to izrađeno od drvaca i daščica. Pogledajte sliku i malo razmislite. Brzo ćete

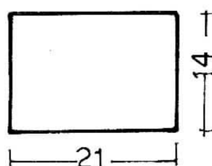
shvatiti kako treba raditi. Prednji dio traktora je od obične drvene kocke. Uz to treba načiniti još dva kotača i osovinu. Stražnji dio sastoji se od dva kotača, osovine i sjedište s traktoristom. Za izradu prikolice djelomično može poslužiti opis kod izrade kolica s tim da su ovdje stranice od daščica.

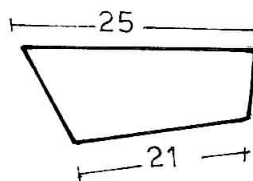
Nadamo se da ćete sada već moći pristupiti i izradi jedne takve kompozicije vlaka, kao što je prikazana na slici. Također je izrađena od drvenih komadića različitih oblika i veličina.

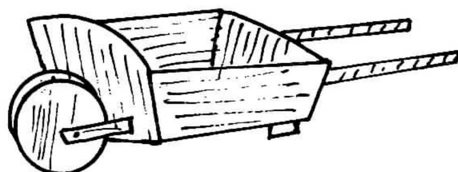
TAČKE

Na crtežima smo prikazali oblik i označili veličinu pojedinih dijelova za tačke. Prvo je prednji dio za tačke. Sličan je i zadnji dio. Na slijedećoj slici je dimenzija za dno, zatim, prema trećem crtežu treba izraditi dvije

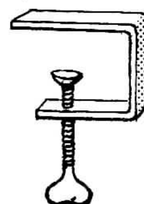

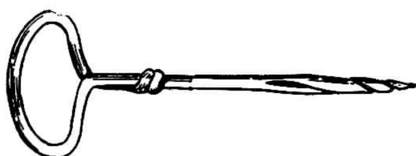

Tačke iz dasaka

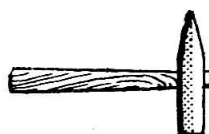

Stezač

jednake stranice. Po čitavoj dužini sa strane pričvrstite ručke, na donjem dijelu tih ručki postavite osovinu za kotač, koji možete odrezati od nekog trupca. Kotač treba okovati metalnom trakom da bude čvršći.

Svrdlo

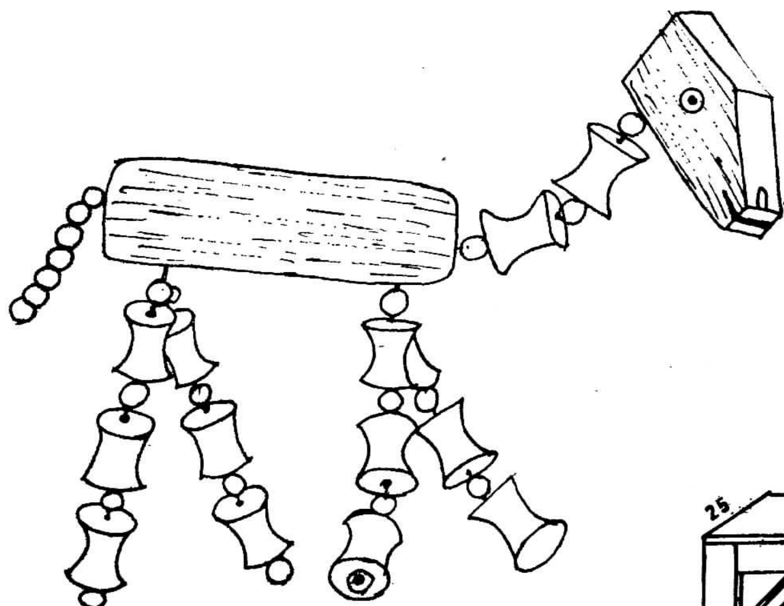
Čekić

STOLČIĆ ZA SEKU I BRACU

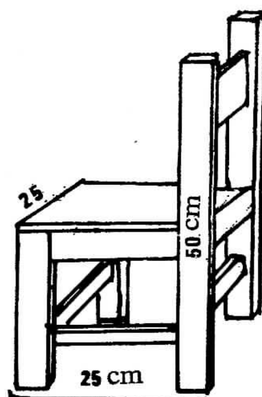
Kad malo uvježbate obradu drveta, ni pri izradi ovakvog stolčića neće biti problema. Približne mjere su naznačene, treba samo nekoliko odgovarajućih drvaca, različite debljine i dužine, daščica za sjedište, malo ljepila, nekoliko čavlića i malo snalažljivosti.

KONJIĆ OD KOTAČIĆA

Ako imate prilike da prikupite 14 kotačića od konca za šivanje, možete izraditi konjića kakav je prikazan na slici. Ukoliko pak nemate mogućnosti da nabavite takve kotačiće, od oblog drveta narežite slične kotačiće i izbušite rupe za protaknuti žicu. Uz to načinite trup i glavu od drvaca, kojima ćete oblik načiniti prema prikazu na slici. Još bi trebalo nekoliko perli, koje ćete postaviti između kotačića i izraditi rep od perli. Eto s malo materijala i opet jedan novi predmet za igru.

Konjić iz kotačića

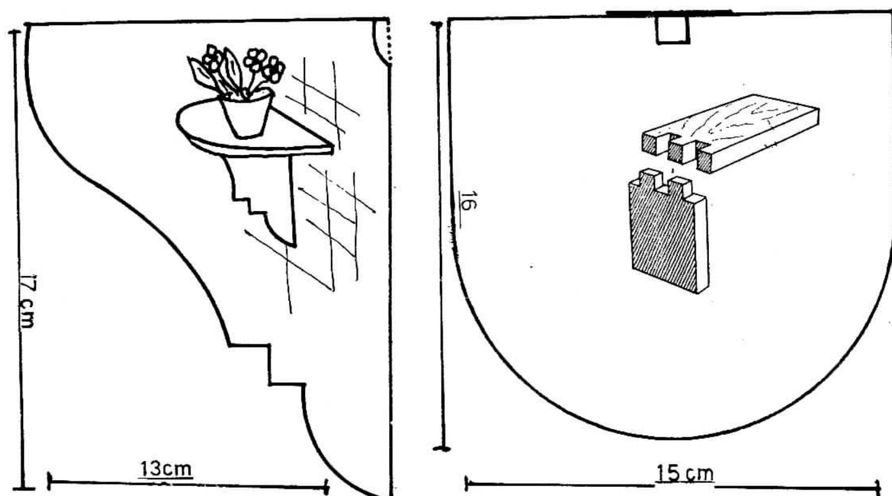

Stolčić za bracu, seku

STALAK ZA CVIJEĆE

Kao što vidite, na slici je prikazan stalak za cvijeće. Sastoji se od dvije daščice različitog oblika. Prema prikazanom obliku i mjerama rezbarskom pilicom izradite dvije takve daščice debljine 1,5 cm. Spojite ih, a gore kako je i na crtežu označeno načinite mali prorez 1,5 x 1,5 cm te na tom mjestu pričvrstite komadić metalne trake. U taj otvor ulazi čavao oblika slova »L«, kojeg ćete na zid učvrstiti. Stalak za cvijeće obojite polikolor bojom, eventualno neki motiv naslikajte i poklonite jednom prilikom mami,

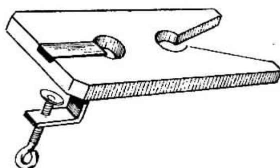
stalak sa cvijećem. Prikladno je za predsoblje ili pred ulaznim vratima u obiteljskim kućama.

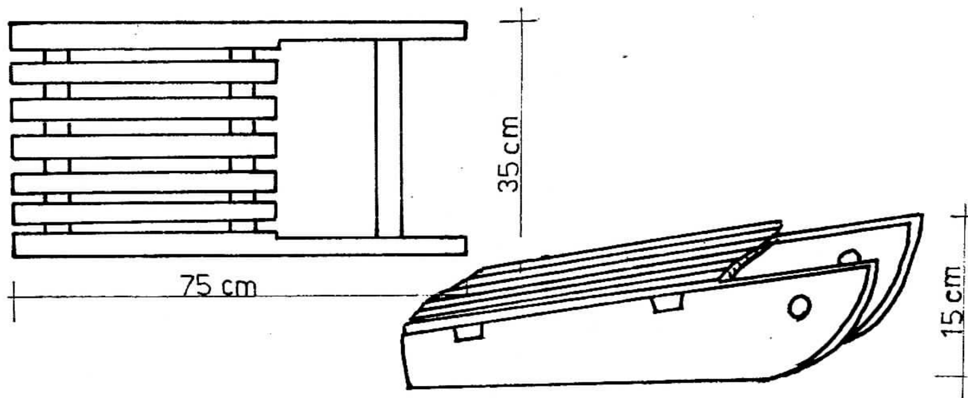
Stalak za cvijeće

SANJKE

Neki puta će i ovakve najjednostavnije sanjke dobro doći. Sami ih možete izraditi. Potrebne su dvije suhe bukove daske, nekoliko letvica i konopac. Kada vam bude ustrebalo, poslužite se ovim primjerom za izradu.

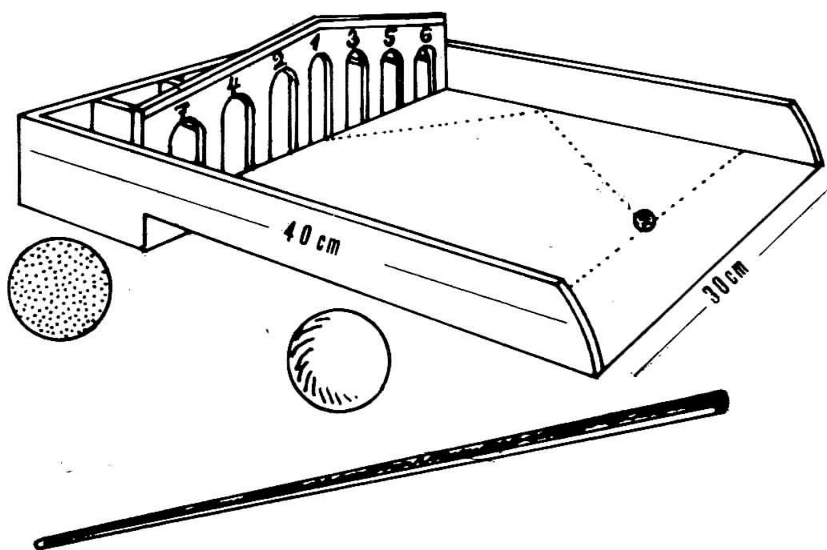
Daščica za rezbarenje

Sanjke

MALI BILJAR

Često puta si ne možete ni zamisliti što sve mogu izraditi marljive ruke dječaka. I ovakav mali stolni biljar možete izraditi sami, dobro će vam

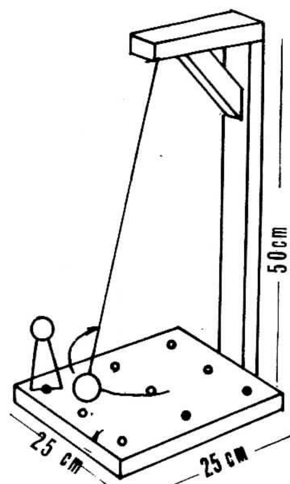

Mali biljar

doći za igru u slobodno vrijeme. Dužina takvog biljara je 40 cm, širina 30 cm. Ostale dimenzije odredite sami. Loptice načinite od ping-pong loptica. Obojite jednu na crveno, drugo plavo, a treća ostaje bijela.

VISEĆA KUGLANA

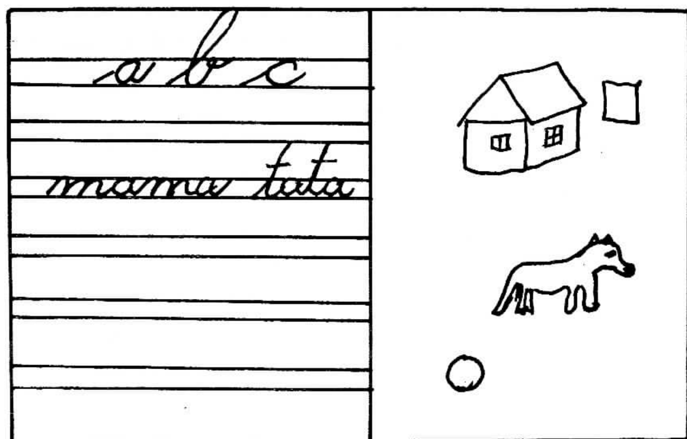
Za toplih dana sunčane livade i parkovi vam služe za igru i zabavu, nogomet... Međutim, kad padne jesenska kiša, zahladi, treba u kući naći mjesto i predmete za igru i zabavu. Ako se složi nekoliko školskih drugova, ni ovu napravu za zabavu neće biti teško izraditi. Približne mjere su naznačene, koje možete mijenjati i prilagoditi svojim željama i mogućnosti za montiranje. Ako kuglu ne možete sami izraditi, obratite se drvotokaru. Takva mala kuglana može se postaviti na stol i pričvrstiti s dva stezača.

Viseća kuglana (stolna)

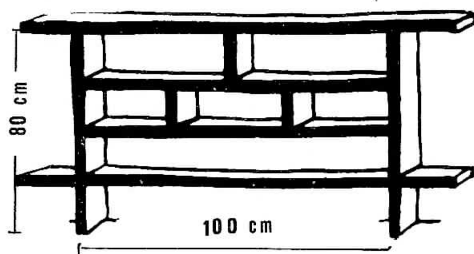
PLOČICA ZA PISANJE I CRTANJE

Dječak može od lesonita ili šper-ploče izraditi malu ploču za pisanje i crtanje, mlađem bratu ili seki. Ploča može biti veličine 46 x 32 cm. Najprije

Pločica za pisanje

obojiti glatku površinu (lesonita) crnom uljenom bojom, dva puta, bez upotrebe laka, da bude hrapavo, a kada se ova boja osuši crvene linije izraditi kistom u razmacima 6 cm i 2,5 cm. Druga polovica ploče ostaje bez linija služi za crtanje. Seki ili braci će biti veselje jer će moći kredom pisati i brisati.

Polica za knjige

KAKO IZRADITI KAMION

Budući da kamion može poslužiti za igru i kao transportno sredstvo, vjerujemo da će se neki dječak prije odlučiti za izradu kamiona, negoli za neki jednostavniji predmet. Što se tiče izrade, vidjet ćete da je jednostavno. Potrebna je daščica za postolje veličine 30 x 14 cm. Izrezbarite je u obliku kako je prikazano na crtežu. Od šper-ploče izradite stranice. Dužinu i širinu stranica odredit ćete kad izradite postolje. Na stranicama načinite izrez za kotače i za vrata. Od komadića šper-ploče izrežite oblik vrata. Volan načinite tako da na štapić stavite kotačić i učvrstite u izbušenu rupu. Za krov kabine izrežite malu daščicu i pričvrstite ju ili zalijepite. Kotače

odrežite od oblog drveta, a za osovinu upotrijebite letvice te je pričvrstite s donje strane postolja.

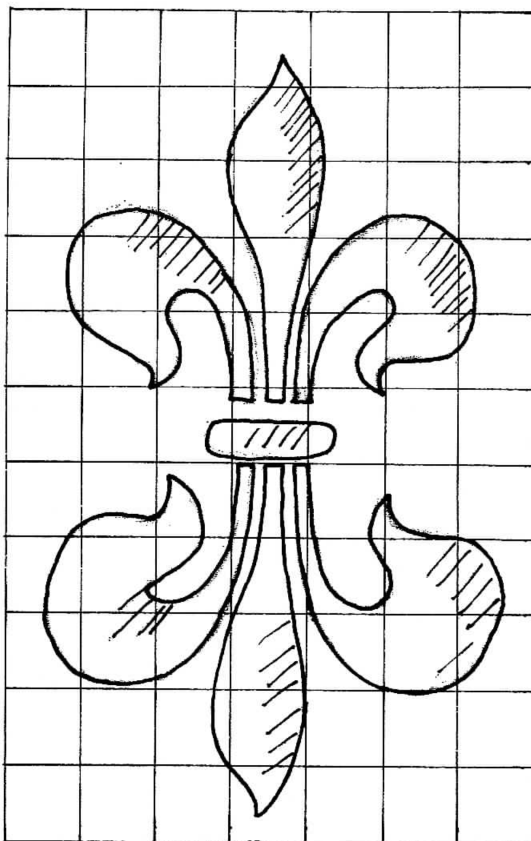
UVEĆANJE CRTEŽA

Na slikama je iz tehničkih razloga većina crteža umanjena. Crteži se uvećavaju tako, da se na crtežu koji se želi uvećati nacrta mreža. Kvadratići mogu biti 1 x 1 cm. Osim toga, na posebnom papiru nacrtajte mrežu, ali tako da kvadratići budu 2 x 2 cm. Sada dio po dio crteža iz svakog manjeg kvadratića prenosite u uvećane kvadratiće. Na taj način, u ovom

Marljivi dječak crta

Motiv za slikanje na drvetu

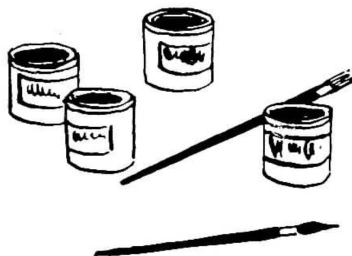
konkretnom slučaju, crtež će biti za 1 x veći. Kvadratiće možete načiniti još veće, pa ćete odjednom dobiti znatnije uvećanje. Međutim, tu ćete imati teškoća prilikom povećanja dijelova u pojedinim kvadratićima. Lakše je dva puta uvećati, prvi puta načiniti mrežu na crtežu sa kvadratićima promjera 1 cm i preneti na mrežu s kvadratićima promjera 2 cm, a drugi puta uvećajte kvadratiće od 2 na 4 cm.

SLIKANJE NA DRVETU

Na mnogim drvenim predmetima lijepo djeluje izrađen i obojen neki motiv. U početku rada izrađene predmete obojite običnim vodenim ili polikolor bojama. U daljnjem radu, kada malo uvježbate, steknete izvjesno radno iskustvo u izradi pojedinih predmeta, nacrtajte odgovarajući motiv i obojite. Time ćete znatno poljepšati dječje igračke. Za takve predmete treba

Mali umjetnik

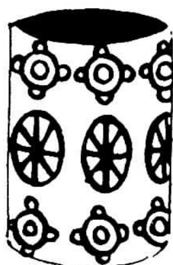
Motiv za slikanje

upotrebiti svjetle i vesele boje. Isprobajte na manjim predmetima. Kad uvježbate ta tehnika će dobro doći prilikom izrade pojedinih predmeta iz drveta. Na takav način se može preurediti, obnoviti i bojama osvježiti stare stolice, ormar i drugo. Zatim stare čaše, boce.

OSJENČANJE MOTIVA

Na crtežu, strana 77 su osnovne konture vrtne ruže. Kako bi istu osječanti? Najprije je uvećajte na potrebnu veličinu, konkretno od 3 na 6 cm. Zatim, uvećani crtež ruže prenesite na za to pripremljenu i izglačanu daščicu. Mali krug na vrhu obojite crnom bojom. Ostale sve krugove crvenom. Zatim, odmah dok je boja još svježa kistom zahvatite bijele boje i povucite odgozgo prema dolje jednakomjerno u polukrug, onim dijelom gdje je točkicama naznačeno. Povlačenje kista mora biti jednokratno i bez prekida. Za drugi potez, naravno na drugom mjestu, treba kist ponovo umočiti

u boju. Za takav rad treba u posebne male posudice stavljati boje, tako da se veća količina boje ne bi miješala prilikom umakanja kista u boju.

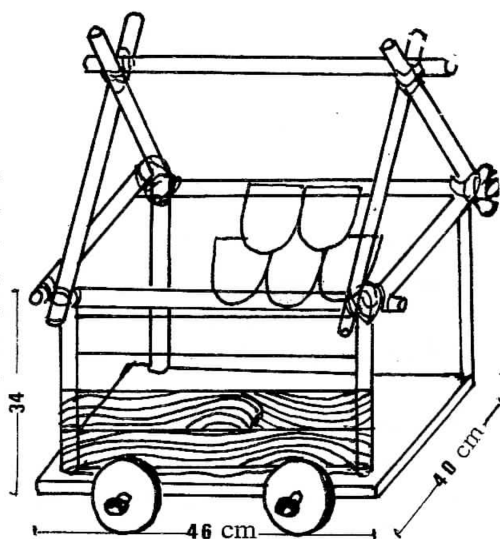
Čaša za ukras

Slikanje na staklu (boca)

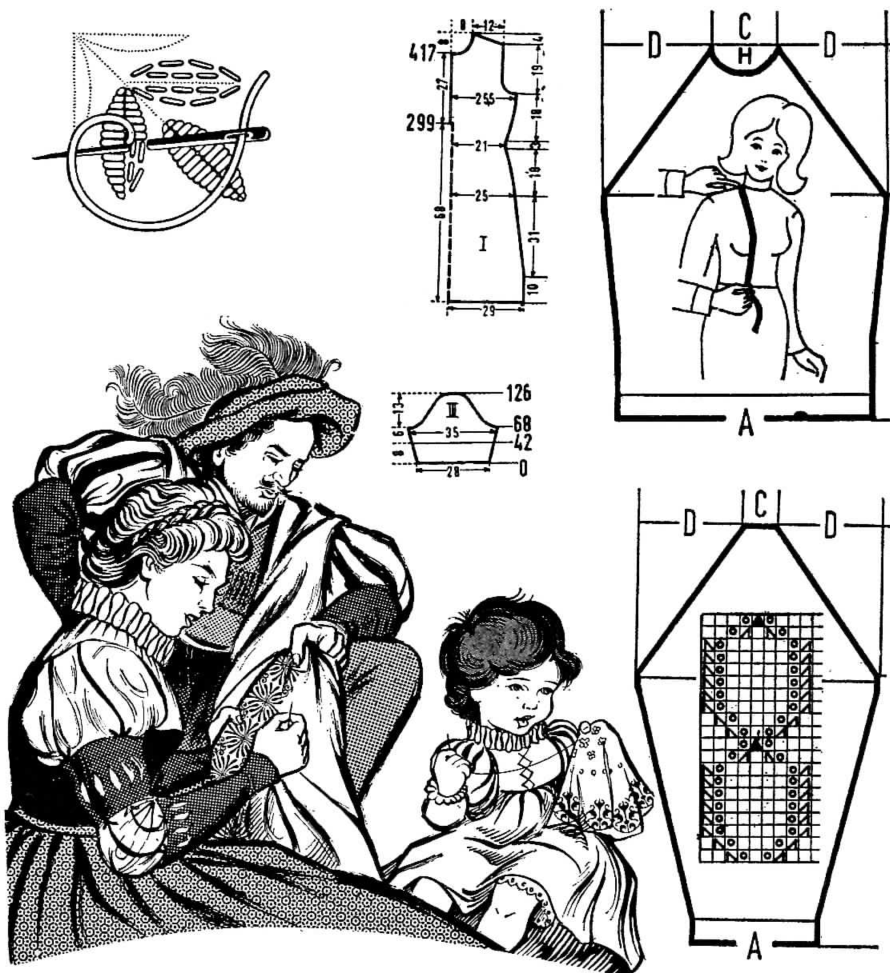
Ako stariji brat izradi spremište za igračke, u odjelu za najmlađe će biti još zanimljivije. Malo snalažljivi dječak može bez teškoća izraditi takvo spremište. U trgovini se uvijek nađe po neki drveni sanduk, ostatak od ambalaže.

Prema prikazu na slici bit će jednostavno od letvica i daščica izraditi spremište za igračke u obliku male kućice. Na donjem dijelu pričvrstite dvije letvice, koje će poslužiti kao osovine za kotačiće. To će bracu i seku još više obradovati, jer će imati pokretno spremište za svoje igračke.

Spremište za igračke

Na kućicu sa tri strane i na krovište pribite daščice. Crtežom i bojom na stranicama dočarajte prozore, a na krovištu crijep.

Knjiga za ženu: Vezenje, kačkanje, pletenje

Dosada smo u vlastitoj nakladi izdali četiri knjige o ručnom radu, koje su namijenjene za žene domaćice.

Prva, druga i treća knjiga su prodane u cjelosti. Četvrta knjiga pod naslovom: VEZENJE, KAČKANJE, PLETENJE (ručno i strojno pletenje), štampana je 1975. god. Ako još niste nabavili takvu knjigu napišite dopisnicu na adresu autora: FRANJO ŠTIMAC 41070 GRAČANI (naznačite da želite knjigu o ručnom radu za ženu). Poslat ćemo vam je u roku od 8 dana. Uz knjigu šaljemo i značku koja prikazuje ženu u ručnom radu. Cijena te knjige je 55.— Din.

Knjiga KROZ IGRU DO RADNIH NAVIKA, namijenjena je isključivo za djevojčice i dječake. Cijena te knjige je 40.— Din.